

Gminny Program Rewitalizacji

Gminy Paczków

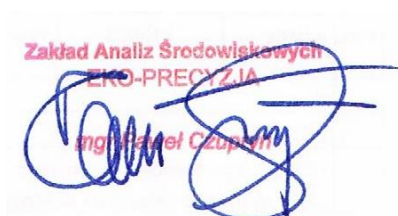
na lata 2023-2030

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Opracowanie:

Autor opracowania: mgr. inż. Paweł Czupryn

Zakład Analiz Środowiskowych
ERO-PRECYZJA
mgr. inż. Paweł Czupryn

Data opracowania: 30.01.2024 r.

Spis treści

1. Przedmiot i zakres opracowania	4
2. Zakres prognozy	5
3. Metody pracy i materiały źródłowe	7
4. Opis projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Paczków na lata 2023-2030 oraz główne cele i kierunki działań.....	7
4.1 Zawartość Programu Rewitalizacji	7
4.2 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	8
4.3. Założenia Programu Rewitalizacji.....	14
4.4. Komplementarność z innymi dokumentami planistycznymi.....	19
5. Analiza i ocena istniejącego stanu na terenach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji	24
5.1. Portret gminy.....	24
5.2. Infrastruktura i ochrona środowiska	35
5.3. Istniejący stan środowiska	36
5.3.1. Klimat.....	36
5.3.2. Jakość powietrza	37
5.3.3. Wody.....	43
5.3.4. Hałas	50
5.3.5. Zasoby przyrodnicze	52
6. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym	58
7. Przewidywane oddziaływanie na środowisko w wyniku realizacji zapisów dokumentu	58
7.1. Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko.....	80
7.2. Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody	80
7.3. Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta	83
7.4. Ludzie.....	89
7.5. Powietrze atmosferyczne	89
7.6. Klimat.....	90
7.7. Zabytki oraz dobra materialne	90
7.8. Zasoby naturalne	91
7.9. Wody	91
7.10. Krajobraz i powierzchnia ziemi	91
7.11. Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne.....	93
8. Główne problemy ochrony środowiska	94
9. Analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodnicza negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu.....	95
10. Propozycja działań alternatywnych.....	99
11. Potencjonalne oddziaływanie transgraniczne	99
12. Monitorowanie realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji	100
13. Podsumowanie i wnioski	101
14. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	102
15. Zestawienie tabel oraz rysunków.....	106

1. Przedmiot i zakres opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do projektu *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Paczków na lata 2023-2030* (GPR). Opracowanie zostało wykonane w oparciu o art. 46 oraz art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2023 poz. 1094).

Zgodnie z zapisami artykułów 46 Ustawy OOŚ, przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty następujących dokumentów strategicznych:

1. koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, planu zagospodarowania przestrzennego oraz strategii rozwoju, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
2. polityki, strategii, planu i programu w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywany lub przyjmowany przez organy administracji, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
3. polityki, strategii, planu i programu innego niż wymienione w pkt 1 i 2, którego realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000, jeżeli nie jest on bezpośrednio związany z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynika z tej ochrony.

Zgodnie z artykułem 47 Ustawy OOŚ przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektu dokumentu innego niż wymieniony w art. 46 ust. 1 oraz w przypadku projektu zmiany takiego dokumentu, jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem, o którym mowa w art. 57 Ustawy OOŚ, organ opracowujący projekt stwierdzi, że realizacja postanowień danego dokumentu albo jego zmiany może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektów dokumentów, innych niż wymienione powyżej, jeżeli wyznaczają one ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko lub realizacja postanowień tych dokumentów może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko. Projekt *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Paczków na lata 2024-2030* wpisuje się w powyższy katalog dokumentów.

Cel i zakres merytoryczny opracowania

Głównym celem prognozy jest ustalenie czy zapisy projektu *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Paczków na lata 2034-2030* nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego, a cele ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju są spójne z celami i priorytetami zaplanowanymi w dokumentach wyższego szczebla. Prognoza ma za zadanie także ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

2. Zakres prognozy

Zakres prognozy powinien być zgodny z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2023 poz. 1094).

Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania;
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko;
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Prognoza ponadto określa, analizuje i ocenia:

1. istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
2. stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem;
3. istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
4. cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;

5. przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

- różnorodność biologiczną,
- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne.

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszarowych form ochrony przyrody;
- rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zakres i stopień szczegółowości Prognozy oddziaływania na środowisko został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Opolu pismem znak: WOOŚ.411.4.35.2023.AKu z dnia 9 stycznia 2024 r. oraz z Opolskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Opolu pismem znak: NZ.9022.1.248.2023.JG z dnia 28 grudnia 2023 r.

3. Metody pracy i materiały źródłowe

Prognoza została opracowana zgodnie z zaleceniami zawartymi w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2023 poz. 1094). Przy sporządzaniu niniejszego dokumentu zastosowano metody statystyczne i porównawcze, analizy i oceny dostosowane do stanu współczesnej wiedzy. Autor kierował się swoją wiedzą i doświadczeniem stosownie do stanu wiedzy współczesnej. Wszystkie zastosowane metody oceny są dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu. Część dotycząca oceny oddziaływania na środowisko w projektowanym opracowaniu przedstawiono tabelarycznie. Oceny dokonano w oparciu o analizę poszczególnych elementów środowiska w zależności od zagrożeń stwarzanych przez oddziaływanie na środowisko planowanych inwestycji.

4. Opis projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Paczków na lata 2023-2030 oraz główne cele i kierunki działań

4.1 Zawartość Programu Rewitalizacji

Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Paczków na lata 2024-2030 składa się z następujących elementów:

- Wprowadzenie;
- Diagnozę obszaru rewitalizacji;
- Analizę SWOT;
- Wizję stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji;
- Przedsięwzięcia rewitalizacyjne;
- Komplementarność i mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych;
- System monitoringu.

We wprowadzeniu zawarto podstawę prawną wykonania Programu, opis procedury sporządzenia Programu oraz komplementarność z innymi dokumentami planistycznymi.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Paczków na lata 2023-2030 stanowi element prowadzonej przez samorząd polityki rozwojowej. Niniejszy dokument określa kierunki działań planowanych przez samorząd lokalny w obszarze rewitalizacji w perspektywie najbliższych lat, której celem ma być rozwiązanie lub wyraźne zmniejszenie problemów występujących na obszarze rewitalizacji.

Obszary problemowe wymagają interwencji poprzez przeprowadzenie procesu przemian w sferze przede wszystkim społecznej, ale także przestrzennej, technicznej, ekonomicznej w celu przywrócenia ich funkcjonalności i stworzenia warunków dla rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego.

Prace nad sporządzeniem Gminnego Programu Rewitalizacji rozpoczęto od przeprowadzenia diagnozy delimitacyjnej, która pozwoliła na wyodrębnienie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Paczków.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Paczków na lata 2023-2030 skoncentrowany jest na podobszarach Paczków 3, Kozielno, Stary Paczków oraz Ujeździec. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji, znajdujące się w granicach administracyjnych Gminy Paczków, zostały wyodrębnione i scharakteryzowane w oparciu o wielokryterialną szczegółową diagnozę społeczną, przestrzenną oraz gospodarczą, bazującą na danych ilościowych oraz jakościowych.

4.2 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Na potrzeby opracowania diagnozy delimitacyjnej zdecydowano się na wyróżnienie w gminie 16 jednostek – obszarów porównawczych. W celu opracowania niniejszego dokumentu i stworzenia diagnozy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, dokonano podziału gminy uwzględniając jej wiejsko-miejski charakter. Podstawą przeprowadzenia analiz stał się układ jednostek referencyjnych, na który składają się jednostki urbanistyczne dla obszaru miasta Paczków oraz przyjęte jednostki obszaru wiejskiego.

Kolejnym etapem było przeprowadzenie analizy porównawczej w obrębie wyłonionych obszarów. Pozwoliło to na zidentyfikowanie obszaru znajdującego się w szczególnie trudnej sytuacji ze względu na koncentrację negatywnych zjawisk społecznych, a także współwystępowanie niepożądanych zjawisk w przynajmniej jednej ze sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.

W strukturze gminy wyodrębniono następujące obszary porównawcze (jednostki urbanistyczne):

1	Paczków 1	5	Kozielno	9	Stary Paczków	13	Trzeboszowice
2	Paczków 2	6	Kamienica	10	Ujeździec	14	Dziewiętilice
3	Paczków 3	7	Gościce	11	Lisie Kąty	15	Ścibórz
4	Paczków 4	8	Unikowice	12	Wilamowa	16	Frydrychów

W efekcie dokonanych analiz przeprowadzono ostateczną delimitację obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji i wyodrębniono obszar zdegradowany, w skład którego wchodzi podobszary Paczków 3, Kozielno, Stary Paczków i Ujeździec. Z każdej części obszaru zdegradowanego wydzielono

podobszary, w których obserwuje się szczególne natężenie problemów społecznych oraz współwystępujących z nimi problemów w sferze gospodarczej, technicznej środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej. Podobszary te składają się na obszar rewitalizacji.

Opracowana analiza czynników problemowych miała na celu identyfikację obszaru zdegradowanego, co finalnie pozwoliło na wyznaczenie obszaru rewitalizacji. Zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji, obszar znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych,
- środowiskowych,
- przestrzenno-funkcjonalnych,
- technicznych.

Stopień i skalę negatywnych zjawisk obrazują mierniki opisujące powyżej wskazane sfery. W niniejszym dokumencie poddano analizie wszystkie wymienione sfery, bazując na danych pozyskanych z różnych źródeł oraz ogólnodostępnych opracowań czy raportów. Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, największy nacisk położono na analizę sfery społecznej, dla której zakres danych jest najszerzy, a katalog wskaźników najbardziej rozbudowany z uwagi na możliwość pozyskania wiarygodnych, porównywalnych danych. Poniżej przedstawiono bilans wskaźników w formie zbiorczych tabel obrazujących poziom natężenia negatywnych zjawisk społecznych. Kolejne zestawienie prezentuje natomiast syntetyczny wskaźnik degradacji w sferze społecznej. W pierwszej kolejności policzono średnie, a następnie uzyskane wartości poddano normalizacji (odchylenie standardowe). W ten sposób uzyskano porównywalny, syntetyczny wskaźnik degradacji.

Analiza czynników wskazujących na konieczność prowadzenia działań rewitalizacyjnych pokazuje, że obszarami szczególnie problemowymi w Gminie Paczków są cztery podobszary: Paczków 3, Kozielno, Stary Paczków i Ujeździec.

Na wskazanym powyżej obszarze wartość syntetycznego wskaźnika degradacji była najwyższa spośród wszystkich analizowanych jednostek. Koniecznym zatem jest prowadzenie działań zarówno o charakterze społecznym oraz infrastrukturalnym, tak aby polepszyć komfort życia mieszkańców zarówno w obszarze ich pracy, jak i spędzania wolnego czasu. Należy oczekiwać, że rewitalizacja prowadzona na wskazanym obszarze przyczyni się do poprawy sytuacji także w pozostałych częściach gminy.

Tabela 1. Obszar rewitalizacji – powierzchnia i ludność

Obszar	Ludność [os.]	% ludności	Powierzchnia [ha]	% powierzchni
Obszar zdegradowany	5 333	46,2%	2 534	31,7%
Obszar rewitalizacji	3 169	27,7%	122	1,5%
Obszar Paczków 3	2 201	19,1%	39	0,5%
Obszar Stary Paczków	374	3,2%	28	0,3%
Obszar Ujeździec	353	3,1%	29	0,4%
Obszar Kozielno	268	2,3%	26	0,3%
Gmina Paczków	11 552	100%	7 998	100%

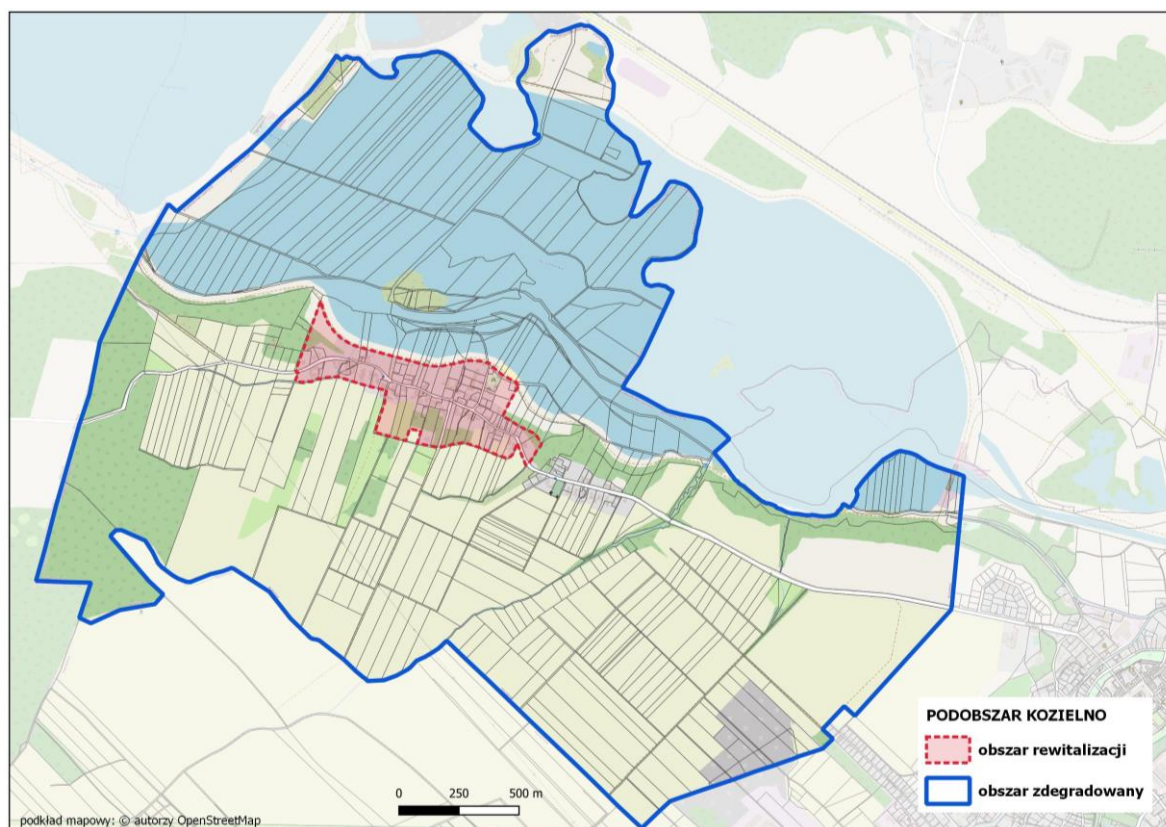
Źródło danych: opracowanie własne

Podobszar rewitalizacji Kozielno zajmuje powierzchnię 26 ha i stanowi 0,3% całej powierzchni gminy, a liczba zamieszkującej go ludności to 268 osoby, co stanowi 2,3% populacji gminy.

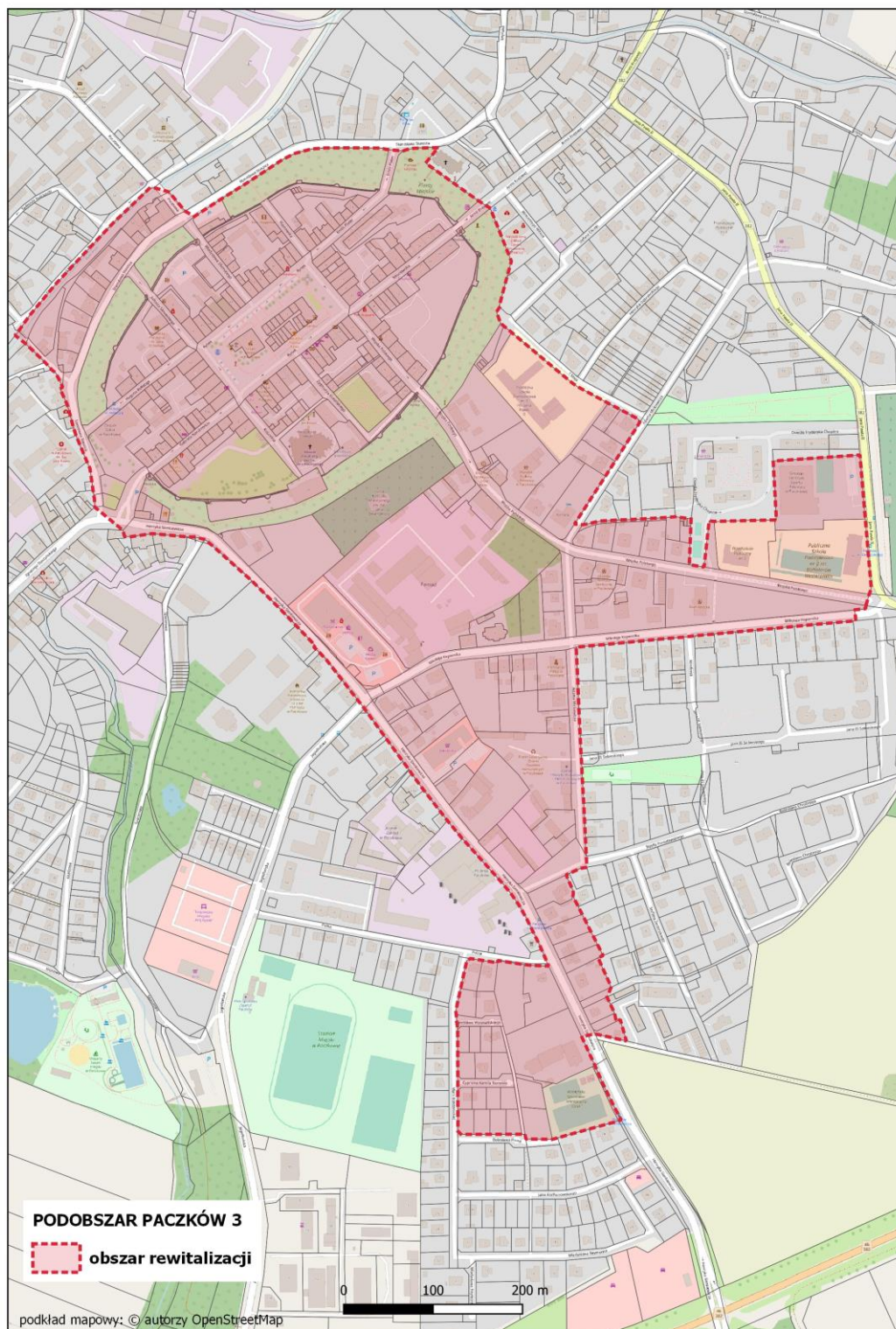
Podobszar rewitalizacji Paczków 3 o powierzchni 39 ha stanowi 0,5% całej powierzchni gminy, a liczba zamieszkującej go ludności to 2201 osób, co stanowi 19,1% populacji gminy.

Podobszar rewitalizacji Stary Paczków o powierzchni 28 ha stanowi 0,3% całej powierzchni gminy, a liczba zamieszkującej go ludności to 374 osoby, co stanowi 3,2% populacji gminy.

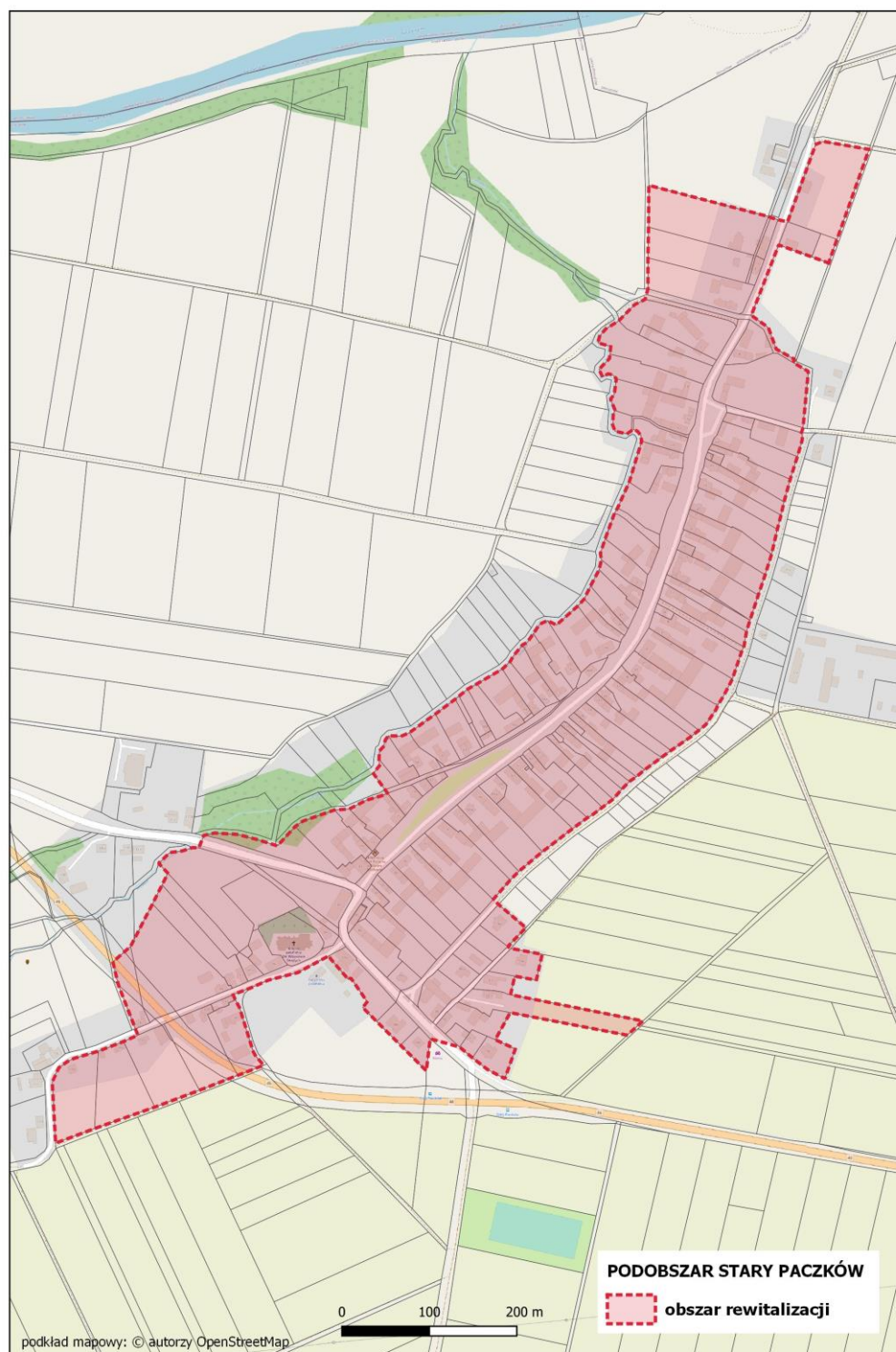
Podobszar rewitalizacji Ujeździec o powierzchni 29 ha, stanowi 0,4% całej powierzchni gminy, a liczba zamieszkującej go ludności to 353 osoby, co stanowi 3,1% populacji gminy.

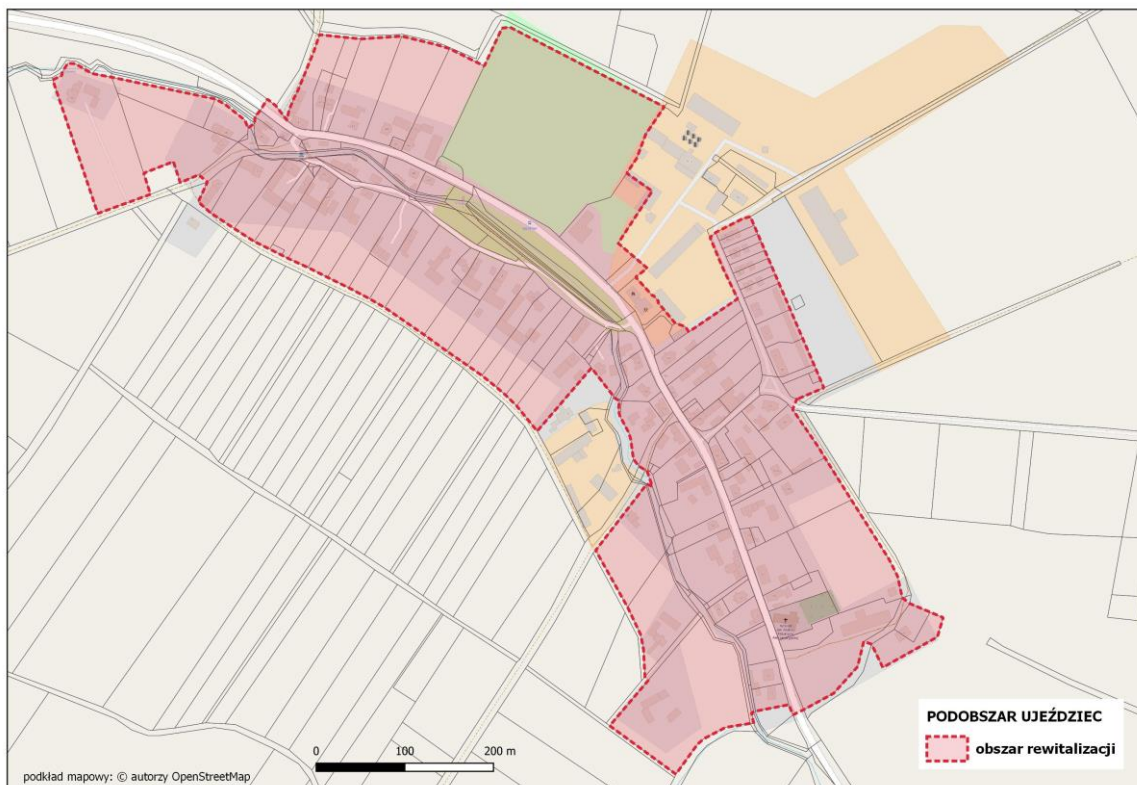
Rysunek 1. Mapa poglądowa podobszaru Kozielnego.
Źródło: opracowanie własne

Rysunek 2. Mapa poglądowa podobszaru Paczków 3
Źródło: opracowanie własne na podstawie

Rysunek 3. Mapa poglądowa podobszaru Stary Paczków.
Źródło: opracowanie własne

Rysunek 4. Mapa poglądowa podobszaru Ujeździec.
Źródło: opracowanie własne

4.3. Założenia Programu Rewitalizacji

Wizja w planowaniu strategicznym odnosi się do długofalowej i inspirującej koncepcji, jaką chce się osiągnąć poprzez proces rewitalizacji danego obszaru lub społeczności. Jest to rodzaj strategicznego celu, który opisuje pożądany stan przyszły po zakończeniu procesu rewitalizacji. Jednocześnie wizja stanowi punkt odniesienia dla wszystkich działań podjętych w procesie rewitalizacji. Pomaga skupić się na celach, zainspirować zaangażowane strony do działania i utrzymać spójność w podejmowanych działaniach. Ostatecznym celem wizji jest przekształcenie obszaru w lepsze, bardziej funkcjonalne i atrakcyjne miejsce do życia, pracy i spędzania czasu.

Wizja obszaru rewitalizacji została zdefiniowana nie tylko w odniesieniu do całego obszaru rewitalizacji, ale również w odniesieniu do poszczególnych podobszarów, ze względu na ich „specyfikę”.

Grafika 1 Wizja obszaru rewitalizacji gminy Paczków

Wizja obszaru rewitalizacji

Paczków jest gminą, w której przeprowadzono wzorcową w skali regionu rewitalizację, bazując na poprzednich doświadczeniach. Gmina odnotowała widoczny postęp w zakresie ograniczenia problemów społecznych, marginalizacji grup mieszkańców, poprzez aktywną politykę aktywizacyjną (społeczną) wynikającą z rozszerzenia oferty wsparcia świadczonej przez instytucje publiczne.

Wyraźna poprawa nastąpiła w estetyce i funkcjonalności obiektów publicznych oraz mieszkalnych w aspekcie architektonicznym oraz środowiskowym. Paczków jest miejscem przyjaznym mieszkańcom, zwłaszcza tym zagrożonych wykluczeniem społecznym. Efektem procesu rewitalizacji jest realna i widoczna zmiana na każdym podobszarze rewitalizacji. Paczków 3 odzyskał i wzmocnił swoje funkcje centrotwórcze, Stary Paczków i Ujeździec odzyskały dawną historyczną świetność, typową dla swojego wiejskiego dziedzictwa, a w Kozielnie znacząco poprawił się warunki życia i rozwoju, a ponadto stało się centrum turystycznym gminy.

Rewitalizacja umożliwiła znaczące ograniczenie problemów społecznych, a przemyślane inwestycje infrastrukturalne umożliwiły kreowanie inicjatyw i projektów społecznych kluczowych dla poprawy jakości życia na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji. Wizytówką rewitalizacji są odnowione obiekty, bezpieczne drogi i nowocześnie urządzone tereny zielone.

Wizja podobszaru rewitalizacji Paczków 3

Podobszar rewitalizacji Paczków 3 jest centrum świadczenia profesjonalnych usług publicznych na bazie odnowionych obiektów, które są przystosowane do pełnienia funkcji centrów skupienia lokalnego oraz są dostępne dla wszystkich mieszkańców. Estetyka i funkcjonalność to zalety podobszaru. Mieszkańcy czują się bezpiecznie i mogą korzystać w pełni z uroków miasta. Zapewniają im to przystosowane do tego tereny, odnowione obiekty, zagospodarowane przestrzenie. Odrestaurowane zabytki, służą do zaspokajania potrzeb lokalnej społeczności oraz integracji poprzez działalność kulturalną i społeczną.

Wizja podobszaru rewitalizacji Stary Paczków

Stary Paczków to miejsce, na którym przebiegła pomyślnie rewitalizacja w zakresie świadczenia profesjonalnych usług dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Stary Paczków stał się komfortowym miejscem zamieszkania dzięki rewitalizacji przestrzeni publicznych, które sprzyjają aktywnej integracji społeczności lokalnej.

Wizja podobszaru rewitalizacji Ujeździec

Podobszar rewitalizacji Ujeździec jest wygodnym miejscem do życia. Dzięki rewitalizacji zabytkowych obiektów wraz z otoczeniem miejscowość i mieszkańcy zyskali nowe, funkcjonalne przestrzenie integracji. Zrewitalizowana tkanka mieszkaniowa wsparła mieszkańców i pobudziła ich aktywność na rzecz budowania lokalnej wspólnoty.

Wizja podobszaru rewitalizacji Kozielno

Kozielno to uporządkowane i estetyczne miejsce koncentracji ruchu turystycznego bazujące na zasobach naturalnych (przyrodniczych) oraz infrastrukturze wypoczynkowej. Stan techniczny zabytkowych obiektów oraz estetyka zabudowy ulegają ciągłej poprawie, dzięki czemu stan środowiska naturalnego polepsza się. Dobre skomunikowanie, liczne atrakcje turystyczne generują ruch turystyczny, a przez to wzrost liczby miejsc pracy oraz dobrobyt mieszkańców.

Wizja przedstawia oczekiwany obraz obszaru rewitalizacji po realizacji zaplanowanych zadań. Osiągnięcie wizji będzie możliwe dzięki realizacji wyznaczonych celów rewitalizacji, które są dookreślone poprzez konkretne kierunki działań. Poniżej prezentowana jest zakładana logika interwencji w zakresie rewitalizacji w gminie Paczków.

Grafika 2 Logika procesu rewitalizacji

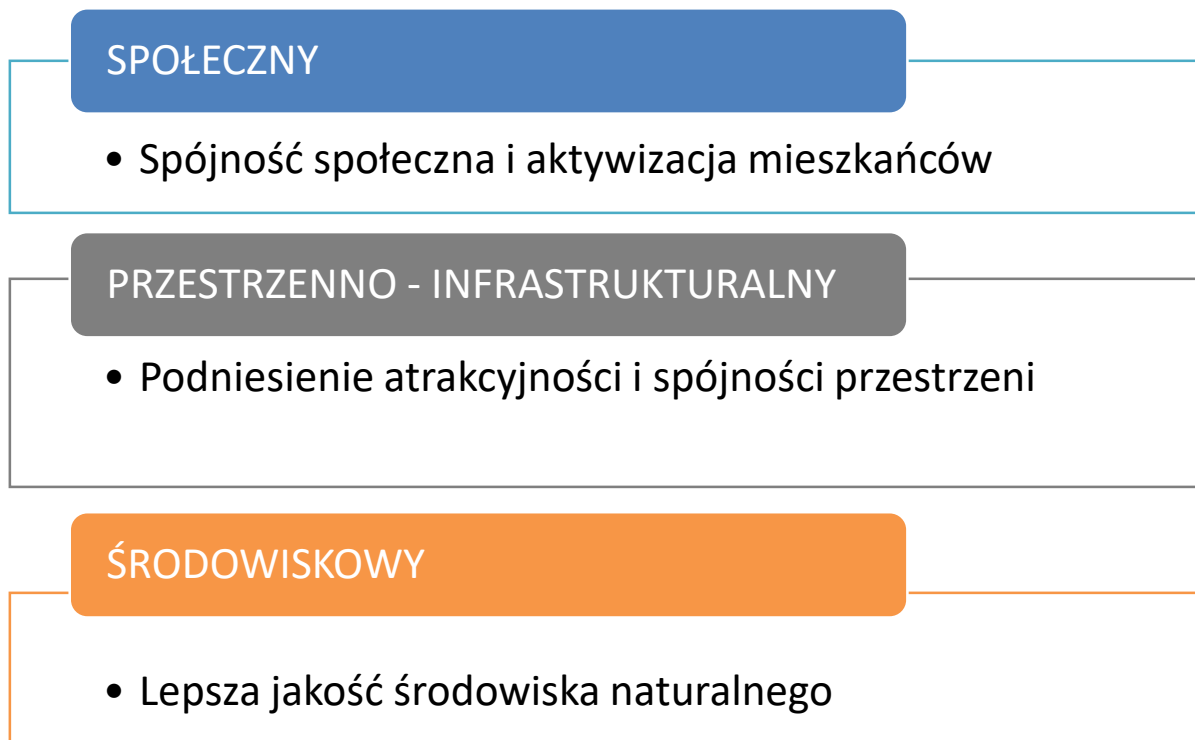

Źródło: opracowanie własne

Celem głównym rewitalizacji jest przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu grup mieszkańców Paczkowa poprzez kompleksowe działania społeczne, infrastrukturalne oraz środowiskowe, będące tworzeniem miejsc, obiektów, przestrzeni dla działań i aktywności społecznych.

Cel główny rewitalizacji jest zorientowany na wyprowadzenie podobszarów rewitalizacji (Paczków 3, Stary Paczków, Ujeździec, Kozielno) ze stanu kryzysowego, co ma przyczynić się do odnowy i ożywienia gminy Paczków. Proces rewitalizacji będzie realizowany przy współudziale wszystkich interesariuszy i partnerów procesu rewitalizacji, w tym przede wszystkim mieszkańców, organizacji pozarządowych, instytucji publicznych oraz podmiotów prowadzących działalność gospodarczą. Bardzo ważnym

elementem planowanej interwencji jest uwzględnienie specyfiki, zasobów i potencjałów poszczególnych podobszarów rewitalizacji. Kluczowym elementem planistycznym, służącym realizacji celu głównego, jest układ celów strategicznych odnoszących się do trzech wymiarów.

Rysunek 5. Układ celów strategicznych dla obszaru rewitalizacji gminy Paczków
Źródło: opracowanie własne

Kierunki działań wskazują na sposób osiągnięcia celów strategicznych i operacyjnych w zakresie planowanych przedsięwzięć służących wychodzeniu z sytuacji kryzysowej obszaru rewitalizacji. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne są odpowiedzią na zdiagnozowane problemy oraz identyfikowane potencjały obszaru rewitalizacji. Skupiają się na celach i kierunkach działań rewitalizacji w obrębie trzech podsystemów. Logika interwencji rewitalizacyjnej dla poszczególnych podsystemów została przedstawiona poniżej.

Tabela 2 Założenia interwencji rewitalizacyjnej GPR Gminy Paczków¹

Cel strategiczny	Kierunki działań	Diagnozowane zjawiska kryzysowe	Identyfikowane potencjały	Spodziewane efekty
Spójność społeczna i aktywizacja mieszkańców	KD.1.1. Realizacja przedsięwzięć z zakresu integracji mieszkańców KD.1.2. Podejmowanie działań na rzecz aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym	PS.1. Niski poziom rozwoju gospodarczego PS. 2 Nisko chłonny i nieatrakcyjny rynek pracy, stosunkowo wysoki poziom bezrobocia PS.3. Spadek aktywności kulturalnej mieszkańców PS.4 Niskiej jakości i niedostosowana do potrzeb oferta spędzania czasu wolnego (oferta sportowo rekreacyjna, oferta instytucji kultury) PS.5. Funkcjonowanie grup/osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, problemy osób i środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym	- Kapitał ludzki - potencjał, twórczy mieszkańców - Dobry dostęp do usług publicznych (edukacja, kultura, pomoc społeczna – Paczków 3) - Funkcjonowanie środowisk integrujących społeczność lokalną - OSP - Wydarzenia z przeszłości, mogące stanowić podstawę działań społecznych	- Wzrost liczby miejsc pracy, osób prowadzących działalność gospodarczą - Dostosowanie kwalifikacji mieszkańców do wymogów rynku pracy - Poprawa poziomu i jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji - Wzrost liczby osób objętych wsparciem spośród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym - Zwiększenie liczby wydarzeń i imprez integracyjnych, edukacyjnych, sportowo-rekreacyjnych - Nowe inicjatywy edukacyjne, kulturalne i sportowe - Większa liczba seniorów i osób z niepełnosprawnością uczestniczących w życiu społeczno-kulturalnym
Podniesienie atrakcyjności i spójności przestrzeni	KD.2.1. Realizacja przedsięwzięć z zakresu zagospodarowania i uporządkowania zdegradowanych przestrzeni publicznych KD.2.2. Modernizacja funkcjonujących obiektów w zakresie dostępności architektonicznej i optymalizacji energetycznej KD.2.3. Budowa/przebudowa dróg z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami KD. 2.4 Budowa obiektów służących integracji społecznej i bezpieczeństwu KD.2.5. Rewaloryzacja obiektów zabytkowych, w tym pełniących funkcje mieszkaniowe	PI.1. Niedostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb i oczekiwań społecznych, a zwłaszcza grup zagrożonych wykluczeniem społecznym PI.2. Niski poziom dostępności (architektonicznej) obiektów użyteczności publicznej PI 3. Niski poziom wykorzystania energooszczędnych technologii w budynkach użyteczności publicznej PI.4. Ograniczona dostępność komunikacyjna (w szczególności obszarów wiejskich) PI.5. Występowanie zdegradowanej tkanki zabytkowej	- Cenne kulturowo zabytki - Ukształtowana różnorodność poszczególnych podobszarów – obszary miejskie, wiejskie, turystyczne - Potencjał do uruchomienia usług turystycznych, edukacji, kultury, sportu i rekreacji	- Osiągnięcie ładu przestrzennego na obszarze rewitalizacji - Poprawa wizerunku, estetyki, funkcjonalności przestrzeni publicznych - Wzrost zainteresowania aktywnymi formami spędzania czasu wolnego wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji - Aktywne korzystanie z lokalnych miejsc, przestrzeni publicznych - Poprawa jakości i dostępności obiektów użyteczności publicznej i terenów rekreacyjnych - Wysoka jakość oferty kulturalnej i turystycznej - Poprawa dostępności i jakości wielorodzinnych budynków mieszkalnych
Lepsza jakość środowiska naturalnego	KD.3.1. Realizacja zadań inwestycyjnych ograniczających niską emisję KD 3.2. Tworzenie nowych terenów zieleni	PŚ.1. Przekroczenia norm jakości powietrza PŚ 2. Wysoka liczba źródeł ciepła na paliwa stałe PŚ 3. Wysoka masa wyrobów azbestowych	Dostępność zasobów naturalnych i krajobrazowych	- Poprawa jakości powietrza i stanu zdrowia mieszkańców - Wzrost poczucia odpowiedzialności mieszkańców za stan środowiska naturalnego - Ograniczenie skutków zmian klimatu

Źródło: opracowanie własne

¹ KD – kierunek działania, PS – problem społeczny, PI – problem infrastrukturalny, PŚ – problem środowiskowy.

4.4. Komplementarność z innymi dokumentami planistycznymi

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Paczków na lata 2023-2030 poddano analizie pod kątem zgodności i spójności z głównymi dokumentami planistycznymi i operacyjnymi. Proces rewitalizacji co do zasady ma wymiar lokalny i powinien kreować rozwój na poziomie jednostek samorządu terytorialnego, jednak pośrednio przyczynia się także do realizacji celów i założeń programów na poziomie regionu i kraju.

Przedmiotowe opracowanie jest spójne z identyfikowanymi na poziomie krajowym celami i kierunkami działań, przedstawionymi w dokumentach zaprezentowanych w poniższej tabeli.

Tabela 3. Komplementarność GPR z dokumentami na poziomie krajowym

Komplementarność z dokumentami na poziomie krajowym
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020, przyjętej uchwałą Rady Ministrów z dnia 25 września 2012 r., zgodnie z wymogami ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2016 r. poz. 383, 1250, 1948 i 1954 oraz z 2017 r. poz. 5). Strategia określa nowy model rozwoju – suwerenną wizję strategiczną, zasady, cele i priorytety rozwoju kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym do 2020 r. oraz w perspektywie do 2030 r. Cele i zadania: 1. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną: • Nowe formy działania i współpracy • Nowoczesne instrumenty wsparcia 2. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony • Poprawa dostępności usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne • Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy • Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów • Podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie na wszystkich szczeblach zarządzania 3. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu: • Inkluzywne i skuteczne instytucje publiczne - dostępne i otwarte dla obywateli oraz przedsiębiorstw • Budowa zintegrowanego systemu planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego • Wykorzystanie środków z budżetu Unii Europejskiej w sposób przekładający się na trwałe efekty rozwojowe
Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej Cel szczegółowy A: Niskoemisyjne wytwarzanie energii Cel szczegółowy B: Poprawa efektywności gospodarowania surowcami i materiałami, w tym odpadami Cel szczegółowy C: Rozwój zrównoważonej produkcji (przemysł, budownictwo, rolnictwo) Cel szczegółowy D: Transformacja niskoemisyjna w dystrybucji i mobilności Cel szczegółowy E: Promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji w edukacji
Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) to dokument programowy, w którym określono cele związane z odbudową i tworzeniem odporności społeczno-gospodarczej Polski po kryzysie wywołanym pandemią COVID-19 oraz służące ich realizacji reformy strukturalne i inwestycje. Dokument stanowi podstawę ubiegania się o wsparcie z europejskiego Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (ang. Recovery and Resilience Facility – RRF).

Komplementarność z dokumentami na poziomie krajowym

Do osiągnięcia celów KPO przyczyni się realizacja sześciu komponentów oraz działań (tj. reform i inwestycji) w ramach KPO. Układ celów stanowi klucz do zaproponowanej architektury KPO. Realizacja KPO została skoncentrowana wokół sześciu komponentów, stanowiących obszary koncentracji reform i inwestycji:

- Odporność i konkurencyjność gospodarki;
- Zielona energia i zmniejszenie energochłonności;
- Transformacja cyfrowa;
- Efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia;
- Zielona, inteligentna mobilność;
- Poprawa jakości instytucji i warunków realizacji Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 4 Komplementarność z dokumentami na poziomie regionalnym

Komplementarność z dokumentami na poziomie regionalnym

Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030

Cel strategiczny 1. Człowiek i relacje – mieszkańcy gotowi na wyzwania i tworzący otwartą wspólnotę

- Cele operacyjne:
 - Trwałe więzi społeczne
 - Wykwalifikowani mieszkańcy
 - Rozwinięte i dostępne usługi
 - Bezpieczny region

Cel strategiczny 2. Środowisko i rozwój – Środowisko odporne na zmiany klimatyczne i sprzyjające rozwojowi

- Cele operacyjne:
 - Opolskie zeroemisyjne
 - Przyjazne środowisko i racjonalna gospodarka zasobami
 - Wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe

Cel strategiczny 3. Silna gospodarka – Gospodarka inteligentna wzmacniająca konkurencyjność regionu

- Cele operacyjne:
 - Gospodarka otwarta na współpracę
 - Silne branże
 - Region dostępny komunikacyjnie
 - Ceniona marka regionu

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego

Cel strategiczny: kształtowanie struktury przestrzennej odznaczającej się wysokim poziomem ładu przestrzennego, która będzie umożliwiała wykorzystanie jego zróżnicowanych terytorialnie potencjałów, zapewniała konkurencyjność w stosunku do otoczenia zewnętrznego i eliminowała niekorzystne różnice w warunkach życia wewnątrz regionu.

Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027

Cel Polityki 5. Europa bliższa obywatelom dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju wszystkich rodzajów terytoriów i inicjatyw lokalnych

Cel szczegółowy (i) Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich

Źródło: opracowanie własne

Przedstawione cele i priorytety z dokumentów krajowych i regionalnych wykazują spójność pomiędzy celami strategicznymi Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Paczków na lata 2023-2030. W przywołanych dokumentach odnaleźć można priorytety i cele strategiczne związane z ochroną i zrównoważonym wykorzystaniem zasobów naturalnych, w tym przede wszystkim redukcją zjawiska niskiej emisji. W kierunkach działań zaproponowanych w GPR znajdują się właściwe zapisy służące realizacji tego celu (2. Podniesienie atrakcyjności i spójności przestrzeni). W przypadku integracji społecznej osób w trudnej sytuacji życiowej – zapisy wspierające znajdujemy przede wszystkim w strategii rozwoju województwa, podkreślające konieczność włączenia i integracji społecznej (Cel strategiczny 1. Człowiek i relacje – mieszkańcy gotowi na wyzwania i tworzący otwartą wspólnotę). Stosowne zapisy w GPR umieszczono w obrębie celu 1 (Spójność społeczna i aktywizacja mieszkańców). Przedmiotowy dokument jest zgodny z założeniami oraz celami wskazanymi w przedstawionych poniżej dokumentach strategicznych i planistycznych Gminy Paczków.

Tabela 5 Komplementarność z dokumentami na poziomie lokalnym

Komplementarność z dokumentami na poziomie lokalnym
Strategia Rozwoju Subregionu Południowego na lata 2021-2030
Cel strategiczny 1. Rozwój infrastruktury usług społecznych, edukacyjnych i ochrony zdrowia w celu poprawy ich dostępności dla mieszkańców subregionu Cel strategiczny 2. Wysoka jakość usług publicznych świadczonych w subregionie Cel strategiczny 3. Atrakcyjna oferta spędzania czasu wolnego oraz integracja mieszkańców subregionu Cel strategiczny 4. Wzrost gospodarczy z uwzględnieniem regionalnych potencjałów subregionu Cel strategiczny 5. Spójny system transportowy i komunikacyjny na poziomie subregionalnym Cel strategiczny 6. Adaptacja do zmian klimatu i poprawa stanu środowiska naturalnego przy jednoczesnym ograniczeniu antropopresji Cel strategiczny 7. Integracja przestrzenna, planistyczna oraz infrastrukturalna samorządów subregionu
Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2013-2023
Cel Strategiczny: Stworzenie warunków do umożliwienia osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne możliwości i uprawnienia. Cele operacyjne: • Identyfikacja przyczyn ubóstwa i czynników powodujących korzystanie z pomocy społecznej. • Pomoc osobom i rodzinom zagrożonym dysfunkcjami, w szczególności długotrwałym bezrobociem. • Rozszerzenie oferty usług na rzecz pomocy ludziom starszym. • Pomoc osobom niepełnosprawnym (ze szczególnym uwzględnieniem osób z zaburzeniami psychicznymi). • Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w Gminie Paczków. • Podniesienie poziomu kwalifikacji i doskonalenie zawodowe pracowników socjalnych zatrudnionych w Ośrodku Pomocy Społecznej.
Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Paczków
Cele ekonomiczne: • wspieranie przedsiębiorczości i jej promocja, Cele społeczne: • zapewnienie dogodnych warunków życia w drodze rozwijania infrastruktury społecznej w dostosowaniu do potrzeb lokalnych, • zapewnienie mieszkańcom odpowiedniej ilości i jakości usług • zapewnienie odpowiedniego poziomu ochrony zdrowotnych warunków życia mieszkańców

Komplementarność z dokumentami na poziomie lokalnym

Cele przestrzenne:

- porządkowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy,
- likwidacja zaniedbań i nieprawidłowości w dotychczasowym zagospodarowaniu przestrzennym poprzez przekształcenia, rewaloryzację i rehabilitację zabudowy,
- określenie odpowiedniej funkcji dla obszarów problemowych,

Cele kulturowe:

- ochrona istniejących zasobów kulturowych; ich restrukturyzacja, renowacja i rewaloryzacja

Cele ekologiczne:

- uwzględnienie problematyki ochrony środowiska jako nierozłącznej części wszystkich procesów rozwojowych,
- pełna ochrona wartości przyrodniczych, a wraz z nimi wartości kulturowych

Źródło: opracowanie własne

Strategia Rozwoju Subregionu Południowego na lata 2021-2030		Zgodność z celami GPR Gminy Paczków na lata 2023-2030	
Cel strategiczny 1.	Rozwój infrastruktury usług społecznych, edukacyjnych i ochrony zdrowia w celu poprawy ich dostępności dla mieszkańców subregionu	Cel strategiczny 1.	Spójność społeczna i aktywizacja mieszkańców
Cel strategiczny 2	Wysoka jakość usług publicznych świadczonych w subregionie		
Cel strategiczny 3	Atrakcyjna oferta spędzania czasu wolnego oraz integracja mieszkańców subregionu	Cel strategiczny 2.	Podniesienie atrakcyjności i spójności przestrzeni
Cel strategiczny 6.	Adaptacja do zmian klimatu i poprawa stanu środowiska naturalnego przy jednoczesnym ograniczeniu antropopresji	Cel strategiczny 3.	Lepsza jakość środowiska naturalnego
Opis powiązań			

Przewidziane w dokumencie GPR projekty rewitalizacyjne przyczynią się do realizacji celów Strategii Rozwoju Subregionu Południowego na lata 2021-2030. Projekty przedsięwziąć w GPR realizują przede wszystkim cele 1 i 2 Strategii.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2013-2023		Zgodność z celami GPR Gminy Paczków na lata 2023-2030	
Cel operacyjny 2:	Pomoc osobom i rodzinom zagrożonym dysfunkcjami, w szczególności długotrwałym bezrobociem	Cel strategiczny 1.	Spójność społeczna i aktywizacja mieszkańców
Cel operacyjny 3:	Rozszerzenie oferty usług na rzecz pomocy ludziom starszym		
Cel operacyjny 5	Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w Gminie Paczków		
Opis powiązań			

Przewidziane do realizacji w ramach GPR projekty rewitalizacyjne przyczynią się do realizacji celów Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Przede wszystkim poprzez 1 cel strategiczny Gminnego Programu Rewitalizacji, który zawiera w sobie działania społeczne.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Paczków		Zgodność z celami GPR Gminy Paczków na lata 2023-2030	
Cele społeczne.	- zapewnienie dogodnych warunków życia w drodze rozwijania infrastruktury społecznej w dostosowaniu do potrzeb lokalnych, - zapewnienie mieszkańcom odpowiedniej ilości i jakości usług	Cel strategiczny rewitalizacji 1.	Spójność społeczna i aktywizacja mieszkańców
Cele przestrzenne	porządkowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy	Cel strategiczny 2.	Podniesienie atrakcyjności i spójności przestrzeni
Cele kulturowe	ochrona istniejących zasobów kulturowych; ich restrukturyzacja, renowacja i rewaloryzacja	Cel strategiczny 3.	Lepsza jakość środowiska naturalnego
Cele ekologiczne	uwzględnienie problematyki ochrony środowiska jako nierozłącznej części wszystkich procesów rozwojowych		
Opis powiązań			

Rozwiązania projektowe GPR realizują założenia kierunków zagospodarowania w strukturze przestrzennej Gminy Paczków. Między innymi zapewniają dogodne warunki życia poprzez rozwój infrastruktury społecznej, porządkowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz rewaloryzację obiektów zabytkowych.

Zgodnie z dokonaną powyżej analizą można stwierdzić dużą zgodność celów Gminnego Programu Rewitalizacji z obowiązującymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym.

5. Analiza i ocena istniejącego stanu na terenach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji

5.1. Portret gminy

Obszar rewitalizacji stanowi część gminy Paczków. Gmina Paczków to gmina miejsko-wiejska, położona w południowo-zachodniej części województwa opolskiego, w powiecie nyskim. Gmina zajmuje powierzchnię 7 998 ha (79,98 km²) i zamieszkuje ją 11 552 mieszkańców. Południowa granica gminy jest jednocześnie granicą polsko-czeską. Od zachodu i północy Paczków graniczy z województwem dolnośląskim (gmina Złoty Stok, gmina Kamieniec Ząbkowicki i gmina Ziębice), a od wschodu z gminą Otmuchów.

Sieć osadniczą gminy Paczków tworzy miasto Paczków oraz 12 sołectw. Ośrodkiem administracyjnym gminy jest miasto Paczków, które oddalone jest od Opola – stolicy województwa o 80 km i o 90 km od Wrocławia. Teren gminy przecinają dwa ważne trakty komunikacyjne. Pierwszy z nich to droga krajowa nr 46 (tzw. trasa podsudecka), biegnąca z Częstochowy przez Opole i Nysę do Kłodzka, natomiast drugi (droga wojewódzka nr 382) prowadzi w okolice Świdnicy (przez Ząbkowice Śląskie, możliwość skomunikowania z drogą krajową nr 8 – kierunek Wrocław).

Gmina Paczków zlokalizowana jest na niezwykle popularnym podsudeckim szlaku wiodącym z Nysy do Kłodzka, będącym elementem trasy łączącej Śląsk i Małopolskę z „turystyczną skarbnicą” Dolnego Śląska – Kotliną Kłodzką. Ten wyjątkowo malowniczy teren wyróżnia się ciekawymi zabytkami kultury i licznymi walorami przyrodniczo-krajoznawczymi, m.in. zróżnicowaną rzeźbą terenu, sąsiedztwem trzech zbiorników wodnych (Jezioro Otmuchowskie, Jezioro Nyskie i Zalew Paczkowski) oraz wspomnianą bliskością Ziemi Kłodzkiej i Sudetów.

Osadnictwo na terenie Paczkowa sięga połowy XIII wieku. Lokacja nowych wsi na tym terenie została zapoczątkowana przez biskupa Wawrzyńca, a misję tę kontynuowała biskup wrocławski Tomasz I. To właśnie Tomasz I w 1254 roku zawarł umowę z dwoma Flamandami z Nysy – Henrykiem i Wilhelmem – dotyczącą założenia nowego miasta jako osady targowej. Nazwa nowej osady, Paczków, została zaczerpnięta od istniejącej już wsi, która zaczęła być nazywana Starym Paczkowem. Miasto nie tylko pełniło rolę miejsca targowego, ale również miało znaczenie obronne. Od samego początku Paczków był twierdzą, która miała chronić południowo-zachodnią granicę księstwa biskupiego. Czas świetności Paczkowa przypadł na wiek XVI, kiedy miasto znajdowało się pod panowaniem Habsburgów – to okres budowy wodociągów, kamienic, browaru. Kolejne stulecie to trudny okres w historii Paczkowa miasto dotykają wojny oraz żywioły. Wiek XIX to okres rozwoju przemysłu – pojawiają się nowe przedsiębiorstwa: fabryka świec, zakład produkcji przyborów kreślarskich, fabryka mydła,

przedsiębiorstwo produkujące złożone ramy, dwie cegielnie, później gazownia, mleczarnia i wodociągi miejskie. Dodatkowo w 1847 roku uruchomiona zostaje linia kolejowa łącząca Paczków, Nysę i Kamieniec Ząbkowicki. W roku 1846 zburzono resztki muru zewnętrznego, a w następnym roku rozebrano budynki i mosty bramne oraz zasypano fosę miejską. Na miejscu fosy powstały planty miejskie, dobrze zachowane zostały mury wewnętrzne.

Pierwsza i druga wojna światowa nie przyniosły znacznych start. Według źródeł podczas drugiej wojny światowej zniszczeniu uległo około 15% zabudowy miejskiej – to zdecydowanie mniej niż w przypadku Nysy, której straty szacowane są na około 55%. Koniec wojny przyniósł zmiany społeczne. Powojenny napływ nowych mieszkańców, którzy nie mieli emocjonalnego związku z Paczkowem, przyczynił się do zaniedbań, a nawet zniszczeń historycznej substancji miasta. W drugiej połowie lat 50 XX wieku przyjęto plan odbudowy Paczkowa w oparciu o studium historyczno-urbanistyczne i projekt rekonstrukcji starego miasta.

Współcześnie dobrze zachowane średniowieczne mury obronne, centralny kompleks urbanistyczny, który w idealny sposób zachował średniowieczne kształty i proporcje, czynią tę część gminy Paczków najlepiej zachowanym zabytkiem architektury i pomnikiem miejskiej historii w Polsce.

Z drugiej strony gminę dotyczą negatywne zjawiska społeczne: starość demograficzna, odpływ mieszkańców, ograniczona dostępność do usług, niska aktywność społeczna i ubóstwo dochodowe. Dodatkowo peryferyjne położenie na mapie województwa, a także ograniczona dostępność komunikacyjna do „centrum” województwa powodują, iż Paczków jest gminą zagrożoną trwałą marginalizacją².

Wyróżniony obszar rewitalizacji składa się z 4 podobszarów, z czego jeden z nich – Paczków 3 – stanowi część miasta Paczków natomiast 3 pozostałe (Stary Paczków, Kozielno, Ujeździec) to sołectwa zlokalizowane na obszarze wiejskim.

Tabela 6. Obszar rewitalizacji – powierzchnia i ludność

Obszar	Ludność [os.]	% ludności	Powierzchnia [ha]	% powierzchni
Obszar zdegradowany	5 333	46,2%	2 534	31,7%
Obszar rewitalizacji	3 169	27,7%	122	1,5%
Obszar Paczków 3	2 201	19,1%	39	0,5%
Obszar Stary Paczków	374	3,2%	28	0,3%
Obszar Ujeździec	353	3,1%	29	0,4%
Obszar Kozielno	268	2,3%	26	0,3%
Gmina Paczków	11 552	100%	7 998	100%

Źródło danych: opracowanie własne

² Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego – Opolskie 2030

Podobszar rewitalizacji Paczków 3

Podobszar rewitalizacji Paczków 3, jedna z 4 jednostek miejskich, to serce miasta, obejmujący swoim zasięgiem średniowieczne mury obronne, rynek, planty. Obszar rewitalizacji od południa ogranicza ul. Bolesława Prusa do ulicy Marii Konopnickiej, następnie granica obszaru przebiega wzdłuż ul. Polnej i zmierza w kierunku północnym wzdłuż ulicy Henryka Sienkiewicza. Północna granica obszaru przebiega wzdłuż ulicy 3 Maja w kierunku wschodnim, aż do ulicy Pocztovej i dalej na wschód ulicą Stanisława Staszica. Od strony wschodniej obszar ograniczony jest ul. Jana Pawła II do skrzyżowania z ul. Mikołaja Kopernika, następnie granica w kierunku południowym przebiega wzdłuż ul. Adama Mickiewicza.

Podobszar Paczków 3 to miejsce łączące w sobie wiele funkcji – przede wszystkim administracyjne, usługowe, handlowe, ale także mieszkaniowe, rekreacyjne czy turystyczne. To funkcjonalne centrum, które dotykają zróżnicowane problemy natury społecznej, przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej i technicznej.

Głównymi przesłankami, które zdecydowały o podjęciu działań rewitalizacyjnych na tym obszarze było występowanie negatywnych zjawisk w sferach społecznych i pozaspołecznych, ale także niewątpliwy potencjał obszaru, który może zostać wykorzystany w celu pozytywnego oddziaływania na pozostałe części gminy. W granicach obszaru Paczków 3 znajduje się wiele atrakcyjnych turystycznie miejsc, zwłaszcza pod względem licznych zabytków. To między innymi Dom Kata, czyli budynek o charakterystycznym wyglądzie, wzniesiony metodą muru pruskiego, stojący niedaleko rynku, tuż za Wieżą Nyską. Jest on owiany licznymi legendami i stanowi jeden z głównych symboli Paczkowa. Podobszar Paczków 3 obfituje w wiele możliwości i kierunków działań rewitalizacyjnych, zwłaszcza w kontekście integracji mieszkańców.

Sfera społeczna

Zgodnie z analizą delimitacyjną do głównych problemów obszaru należy:

- niski przyrost naturalny i wyludnianie się podobszaru,
- zwiększone zapotrzebowanie na wsparcie ośrodka pomocy społecznej,
- obniżony poziom bezpieczeństwa publicznego,
- zwiększony poziom bezrobocia.

W latach 2017-2021 liczba mieszkańców obszaru miejskiego gminy Paczków zmniejszyła się o ponad 10%³, co może świadczyć o stopniowym wyludnianiu się tego obszaru. Depopulacja obszaru może prowadzić do utraty funkcji społeczno-gospodarczych obszaru oraz spadków dochodów gminy, a

³ Dane GUS – dotyczą całego obszaru miejskiego

tym samym do zmniejszenia środków na utrzymanie usług i infrastruktury społecznej na odpowiednim poziomie.

Sfera gospodarcza

Sytuacja gospodarcza podobszaru Paczków jest najbardziej korzystna spośród wszystkich podobszarów rewitalizacji. W związku z lokalizacją podobszaru w centrum miasta Paczków liczba funkcjonujących podmiotów gospodarczych jest tu wysoka (223 podmioty, stanowiące ponad 40% wszystkich podmiotów gospodarczych w gminie Paczków). W zakresie rozwoju przedsiębiorczości w 2022 roku odnotowano dodatni bilans wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w stosunku do nowo zarejestrowanych, co wskazuje, że na wskazanym podobszarze w danym roku więcej podmiotów zostało zarejestrowanych niż wyrejestrowanych.

Sfera techniczna

Na podobszarze rewitalizacji zidentyfikowano występowanie ponad 200 obiektów zabytkowych, a wartość wskaźnika liczby zabytków na km² wynosi 125,5 (przy średniej wartości dla gminy Paczków na poziomie 7,5). Występowanie zabytków jest jednocześnie atutem i obciążeniem dla podobszaru. Dbłość o zabytkową tkankę miasta jest sporym wyzwaniem finansowym, a z drugiej strony może przyczynić się do wzmocnienia kapitału turystycznego i społecznego obszaru. Dodatkowymi problemami, prowadzącymi do kryzysu w sferze technicznej jest brak dostosowania obiektów użyteczności publicznej do osób o szczególnych potrzebach oraz brak stosowania energooszczędnych rozwiązań technicznych.

Sfera środowiskowa

W związku z wysokim stopniem zurbanizowania podobszaru Paczków 3 występuje tu największa presja na środowisko naturalne. Głównym problemem podobszaru wywołującym kryzys jest zwarta miejska zabudowa ograniczająca możliwości „przewietrzania” miasta. W połączeniu z występowaniem znacznej liczby gospodarstw wyposażonych w kotły na paliwa stałe, na podobszarze obserwuje się przekroczenia norm jakości powietrza, a średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego P.M2.5 wynosi 20 µg/m³ (przy średniej wartości dla gminy Paczków na poziomie 13 µg/m³).

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Do głównych problemów podobszaru należy zaliczyć stosunkowo niski udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem. Podobszar Paczków 3 pełni głównie funkcje usługowe oraz, ze względu na lokalizację licznych zabytków, turystyczne. Do charakterystycznych elementów układu przestrzenno-

funkcjonalnego miasta Paczków należy dobrze zachowany układ średniowiecznych murów obronnych z basztami łupinowymi i licznymi innymi zabytkami architektury. Podobszar objęty jest różnymi formami ochrony konserwatorskiej.

Podobszar rewitalizacji Stary Paczków

Jak wspomniano wcześniej, historia współczesnego Paczkowa rozpoczęła się właśnie od tej osady. Od wsi Stary Paczków wywodzi się nazwa miasta Paczków. W XII wieku osada nosiła taką nazwę i uważana była za niepodległe miasto-państwo. W drugiej połowie XIII wieku w pobliżu wioski rozpoczęto budowę nowego grodu i mianowano go Paczkowem, wieś natomiast została nazwana Starym Paczkowem.

Według legend, francuski wicehrabia Narbony Aimery IV miał spędzić swoją młodość w Starym Paczkowie, gdzie nielegalnie przywłaszczył sobie tereny wsi, pomimo sprzeciwu sąsiednich właścicieli gruntów. Po pewnym czasie konflikt został załagodzony, a Stary Paczków został przyłączony do Polski.

Stary Paczków to typowa „ulicówka” - wieś o jednodrożnej, zwartej zabudowie po obu stronach drogi, wyglądem przypomina nieco miejską ulicę. Na fragmentach głównej drogi wsi zachowała się zabytkowa kostka brukowa.

Podobszar rewitalizacji zostały wyznaczony zgodnie z przebiegiem i zabudową wzdłuż głównej drogi, od południa sięgając, aż za drogę krajową 46 (DK46), która stanowi główną drogę dojazdową do wsi.

We wsi znajduje się zabytkowy kościół parafialny z XV wieku, działa jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej, przedszkole, świetlica wiejska, plac spotkań i boisko sportowe.

Sfera społeczna

Na podobszarze Stary Paczków dostrzega się stopniowe zmniejszanie się populacji obszaru jednak jego przyczyny są nieco inne niż w przypadku obszaru Paczków 3. W miejskiej części obszaru rewitalizacji depopulacja jest wynikiem wysokiego, ujemnego przyrostu naturalnego oraz stosunkowo wysokiego wskaźnika obciążenia demograficznego. Natomiast w Starym Paczkowie zmniejszająca się liczba mieszkańców jest rezultatem wysokiego, ujemnego salda migracji. Wartość wskaźnika na 1000 mieszkańców dla podobszaru jest równa -9,4 i jest blisko trzykrotnie wyższa niż wartość dla gminy. Wysoka liczba osób opuszczająca sołectwo może być pokłosiem niskiej atrakcyjności osiedleńczej, ograniczonego dostępu do usług społecznych lub też niedostosowanej oferty społecznej w tym sportowo-rekreacyjnej lub kulturalnej. Wskazane wyższe saldo migracji może być również rezultatem trudności w znalezieniu zatrudnienia – zarówno dane liczbowe PUP w Nysie jak i wypowiedzi respondentów w badaniach ankietowych wskazują na zwiększoną liczbę osób bezrobotnych oraz ograniczony rynek pracy. Wskaźnik liczby osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców podobszaru Stary

Paczków wynosi 42,8 przy średniej wartości wskaźnika dla gminy 28,8. Ponadto 88% ankietowanych oceniło źle lub bardzo źle możliwość rozwoju zawodowego i znalezienia pracy.

Sfera gospodarcza

Podobszar Stary Paczków charakteryzuje się stosunkowo niską liczbą podmiotów gospodarczych w porównaniu do średniej wartości dla gminy Paczków. W 2022 roku funkcjonowało tu zaledwie 16 podmiotów gospodarczych. Innym zjawiskiem wskazującym na kryzys w sferze gospodarczej jest większa liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych niż zarejestrowanych. Spowodowane jest najprawdopodobniej złymi warunkami do prowadzenia działalności gospodarczej, ograniczonym rynkiem zbytu (podobszar zamieszkuje 374 osób) oraz lokalizacją nieopodal Paczkowa, który posiada bardziej przekrojową ofertę handlowo-usługową. Ponadto należy wskazać, iż analizowany podobszar pełni głównie funkcje rolnicze

Sfera środowiskowa

Kryzys w sferze środowiskowej na podobszarze Stary Paczków powodowany jest przez kilka czynników. Po pierwsze identyfikuje się tu wysoką liczbę nieruchomości zawierających wyroby azbestowe. Zgodnie ze zgromadzonymi danymi na podobszarze znajduje się aż 38 nieruchomości z zalegającym azbestem, co w przeliczeniu na mieszkańca daje wskaźnik na poziomie 218 kg/osobę i jest najwyższą wartością w gminie Paczków. Ponadto wskazuje się, iż w Starym Paczkowie ponad 90% źródeł ciepła stanowią kotły na paliwa stałe, co okresowo prowadzi do przekroczenia średniej wartości występowania pyłu zawieszonego P.M2.5.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Zgodnie z założeniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Paczków miejscowość Stary Paczków pełni głównie funkcje rolnicze. Podobszar charakteryzuje duża zwartość zabudowy i historyczny ruralistyczny układ przestrzenny⁴. O kryzysie w sferze funkcjonalno-przestrzennej może świadczyć niska dostępność komunikacyjna oraz niska dostępność punktów usług publicznych (na obszarze zidentyfikowano remizę i plac wraz ze świetlicą wiejską). Spokojna, sielska atmosfera oraz rolniczy charakter miejscowości może zostać wykorzystana do promowania szeroko pojmowanej agroturystyki, która jednocześnie może stać się impulsem gospodarczym i realnym wsparciem dla mieszkańców. Dobrym krokiem w tym kierunku byłoby wzmocnienie i doposażenie

⁴ Układ ruralistyczny Starego Paczkowa podlega ochronie i jest wpisany do wykazu obiektów zabytkowych z Gminy Paczków ujętych w ewidencji zabytków

funkcjonujących obiektów użyteczności publicznej, a także rozwój infrastruktury turystycznej np. w postaci tras rowerowych.

Podobszar rewitalizacji Ujeździec

Wieś położona w odległości 5 km od Paczkowa, po raz pierwszy wzmiankowana w 1291 r. Na wschód od wsi, na polach nad rzeką Raczyną, kiedyś można było zauważyć ślady dawnego grodziska. Od roku 1657 Ujeździec był główną siedzibą jednej z dwóch linii śląskiej rodziny Jerinów, której pochodzenie sięgało Szwabii. Druga linia tej rodziny miała swoją rezydencję w pobliskich Siestrzechowicach.

W drugiej połowie XVI wieku majątek Ujeździec należał do Achilla z czeskiego rodu Baworów. Pod koniec XVI i na początku XVII wieku właścicielem Ujeźdźca, Mikolovic i Kolnovic koło Głuchołaz był Wolfgang von Bibritsch. W 1921 roku majątek Ujeździec wraz z posiadłością w Starym Paczkowie (od 1837 roku) był własnością Konstantyna von Jerin, starosty powiatu nyskiego.

W Ujeźdźcu znajduje się neoklasycystyczny kościół św. Katarzyny, zbudowany w latach 1834-1836. W miejscowym parku stoi dwór późnorennesansowy z 1595 roku, gruntownie przebudowany w pierwszej połowie XIX wieku w stylu neoklasycystycznym. Dwór ten pełnił ważną rolę dla Biskupstwa Wrocławskiego. W roku 1706 w prywatnym domu nauczyciela powstała szkoła, która w roku 1898 przeniosła się do innego budynku, na dzień dzisiejszy we wsi funkcjonuje tylko przedszkole publiczne.

W zakresie zagospodarowania przestrzennego wieś ma charakter owalnicowy o zarysie wrzeciona z przestrzenią pomiędzy dwoma łukowatymi liniami zabudowy.

We wsi znajduje się jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej, która współpracuje z jednostką Straży Pożarnej w czeskim Kobylu, sekcja młodzieżowa OSP, Ludowy Zespół Sportowy - drużyna piłki nożnej. Ponadto, w Ujeźdźcu znajduje się również boisko sportowe.

Sfera społeczna

Sytuacja demograficzna i ludnościowa podobszaru Ujeździec wydaje się korzystna na tle gminy Paczków. W jako jednej z nielicznych wsi odnotowuje się tu dodatni przyrost naturalny oraz dodatnie saldo migracji. Jedynie wskaźnik obciążenia demograficznego, ilustrujący stosunek liczby osób w wieku produkcyjnym do liczby osób w wieku nieprodukcyjnym jest nieco wyższy i wynosi 0,8 gdy przeciętna wartość tego wskaźnika dla gminy równa jest 0,7.

Kryzys społeczny podobszaru wywołany jest słabo rozwiniętym rynkiem pracy, bezrobociem, zwiększoną liczbą klientów pomocy społecznej. W zakresie bezrobocia wartość wskaźnika liczby osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców jest wyższy niż średnia gminna (28,7) i wynosi 31,2. Zwiększony poziom bezrobocia ma swoje odbicie w wyższej liczbie klientów pomocy społecznej. Na podobszarze Ujeździec w liczbach bezwzględnych zidentyfikowano ponad 60 osób będących klientami pomocy społecznej, co w przeliczeniu na 1000 mieszkańców obszaru daje wartość na poziomie 189,8 i jest to wynik blisko

trzykrotnie wyższy, niż średnia wartość dla gminy Paczków (67). Wyniki prowadzonych badań społecznych potwierdzają złą kondycję społeczną obszaru. Wprawdzie na pierwszym miejscu respondenci jako deficyty obszaru wymienili dostępność do usług medycznych oraz ofertę sportową i rekreacyjną to już na kolejnych pozycjach źle i bardzo źle oceniono możliwość znalezienia zatrudnienia oraz rozwoju zawodowego.

Sfera gospodarcza

Sytuacja gospodarcza podobszaru Ujeździec jest najtrudniejsza w porównaniu z pozostałymi podobszarami tworzącymi obszar rewitalizacji. Wartość wskaźnika liczby działalności gospodarczych na 1000 mieszkańców wynosi 22,6 i jest o ponad połowę niższa niż średnia wartość dla gminy Paczków. W praktyce oznacza to, iż na terenie podobszaru Ujeździec funkcjonuje zaledwie 9 podmiotów gospodarczych. Innym czynnikiem świadczącym o kryzysie w sferze gospodarczej jest ujemny bilans podmiotów nowozarejestrowanych i wyrejestrowanych. W 2022 roku na podobszarze wyrejestrowano 2 podmioty, a żaden nowy podmiot się nie zarejestrował. Przyczyną takiego stanu jest peryferyjne położenie miejscowości, ograniczony rynek co w rezultacie daje mało atrakcyjne warunki do prowadzenia działalności gospodarczej, a także popegeerowski rodowód miejscowości.

Sfera techniczna

Na podobszarze Ujeździec zidentyfikowana 13 obiektów zabytkowych (w tym park i dwór/pałac), wartość wskaźnika liczby zabytków i pomników przyrody na km² wynosi tu 1,5 i jest niższa niż przeciętna wartość dla gminy (7,5). Nie mniej należy wspomnieć, iż stan techniczny zabytków występujących na podobszarze często ogranicza możliwości ich użytkowania – przykładem jest tu XVI wieczny dwór pełniący dziś funkcje mieszkaniowe. Dodatkowo wskazuje się, iż na podobszarze funkcjonujący obiekt użyteczności publicznej wymaga zarówno dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnością, a także zastosowania rozwiązań technicznych umożliwiających oszczędności energetyczne.

Sfera środowiskowa

Jak wspomniano wcześniej, podobszar Ujeździec ma charakter rolniczy, znajdują się tu lasy łęgowe (łęg topolowo – wierzbowy oraz łęg olszowy) Ponadto do cennych przyrodniczo terenów można zaliczyć park usytuowany w północnej części podobszaru.

W zakresie sfery środowiskowej identyfikuje się kryzys związany z:

- wysoką masą wyrobów azbestowych
- wysokim udziałem kotłów na paliwa stałe wśród źródeł ciepła w gospodarstwach domowych

We wsi zidentyfikowano 12 nieruchomości na których zalegają wyroby azbestowe. Ich masa w przeliczeniu na 1 mieszkańca podobszaru wynosi 43 kilogramy, co jest wyższą wartością niż średnia wartość dla gminy.

W przypadku źródeł ciepła – zgodnie z rejestrem deklaracji, wszystkie instalacje grzewcze podłączone są do kotłów na paliwa stałe.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Po II wojnie światowej dobra zlokalizowane w Ujeźdźcu zostały upaństwowione i stały się własnością PGR. Tereny popegeerowskie zlokalizowane w północno zachodniej części miejscowości i współcześnie wykorzystywane są przez rolników. Główną funkcją wsi jest funkcja rolnicza

Podobszar rewitalizacji Kozielno

Kozielno to wieś położona w dolinie Nysy Kłodzkiej. Umownie przyjmuje się, iż powstała w 1254 roku. Północną granicę podobszaru stanowi Zalew Paczkowski. Przez wieś przebiega droga łącząca Kozielno z Paczkowem, stanowiąca oś podobszaru.

Powstaniu osady sprzyjały korzystne warunki naturalne – przede wszystkim bliskość Nysy Kłodzkiej (na której obecnie znajduje się Zalew Paczkowski), która gwarantowała nawodnienie gruntów i obfite plony. Do końca średniowiecza prawy brzeg Nysy Kłodzkiej był stale i intensywnie kolonizowany, a pierwsze fale niemieckiej kolonizacji dotarły tutaj w XIII wieku.

W czasie wojen światowych Kozielno uniknęło strat wojennych i zostało włączone do ziem Polskich 9 maja 1945 roku. Nowi, powojenni osadnicy pochodzili z Ziem Odzyskanych oraz województwa krakowskiego, katowickiego, łódzkiego, rzeszowskiego i łódzkiego. Społeczność Kozielna tworzą również repatrianci z byłego ZSRR oraz osadnicy z Francji.

Niewątpliwym atutem wsi jest jej usytuowanie w obszarze chronionego Krajobrazu Regionu Jezior Otmuchowskiego, nyskiego i Zalewu Paczkowskiego. Dzięki temu znajduje się tu bogactwo flory (łęgi jesionowo-wiązane, wierzbowo topolowe, grądy, rzadko spotykany grzyb lejkówka) oraz fauny (sarny, zające szaraki, lisy, dziki, ptactwo wodne). Wskazane elementy budują atrakcyjność turystyczną i osiedleńczą obszaru.

Sfera społeczna

Spośród wszystkich podobszarów, sytuacja demograficzna Kozielna jest najbardziej korzystna. Wieś charakteryzuje wysoki, dodatni przyrost naturalny, dodatnie saldo migracji, a współczynnik obciążenia demograficznego jest równy przeciętnej wartości dla gminy Paczków (0,7). Można przypuszczać, że jest to związane w wysoką atrakcyjnością obszaru, jego sielskim, turystycznym charakterem, a także bliskością Zalewu Paczkowskiego.

Podobnie jak w przypadku pozostałych podobszarów notuje się tu zwiększony poziom bezrobocia (37,3 bezrobotnych na 1000 ludności) oraz zwiększoną liczbę klientów pomocy społecznej (74,6 klientów na 1000 mieszkańców obszaru). Uwagę zwraca także zwiększony poziom długotrwałego bezrobocia – liczba bezrobotnych długotrwale na 1000 mieszkańców wynosi 19,8 (przy średniej gminnej na poziomie 14,1). Sytuacja ta może być konsekwencją zbyt niskiego wykorzystania potencjału turystycznego, a tym samym gospodarczego podobszaru.

W kontekście problemów społecznych obszaru respondenci najgorzej ocenili dostępność usług medycznych, możliwość znalezienia zatrudnienia, jakość oferty kulturalnej oraz jakość oferty skierowanej do seniorów.

Sfera gospodarcza

Czynnikiem wskazującym na kryzys w sferze gospodarczej jest niska wartość wskaźnika stosunku liczby podmiotów gospodarczych do liczby mieszkańców, a także stagnacja w zakresie rejestrowania nowych podmiotów gospodarczych. Podobszar Kozielno usytuowany jest peryferyjnie w stosunku do centrum miasta oraz zamieszkiwany jest przez niewielu mieszkańców, co w znacznej mierze ogranicza możliwości rozwoju gospodarczego. Jednym z możliwych rozwiązań dla pobudzenia lokalnej gospodarki, przynajmniej sezonowo jest wzmocnienie funkcji turystycznych miejscowości.

Sfera techniczna

W zakresie kryzysu w sferze technicznej wskazuje się na dwie podstawowe kwestie:

- funkcjonowanie na podobszarze obiektów zabytkowych, których stan techniczny nie pozwala na ich użytkowanie (zabytkowa stodoła nad zbiornikiem „Kozielno”),
- brak dostępu do stacjonarnego Internetu o przepustowości powyżej 30mb/s.

Obiekt gminny – stodoła wpisany jest do rejestru zabytków i stanowi część gminnego obiektu mieszkalnego. Ze względu na brak środków finansowych na jej remont obiekt ulega postępującej degradacji.

Drugie ognisko kryzysu – brak dostępu do szybkiego, stacjonarnego Internetu może w dotkliwy sposób utrudniać prowadzenie działalności gospodarczej, w tym prowadzonej na rzecz wzmocnienia kapitału turystycznego miejscowości.

Sfera środowiskowa

Ze względu na cenne walory przyrodnicze obszar Kozielna jest włączony do systemu ekologicznego „E”. Zgodnie z treścią studium obszar ten stanowi podstawową drogę obiegu materii i biomasy pomiędzy poszczególnymi komponentami środowiska przyrodniczego.

Z punktu widzenia występujących zagrożeń dla środowiska przyrodniczego i tym samym występowania kryzysu w sferze środowiskowej należy wymienić dwa zagrożenia:

- występowanie wyrobów zawierających azbest,
- wysoki odsetek kotłów na paliwa stałe.

Na terenie podobszaru zidentyfikowano 18 nieruchomości na których zalegają wyroby azbestowe, a wartość wskaźnika masy wyrobów przypadającej na mieszkańca jest ponad trzykrotnie wyższa niż średnia wartość dla gminy Paczków.

W zakresie użytkowania źródeł ciepła na 90 złożonych deklaracji 81 deklaracji wskazuje na korzystanie z kotłów na paliwa stałe, które z reguły są mniej ekologiczne niż np. kotły gazowe bądź olejowe.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Podobszar Kozielno usytuowany jest nad południowym brzegiem zbiornika „Kozielno”, który powstał w 2002 roku w wyniku zalania wodami Nysy Kłodzkiej wyrobisk żwirowni. Podstawową funkcją zbiornika jest ochrona przeciwpowodziowa jednak od wielu lat pełni on także funkcję ważnej atrakcji turystycznej oraz miejsca rekreacji i wypoczynku dla wielu osób – zarówno mieszkańców gminy Paczków jak i osób przyjezdnych, głównie z Dolnego Śląska.

5.2. Infrastruktura i ochrona środowiska

Analizując kwestie dotyczące infrastruktury i środowiska, istotne jest zbadanie dostępności do sieci wodno-kanalizacyjnej. W przypadku gminy Paczków rozwój sieci wodociągowej jest na wysokim poziomie. Sieć kanalizacyjna na terenie gminy jest niedostateczna. Niezadowolająca jest sytuacja dotycząca infrastruktury gazowej, w 2022 r. korzystało z niej niespełna 57% mieszkańców gminy Paczków.

Tabela 7 Korzystający z instalacji w % ogółu ludności

	2019	2020	2021	2022
wodociąg	99,1	99,1	99,1	99,1
kanalizacja	47,9	47,7	47,6	47,6
gaz	53,9	54,3	57,3	57,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W 2022 r. ogółem zebrano z terenu gminy Paczków 3 609,14 t odpadów komunalnych, co stanowi 7,37% wszystkich odpadów komunalnych zebranych z terenu powiatu nyskiego. Analizując udział odpadów selektywnie zebranych w stosunku do ogółu odpadów, w 2022 r. wyniósł 36,4%.

W 2022 r. masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca wyniosła 312 kg na osobę w gminie Paczków. Jest to wartość mniejsza niż dla powiatu nyskiego (377 kg/os.) i województwa opolskiego (382 kg/os.).

Lesistość gminy Paczków wynosi 1,7% i jest dużo niższa, niż średnia krajowa (29,7%) .

Na terenie gminy Paczków powierzchnia obszarów chronionych wynosi 1 956,96 ha [GUS, stan na 31.12.2022 r.], co stanowi 24,5% powierzchni całej gminy, ze względu na pokrycie powierzchni gminy Obszarem Chronionego Krajobrazu.

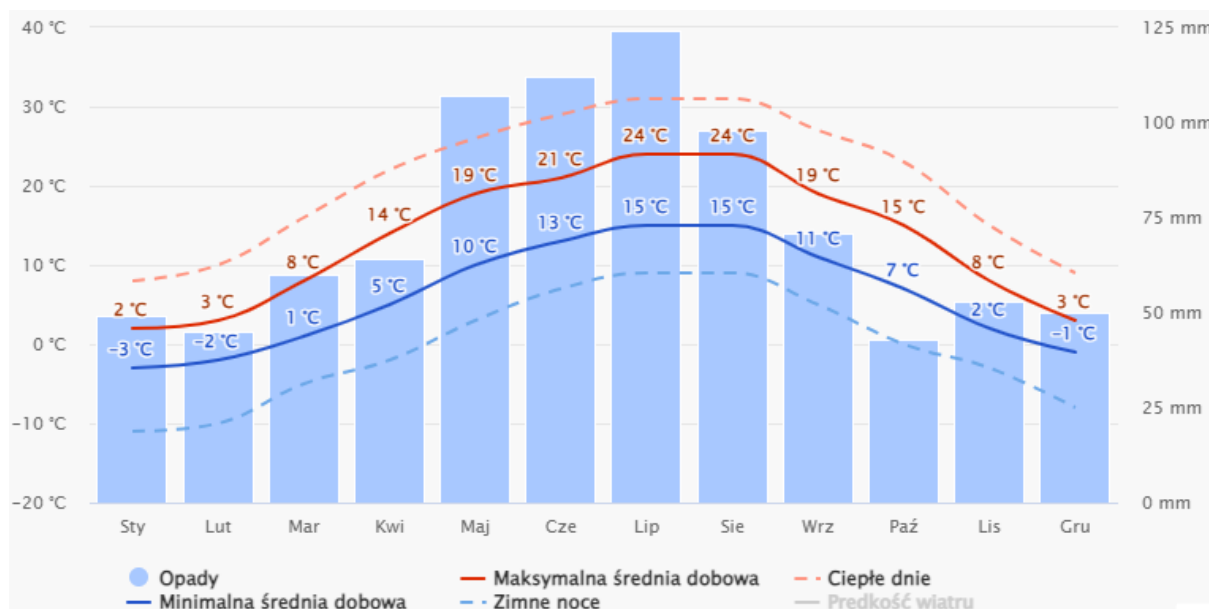
5.3. Istniejący stan środowiska

5.3.1. Klimat

Według klasyfikacji klimatów wg Köppena, obszar Gminy Paczków położony jest w obrębie klimatu umiarkowanego ciepłego oceanicznego (Cfb). Cechy charakterystyczne dla tego klimatu przedstawiają się następująco:

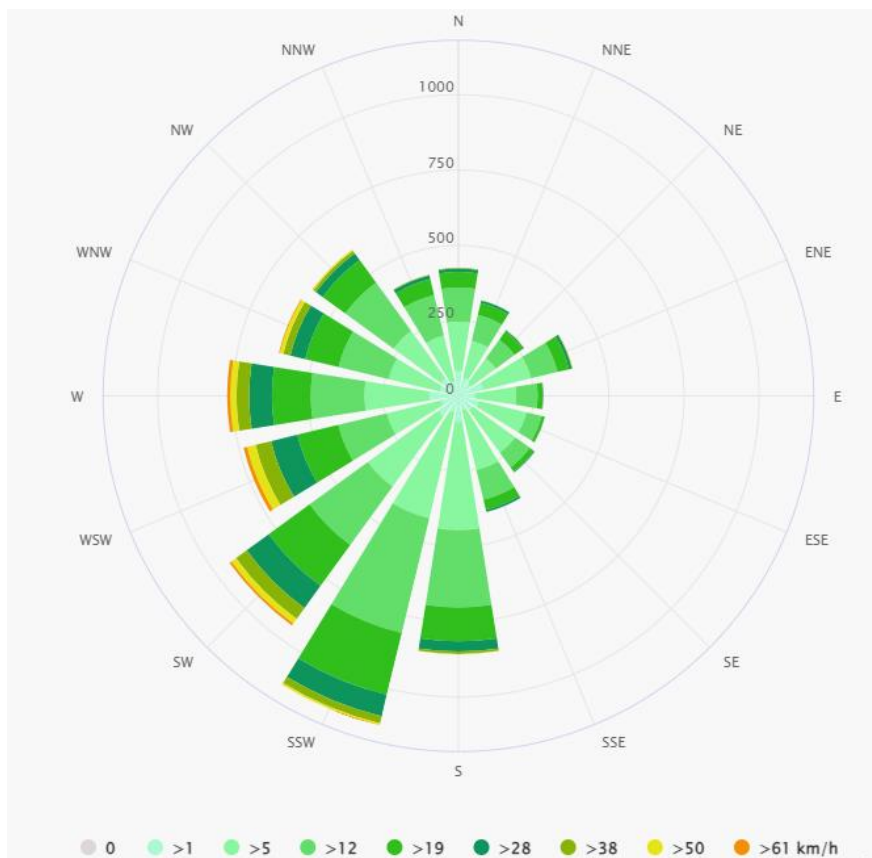
- łagodny, bez pory suchej i z ciepłym latem;
- średnia temperatura wszystkich miesięcy jest niższa niż 22°C;
- co najmniej cztery miesiące ze średnią temperaturą powyżej 10°C;
- opady deszczu równomiernie rozłożone w roku.

Dominują wiatry południowo-zachodnie.

Rysunek 4. Średnie temperatury i opady występujące na terenie gminy Paczków

Źródło: www.meteoblue.com

Rysunek 5. Róża wiatrów gminy Paczków

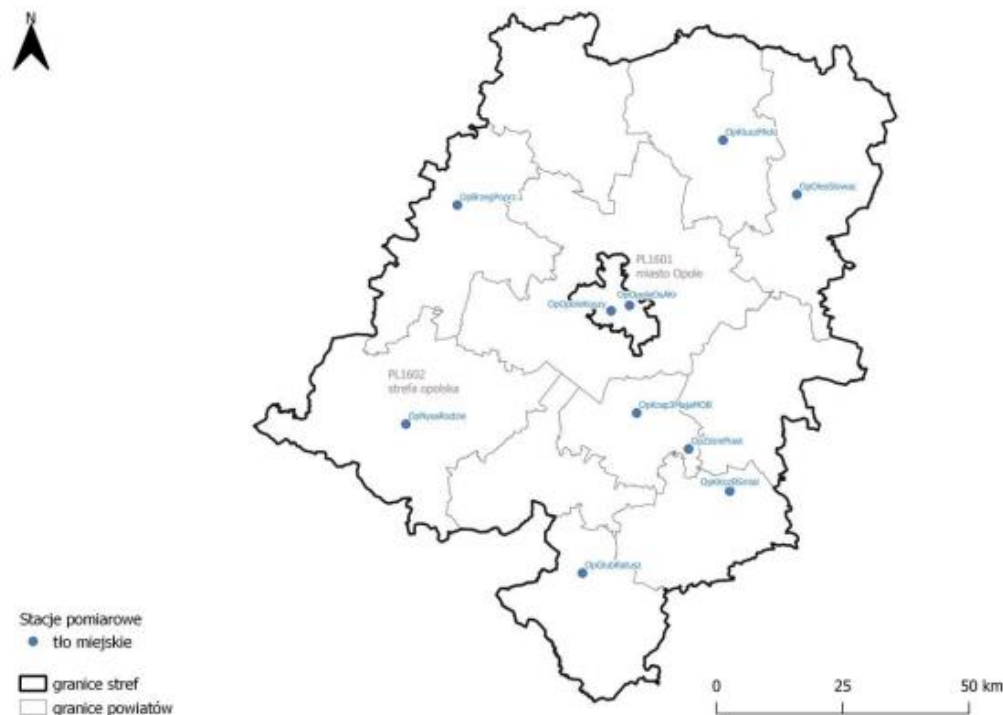
Źródło: www.meteoblue.com

5.3.2. Jakość powietrza

Zgodnie z art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2024 r. poz. 54 z późn. zm.) oceny jakości powietrza i obserwacji zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Podstawowym celem monitoringu jakości powietrza jest uzyskanie informacji o poziomach stężeń substancji w powietrzu oraz wyników ocen jakości powietrza. W celu oceny jakości powietrza na terenie województwa opolskiego wyznaczono strefy:

- miasto Opole (kod strefy: PL1601),
- strefa opolska (kod strefy: PL1602), do której należy gmina Paczków.

Roczna ocena jakości powietrza, dokonywana przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, była prowadzona w odniesieniu do wszystkich substancji, dla których obowiązek taki wynika z rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. z 2020 r. poz. 2279 z późn. zm.). Są to równocześnie substancje, dla których w prawie krajowym (rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu) i w dyrektywach UE (2008/50/WE i 2004/107/WE) określono normatywne stężenia w postaci poziomów dopuszczalnych/docelowych/celu długoterminowego w powietrzu, ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin.

Rysunek 6. Podział województwa opolskiego na strefy ochrony powietrza wraz z lokalizacją punktów pomiarowych.

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim raport wojewódzki za rok 2022

Lista zanieczyszczeń, jakie należy uwzględnić w ocenie dokonywanej pod kątem spełnienia kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia ludzi, obejmuje 12 substancji:

- dwutlenek siarki SO_2 ,
- dwutlenek azotu NO_2 ,
- tlenek węgla CO ,
- benzen C_6H_6 ,
- ozon O_3 ,
- pył PM_{10} ,
- pył $\text{PM}_{2.5}$,
- ołów Pb w PM_{10} ,
- arsen As w PM_{10} ,
- kadm Cd w PM_{10} ,
- nikiel Ni w PM_{10} ,
- benzo(a)piren B(a)P w PM_{10} .

W ocenach dokonywanych pod kątem spełnienia kryteriów odniesionych do ochrony roślin uwzględnia się 3 substancje:

- dwutlenek siarki SO_2 ,
- tlenki azotu NO_x ,
- ozon O_3 .

Wynik oceny i klasyfikacji strefy dla danego zanieczyszczenia zależy od stężeń tego zanieczyszczenia występujących na terenie strefy - zwykle w rejonach o najwyższym stopniu zanieczyszczenia daną substancją. Uzyskany wynik przekłada się na określone wymagania w zakresie działań na rzecz poprawy jakości powietrza (w przypadku, gdy nie są spełnione odpowiednie kryteria) lub na rzecz utrzymania tej jakości (jeżeli spełnia ona przyjęte standardy).

Poniżej zestawiono klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza:

- **Klasa A** - poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu dopuszczalnego/docelowego,
- **Klasa C** - poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom dopuszczalny/docelowy,
- **Klasa D1** - poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu),
- **Klasa D2** - poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziomu celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu).

Tabela 8. Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza.

Poziom stężeń	Zanieczyszczenie	Klasa strefy	Wymagane działania
W przypadku, gdy dla zanieczyszczenia określony jest poziom dopuszczalny			
nie przekracza poziomu dopuszczalnego	ochrona zdrowia ludzi: dwutlenek siarki SO ₂ , dwutlenek azotu NO ₂ , tlenek węgla CO, benzen C ₆ H ₆ , pył PM10, pył PM2.5 ołów Pb (zawartość w PM10) ochrona roślin: dwutlenek siarki SO ₂ tlenki azotu NO _x -	A	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz dążenie do utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem
powyżej poziomu dopuszczalnego		C	- określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych, - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu, - kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych
W przypadku, gdy dla zanieczyszczenia określony jest poziom docelowy			
nie przekracza poziomu docelowego	ochrona zdrowia ludzi i ochrona roślin ozon O ₃ ochrona zdrowia ludzi arsen As (zawartość w PM10), kadm Cd (zawartość w PM10), nikiel Ni (zawartość w PM10), benzo(a)piren B(a)P (zawartość w PM10)	A	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu docelowego
powyżej poziomu docelowego		C	- dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego substancji w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych - określenie obszarów przekroczeń poziomów docelowych - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych w powietrzu
W przypadku, gdy dla ozonu określony jest poziom celu długoterminowego			
poniżej poziomu celu długoterminowego	ochrona zdrowia ludzi i ochrona roślin ozon O ₃	D1	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu celu długoterminowego
powyżej poziomu celu długoterminowego		D2	- dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego do 2020 r.

* z uwzględnieniem dozwolonych częstości przekroczeń określonych w rozporządzeniu MŚ w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu.

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim raport wojewódzki za rok 2022

Program pomiarów jakości powietrza realizowany jest zgodnie Wieloletnim Strategicznym Programem Państwowego Monitoringu Środowiska oraz Wykonawczym Programem Państwowego Monitoringu Środowiska na dany rok. W skład całej sieci monitoringu w 2022 r. wchodziło 14 stacji pomiarowych, miejskich. Na terenie gminy Paczków nie zlokalizowano punktu pomiarowego. Zestawienie wszystkich wynikowych klas dla strefy opolskiej z uwzględnieniem kryterium ochrony zdrowia, zostało przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 9. Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za lata 2020-2022 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia.

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej											
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	O ₃	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5
2022 r.												
strefa opolska	A	A	A	A	A ¹⁾	C	A	A	A	A	C	C1 ²⁾
2021 r.												
strefa opolska	A	A	A	A	A ¹⁾	C	A	A	A	A	C	C1 ²⁾
2020 r.												
strefa opolska	A	A	A	A	A ¹⁾	C	A	A	A	A	C	C1 ²⁾

1) Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefa uzyskała klasę D2

2) Dla pyłu PM2,5 – poziom dopuszczalny I faza, strefa uzyskała klasę A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim raport wojewódzki za rok 2020, Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim raport wojewódzki za rok 2021, Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim raport wojewódzki za rok 2022

Jak wynika z Rocznej oceny jakości powietrza w województwie opolskim raport wojewódzki za rok 2022 na terenie strefy opolskiej stwierdzono występowanie w ciągu roku, przekroczenie wartości docelowej stężenia średniorocznego benzo(a)pirenu w pyłe PM10. W strefie opolskiej wystąpiło przekroczenie dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 w kryterium ochrony zdrowia, strefa otrzymała klasę C. Na terenie strefy opolskiej, stwierdzono także przekroczenie poziomów dopuszczalnego stężenia średniorocznego pyłu PM2,5 fazy II w kryterium ochrony zdrowia.

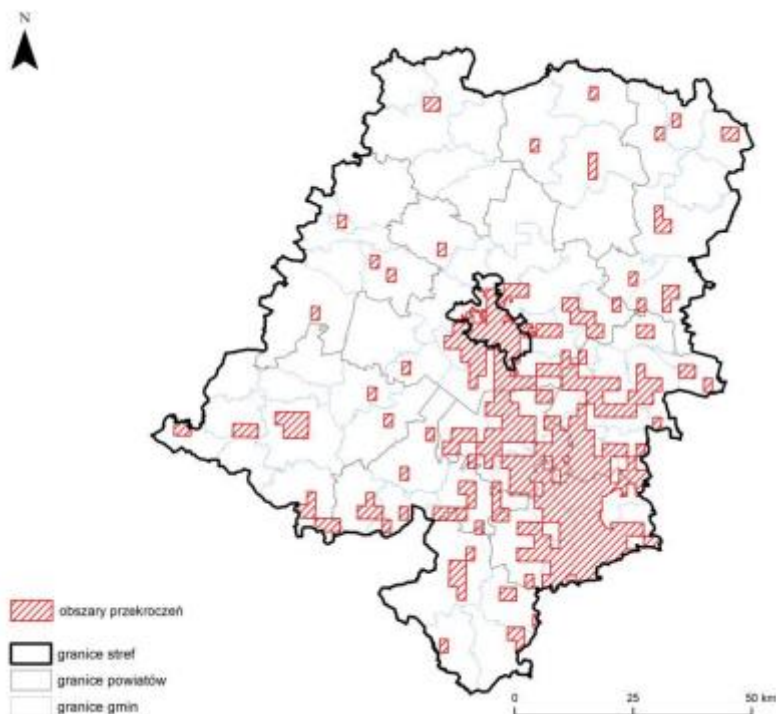
Stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy opolskiej ze względu na ochronę roślin, nie zostały przekroczone w przypadku tlenków siarki i azotu. Pozwoliło to na zakwalifikowanie strefy pod względem zanieczyszczenia powietrza tymi substancjami do klasy A. Stwierdzono przekroczenie poziomów celu długoterminowego określonego w odniesieniu do stężenia ozonu. Zestawienie wszystkich wynikowych klas strefy opolskiej z uwzględnieniem kryterium ochrony roślin, zostało przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 10. Klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za lata 2020-2022 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin.

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej		
	SO ₂	NO _x	O ₃
2022 r.			
strefa opolska	A	A	A ¹
2021 r.			
strefa opolska	A	A	A ¹
2020 r.			
strefa opolska	A	A	A ¹

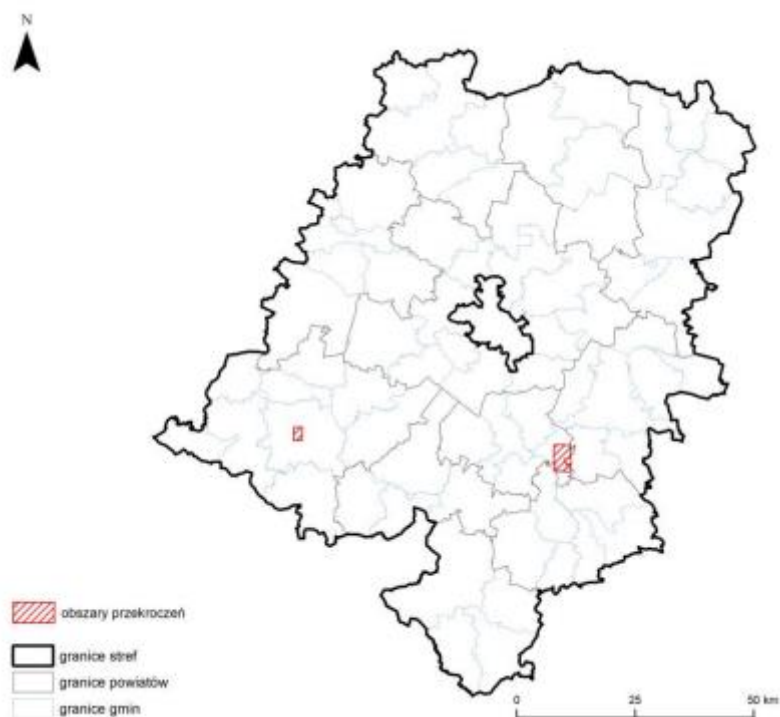
¹ Dla ozonu – poziom celu długoterminowego strefa opolska uzyskała klasę D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim raport wojewódzki za rok 2020, Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim raport wojewódzki za rok 2021, Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim raport wojewódzki za rok 2022

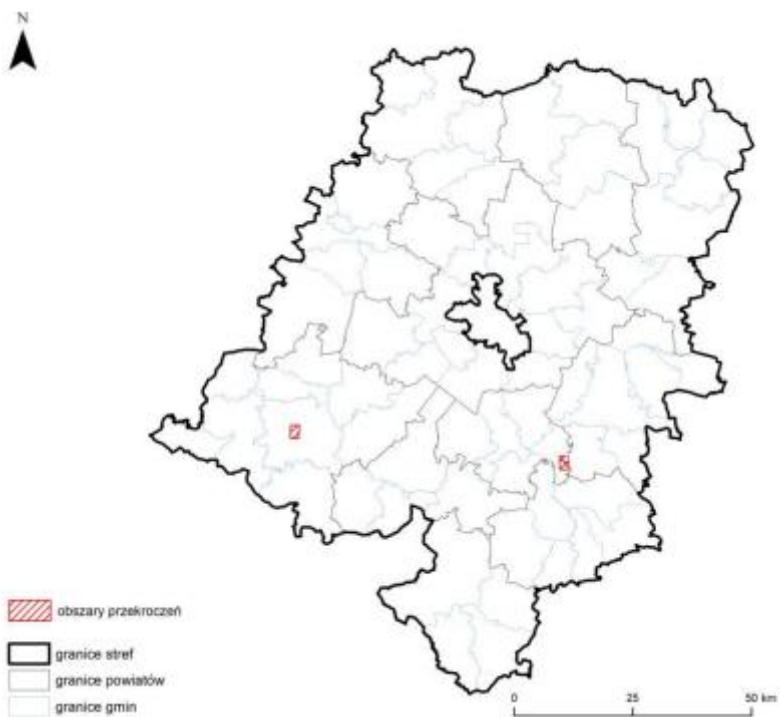
Rysunek 7. Zasięg obszarów przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10, określonego ze względu na ochronę zdrowia ludzi w województwie opolskim w 2022 roku

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim raport wojewódzki za rok 2022

Rysunek 8. Obszar przekroczeń dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 w województwie opolskim w 2022 r.

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim raport wojewódzki za rok 2022

Rysunek 9. Obszar przekroczeń średniorocznego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 faza II w województwie opolskim w 2022 r.

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim raport wojewódzki za rok 2022

5.3.3. Wody

Wody powierzchniowe

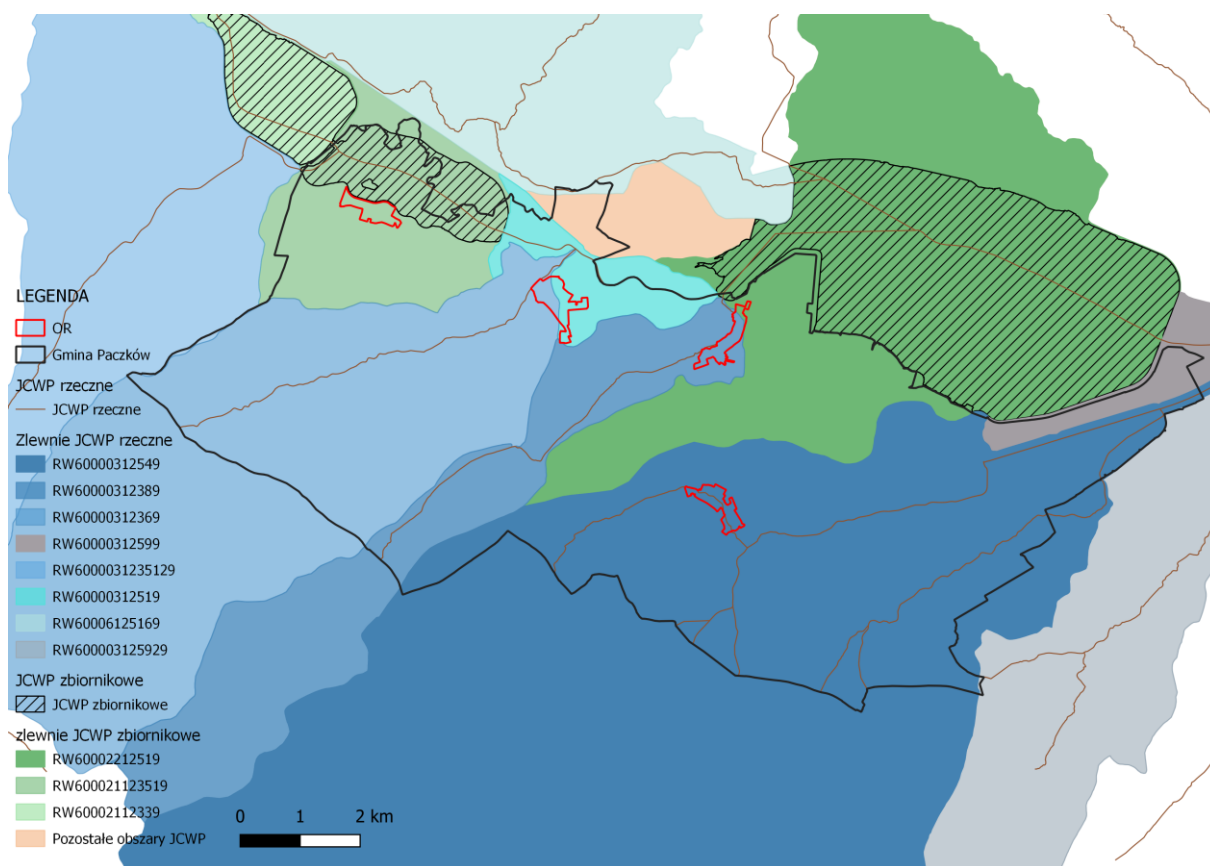
Obszar gminy Paczków znajduje się w obszarze dorzecza Odry, w regionie wodnym Środkowej Odry. Przez północną część gminy przepływa rzeka Nysa Kłodzka. Obszar gminy ograniczony jest od północy również jeziorami Paczkowskim i Otmuchowskim (stanowiącymi zbiorniki retencyjne, których podstawową funkcją jest ochrona przeciwpowodziowa).

Gmina Paczków leży w obrębie 11 zlewni jednolitych części wód powierzchniowych, w tym 8 rzecznych oraz 3 zbiornikowe.

Tabela 11. Charakterystyka jednolitych części wód powierzchniowych zlokalizowanych na terenie gminy Paczków

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Typologia JCW	Status	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
RW60000312549	Raczyna	Potok lub mała rzeka wyżynna na podłożu krzemianowym	silnie zmieniona	zagrożona
RW6000031235129	Trująca	Potok lub mała rzeka wyżynna na podłożu krzemianowym	silnie zmieniona	zagrożona
RW600003125929	Płocha	Potok lub mała rzeka wyżynna na podłożu krzemianowym	naturalna	zagrożona
RW60000312389	Tarnawka	Potok lub mała rzeka wyżynna na podłożu krzemianowym	naturalna	zagrożona
RW60000312599	Nysa Kłodzka od zb. Otmuchów do zb. Nysa	Potok lub mała rzeka wyżynna na podłożu krzemianowym	silnie zmieniona	zagrożona
RW60000312369	Kamienica	Potok lub mała rzeka wyżynna na podłożu krzemianowym	silnie zmieniona	zagrożona
RW60002212519	Zb. Otmuchów	Zbiornik przejściowy	silnie zmieniona	zagrożona
RW60006125169	Młynówka Pomianowska	Potok lub mała rzeka wyżynna na podłożu węglanowym	naturalna	zagrożona
RW60002112339	Zb. Topola	Zbiornik reolimniczny	silnie zmieniona	zagrożona
RW600021123519	Zb. Kozielno	Zbiornik reolimniczny	silnie zmieniona	zagrożona
RW60000312519	Nysa Kłodzka od zb. Kozielno do zb. Otmuchów	Potok lub mała rzeka wyżynna na podłożu krzemianowym	silnie zmieniona	zagrożona

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje>

Rysunek 10. Zlewnie JCWP na terenie gminy Paczków.
Źródło: opracowanie własne

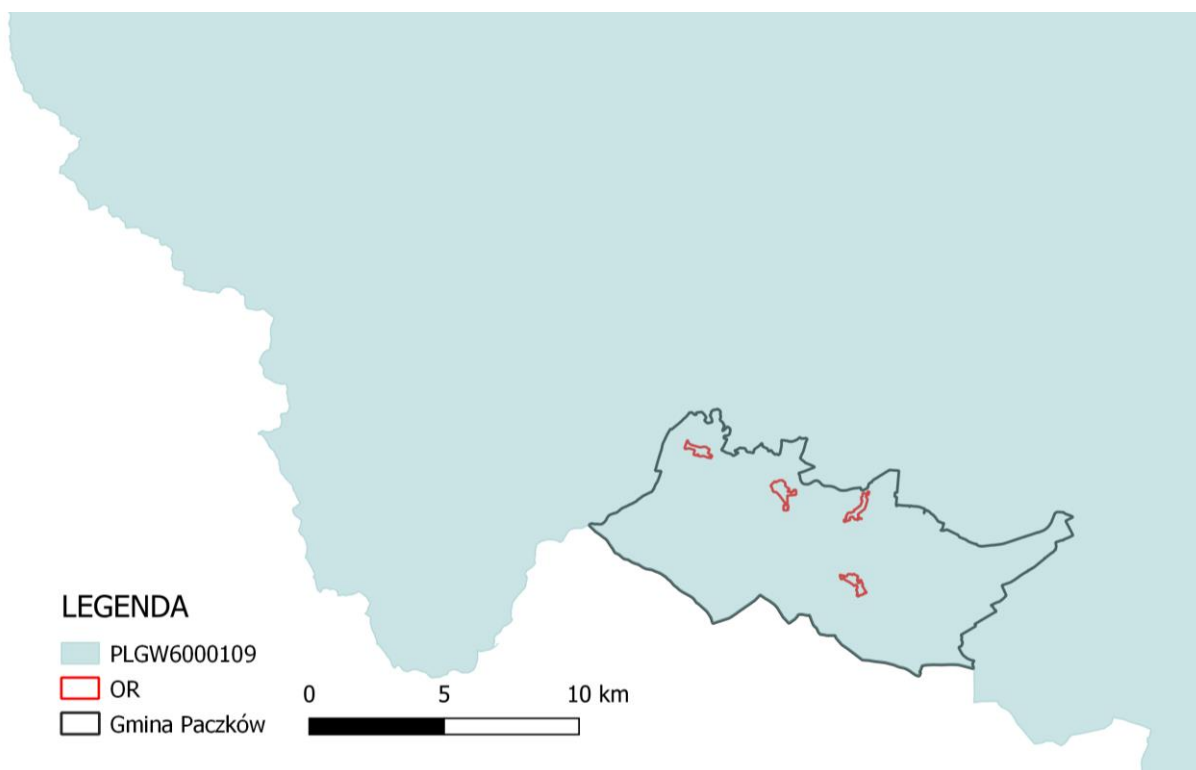
Wody podziemne

Teren gminy Paczków znajduje się w zasięgu jednej jednolitych części wód podziemnej.

Tabela 12 Charakterystyka jednolitych części wód podziemnych zlokalizowanych na terenie gminy Paczków.

Numer JCWPd	Ogólna ocena stanu	Cel dla stanu chemicznego	Cel dla stanu ilościowego	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
GW6000109	dobry	dobry	dobry	niezagrożona

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje>.

Rysunek 11. Jednolite części wód podziemnych na terenie gminy Paczków

Źródło: opracowanie własne

Tabela 13. Charakterystyka JCWPd nr 109.

Numer JCWPd	GW6000109
Powierzchnia	4 262,51
Dorzecze	Odry
Region	Środkowej Odry
Obszar bilansowy	Widawa i Stobrawa (GL), Widawa i Stobrawa (WR), Nysa Kłodzka, Bystrzyca - Śląska, Osobłoga i Stradunia, Przyodrze (GL), Przyodrze (WR)
Województwo	dolnośląskie, opolskie
Powiaty	powiat Wrocław, powiat brzeski dzierzoniowski, powiat kłodzki, namysłowski, nyski, oleśnicki, opolski, oławski, prudnicki, strzeliński, wrocławski, ząbkowicki

Źródło: Państwowa Służba Hydrogeologiczna

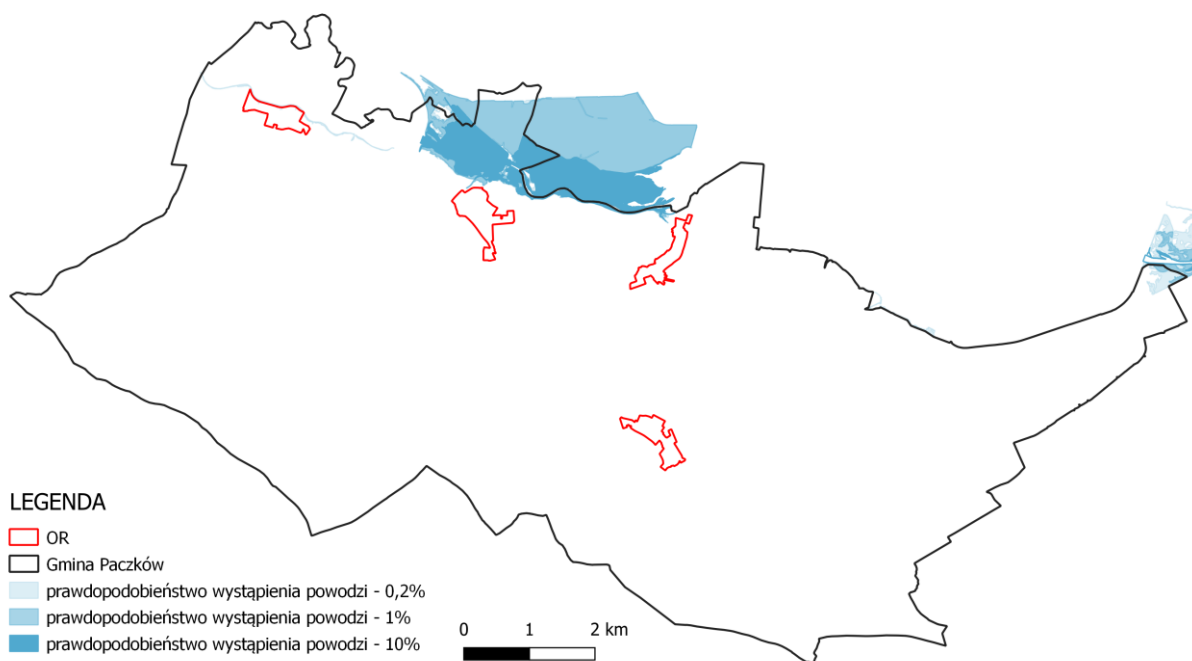
Na terenie gminy Paczków nie występują Główne Zbiorniki Wód Podziemnych.

Do głównych zagrożeń wód powierzchniowych i podziemnych w województwie opolskim należą źródła zanieczyszczeń takie jak: głównie zrzuty ścieków bytowych, zanieczyszczenia z przemysłu, w tym z zakładów chemii organicznej i nieorganicznej, produkcji papieru, przemysłu tekstylnego, hutnictwa żelaza i stali, produkcji żywności, źródła zanieczyszczeń pochodzące ze stawów rybnych, wody odciekowe z niezabezpieczonych odpowiednio składowisk odpadów, zrzuty wód pochodzących z odwodnienia kopalń, spływy z terenów użytkowanych rolniczo.

Zagrożenie powodzią

Na poniższym rysunku przedstawiono fragmenty mapy zagrożenia powodziowego dla Gminy Paczków. Na wystąpienie powodzi narażone są tereny położone w okolicy rzeki Nysa Kłodzka oraz zbiorników wodnych.

Rysunek 12. Zagrożenie powodzią na terenie gminy Paczków.

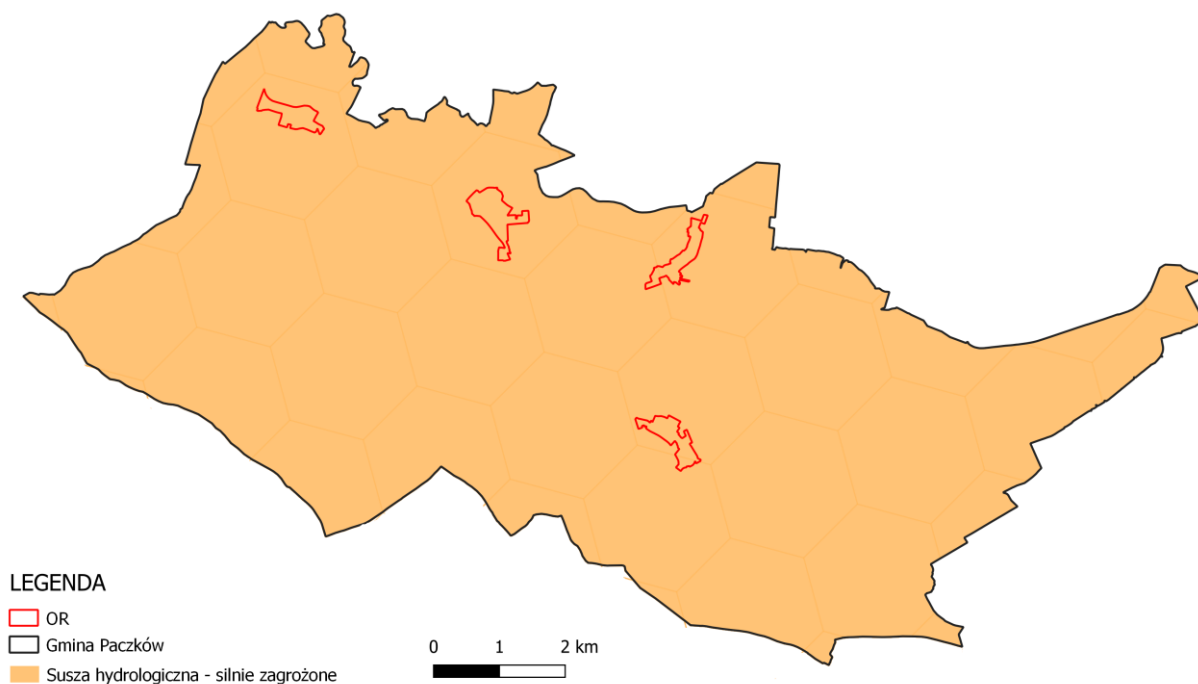

Źródło: opracowanie własne

Zagrożenie suszą

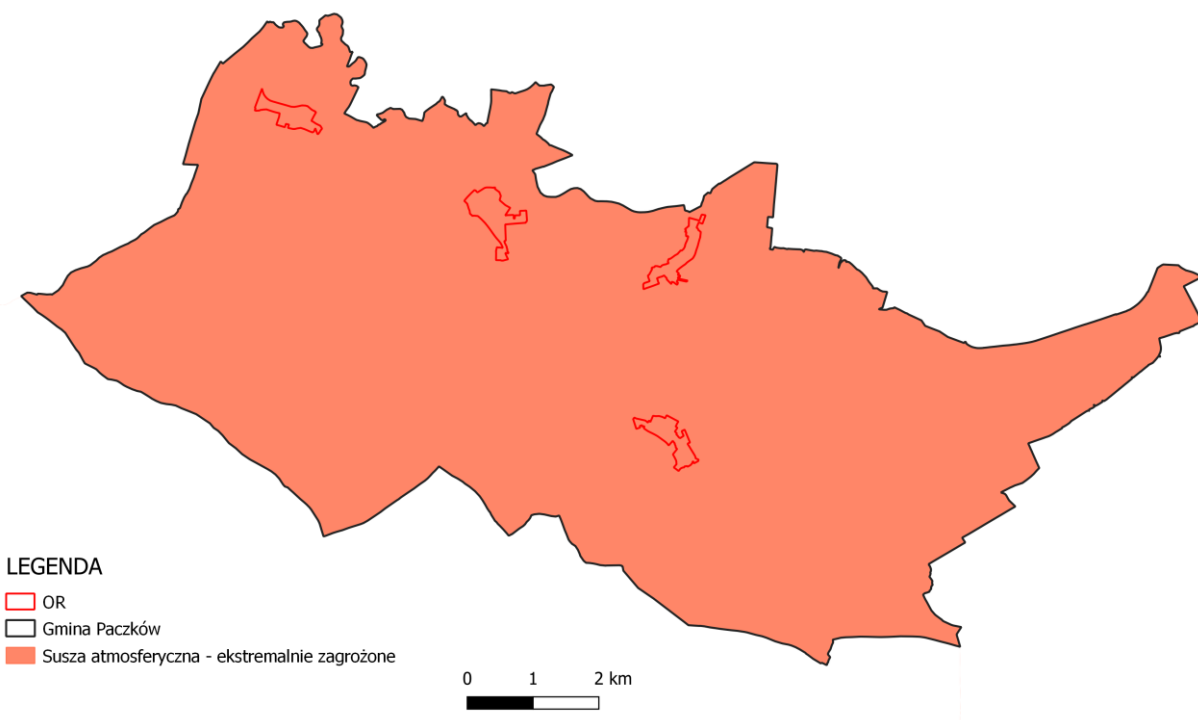
Gmina Paczków narażona jest na występowanie suszy hydrologicznej i atmosferycznej, co obrazują poniższe rysunki z podziałem na typy susz.

Rysunek 13. Zagrożenie suszą hydrologiczną na terenie gminy Paczków.

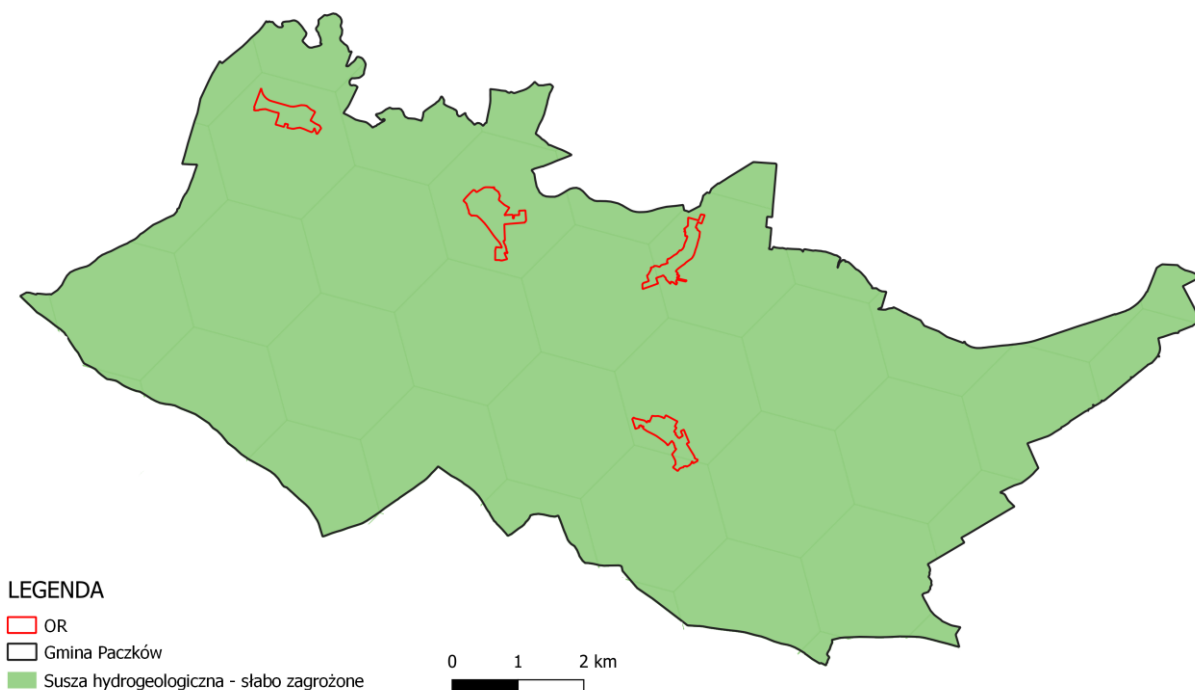
Źródło: opracowanie własne

Rysunek 14. Zagrożenie suszą atmosferyczną na terenie gminy Paczków.

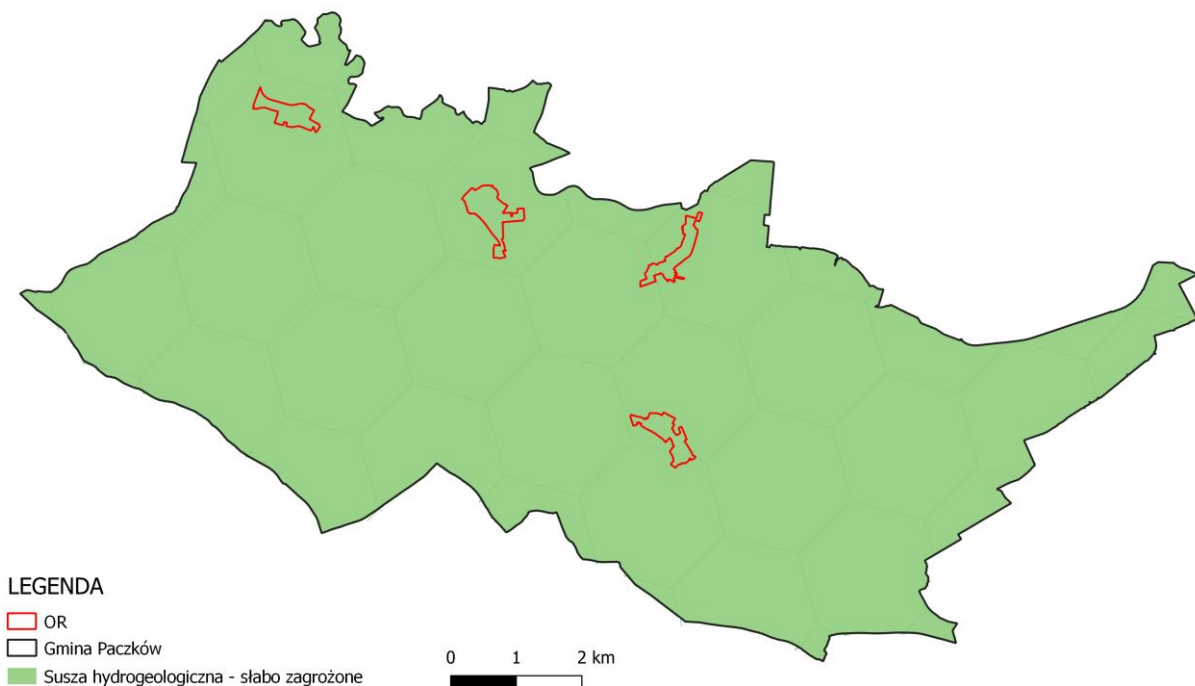
Źródło: opracowanie własne

Rysunek 15. Zagrożenie suszą hydrogeologiczną na terenie gminy Paczków.

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 16. Zagrożenie suszą rolniczą na terenie gminy Paczków

Źródło: opracowanie własne

Państwowy Monitoring Środowiska (PMŚ)

Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych w ramach państwowego monitoringu środowiska (PMŚ) wynika z art. 349 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne. Zgodnie z ust. 3 tego artykułu, badania jakości wód powierzchniowych w zakresie elementów biologicznych, fizykochemicznych, chemicznych (w tym substancji priorytetowych w matrycy będącej wodą) należą do kompetencji inspekcji ochrony środowiska. W zakresie obowiązków leży również prowadzenie obserwacji elementów hydromorfologicznych na potrzeby oceny stanu ekologicznego. Stan ichtiofauny jako jednego z biologicznych elementów jakości wód jest badany przez wykonawców zewnętrznych, a jego ocena jest przekazywana do GIOŚ. Badania substancji priorytetowych, dla których określono środowiskowe normy jakości we florze i faunie, są zlecane przez GIOŚ. Zgodnie z ustawą – Prawo wodne, realizacja monitoringu wód powierzchniowych ma na celu m.in. pozyskanie informacji o stanie wód powierzchniowych na potrzeby planowania w gospodarowaniu wodami i oceny osiągnięcia celów środowiskowych przypisanych jednolitym częściom wód powierzchniowych, czyli oddzielnym i znaczącym elementom wód powierzchniowych, takim jak: jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny; sztuczny zbiornik wodny; struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części; morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne. Podstawę prawną dokonanej klasyfikacji stanu wód stanowi Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25.06.2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1475). Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)

Tabela 14. Ocena stanu JCWP będących w zasięgu Gminy Paczków

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Stan ogólny	Cel środowiskowy	
			Stan lub potencjał ekologiczny	Stan chemiczny
RW60000312549	Raczyna	zły	umiarkowany potencjał ekologiczny	brak możliwości klasyfikacji
RW6000031235129	Trująca	zły	umiarkowany potencjał ekologiczny	poniżej dobrego
RW600003125929	Płocha	zły	umiarkowany stan ekologiczny	poniżej dobrego
RW60000312389	Tarnawka	zły	słaby stan ekologiczny	brak danych
RW60000312599	Nysa Kłodzka od zb. Otmuchów do zb. Nysa	zły	umiarkowany potencjał ekologiczny	poniżej dobrego
RW60000312369	Kamienica	zły	zły potencjał ekologiczny	poniżej dobrego
RW60002212519	Zb. Otmuchów	zły	umiarkowany potencjał ekologiczny	dobry
RW60006125169	Młynówka Pomianowska	zły	nie można dokonać oceny stanu/potencjału	poniżej dobrego

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Stan ogólny	Cel środowiskowy	
			Stan lub potencjał ekologiczny	Stan chemiczny
RW60002112339	Zb. Topola	zły	umiarkowany potencjał ekologiczny	dobry
RW600021123519	Zb. Kozielno	zły	umiarkowany potencjał ekologiczny	poniżej dobrego
RW60000312519	Nysa Kłodzka od zb. Kozielno do zb. Otmuchów	zły	umiarkowany potencjał ekologiczny	poniżej dobrego

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje>.

5.3.4. Hałas

➤ Stan wyjściowy i źródła hałasu

Hałas definiuje się jako wszystkie niepożądane, nieprzyjemne, dokuczliwe lub szkodliwe drgania mechaniczne ośrodka sprężystego oddziałujące na organizm ludzki. Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2024 poz. 54), podstawowe pojęcia z zakresu ochrony przed hałasem są następujące:

- emisja – wprowadzane bezpośrednio lub pośrednio energie do powietrza, wody lub ziemi, związane z działalnością człowieka (takie jak hałas czy wibracje),
- hałas – dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16.000 Hz,
- poziom hałasu – równoważny poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB).

Państwowy Monitoring Środowiska (PMŚ)

Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, zgodnie z art. 117 ustawy Prawo ochrony środowiska. W rozumieniu ustawy ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie, oraz zmniejszeniu poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

W związku ze stwierdzoną uciążliwością akustyczną hałasów komunikacyjnych Państwowy Zakład Higieny opracował skalę subiektywnej uciążliwości zewnętrznych tego rodzaju hałasów.

Zgodnie z dokonaną klasyfikacją uciążliwość hałasów komunikacyjnych zależy od wartości poziomu równoważnego L_{Aeq} i wynosi odpowiednio:

- mała uciążliwość $L_{Aeq} < 52$ dB
- średnia uciążliwość 52 dB $< L_{Aeq} < 62$ dB
- duża uciążliwość 63 dB $< L_{Aeq} < 70$ dB

- bardzo duża uciążliwość $L_{Aeq} > 70$ dB

Kryteria dopuszczalności hałasu drogowego określa Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014 poz. 112). Dla rodzajów terenu, wyróżnionych ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje (tj. tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny szpitali, szkoły, tereny rekreacyjno – wypoczynkowe i uzdrowiska), ustalono dopuszczalny równoważny poziom hałasu L_{AeqD} w porze dziennej i L_{AeqN} w porze nocnej. Podstawą określenia dopuszczalnej wartości poziomu równoważnego hałasu dla danego terenu jest zaklasyfikowanie go do określonej kategorii, o wyborze której decyduje sposób jego zagospodarowania. Dla hałasu drogowego, dopuszczalne wartości poziomów hałasu wynoszą w porze dziennej – w zależności od funkcji terenu – od 50 do 65 dB, w porze nocnej 45–56 dB. Dopuszczalne poziomy hałasu, w zależności od przeznaczenia terenu, zestawiono w tabeli.

Poziomy dopuszczalne zostały określone dla dwóch grup wskaźników mających zastosowanie:

- w prowadzeniu długookresowej polityki w zakresie ochrony środowiska przed hałasem, w szczególności do sporządzania strategicznych map hałasu oraz programów ochrony środowiska przed hałasem:
 - L_{DWN} – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach [dB], wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia od godz. 6.00 – 18.00, pory wieczoru od godz. 18.00 – 22.00 oraz pory nocy od godz. 22.00 – 6.00;
 - L_N – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach [dB], wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku od godz. 22.00-6.00,
- do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska w odniesieniu do jednej doby:
 - L_{AeqD} jest to równoważny poziom dźwięku A dla pory dnia, rozumianej jako przedział czasu od godz. 6.00 – 22.00,
 - L_{AeqN} – równoważny poziom dźwięku A dla pory nocy, rozumianej jako przedział czasu od godz. 22.00 – 6.00.

Tabela 15. Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu.

Przeznaczenie terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB			
	Drogi lub linie kolejowe*		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	L _{AeqD}	L _{AeqN}	L _{AeqD}	L _{AeqN}
a) Obszary A ochrony uzdrowiskowej b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży** c) Tereny domów opieki d) Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami rzemieślniczymi c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe poza miastem d) Tereny zabudowy zagrodowej	65	56	55	45
Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ***	68	60	55	45

gdzie:

* Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

** W przypadku niewykorzystywania tych terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy.

*** Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych

Źródło: Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014 poz. 112)

W ostatnich latach na terenie gminy Paczków nie prowadzono pomiarów hałasu drogowego i kolejowego w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

5.3.5. Zasoby przyrodnicze

Na terenie gminy Paczków występują następujące formy ochrony przyrody:

- Obszary Chronionego Krajobrazu:
 - Otmuchowsko - Nyski Obszar Chronionego Krajobrazu;
- 3 pomniki przyrody.

Obszary Chronionego Krajobrazu

Nazwa: Otmuchowsko - Nyski Obszar Chronionego Krajobrazu

Data wyznaczenia: 1989-01-01

Powierzchnia [ha]: 13389,20

Obszar Chronionego Krajobrazu Rejon Jezior Otmuchowskiego i Nyskiego o pow. 11 785,3 ha położony jest w obrębie Obniżenia Otmuchowskiego będącego zapadliskiem tektonicznym, które wykorzystuje Nysa Kłodzka w swym środkowym biegu. Szerokie dno doliny zajmują pola uprawne i łąki, częściowo jednak jest zalane po utworzeniu dwóch zbiorników retencyjnych: starszego (z 1934r) Jeziora Otmuchowskiego i młodszego (z 1973r) - Głębinowskiego powyżej miasta Nysy. Nad Nysą leży kilka starych miast. Powyżej Otmuchowa znajduje się zabytkowy, otoczony murami obronnymi Paczków, poniżej zaś przemysłowa Nysa.

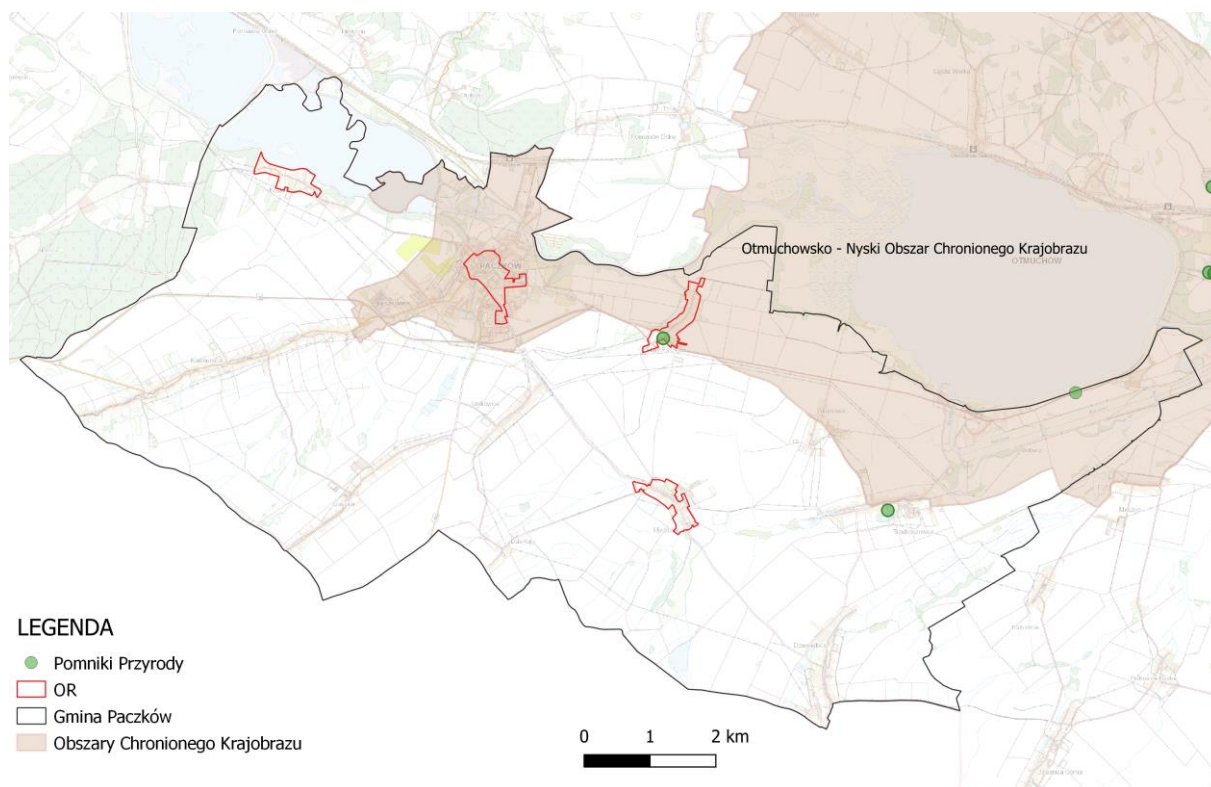
Pomniki przyrody

Na terenie gminy Paczków znajdują się 3 obiekty zaliczane do pomników przyrody.

Tabela 16. Pomniki przyrody na terenie gminy Paczków

Lp.	Data utworzenia pomnika przyrody	Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu	Opis pomnika przyrody	Obwód na wysokości 1,3 m [cm]	Wys. [m]	Opis lokalizacji
1.	1957-07-06	Ogłoszenie PRWN w Opolu z dn. 6 lipca 1957 r. o uznaniu niektórych drzew za pomniki przyrody	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	518	24	w aktualnej ewidencji gruntów nie ma działki o numerze 776 o której mowa w rozporządzeniu, wg. danych RDOŚ w Opolu znajduje się na działce nr 160707_5.0008.825 w odległości około 900 metrów od miejscowości Ścibórz,
2.	2017-04-25	Uchwała nr XXXIV/266/2017 Rady Miejskiej w Paczkowie z dnia 30.03.2017r.	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	562	30	Drzewo rośnie w pasie drogi gminnej w miejscowości Trzeboszowice na działce nr 318/3
3.	2017-04-25	Uchwała nr XXXIV/266/2017 Rady Miejskiej w Paczkowie z dnia 30.03.2017r.	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	468	30	Drzewo rośnie w pasie drogi gminnej w miejscowości Stary Paczków, na działce nr 386/1

Źródło: CRFOP

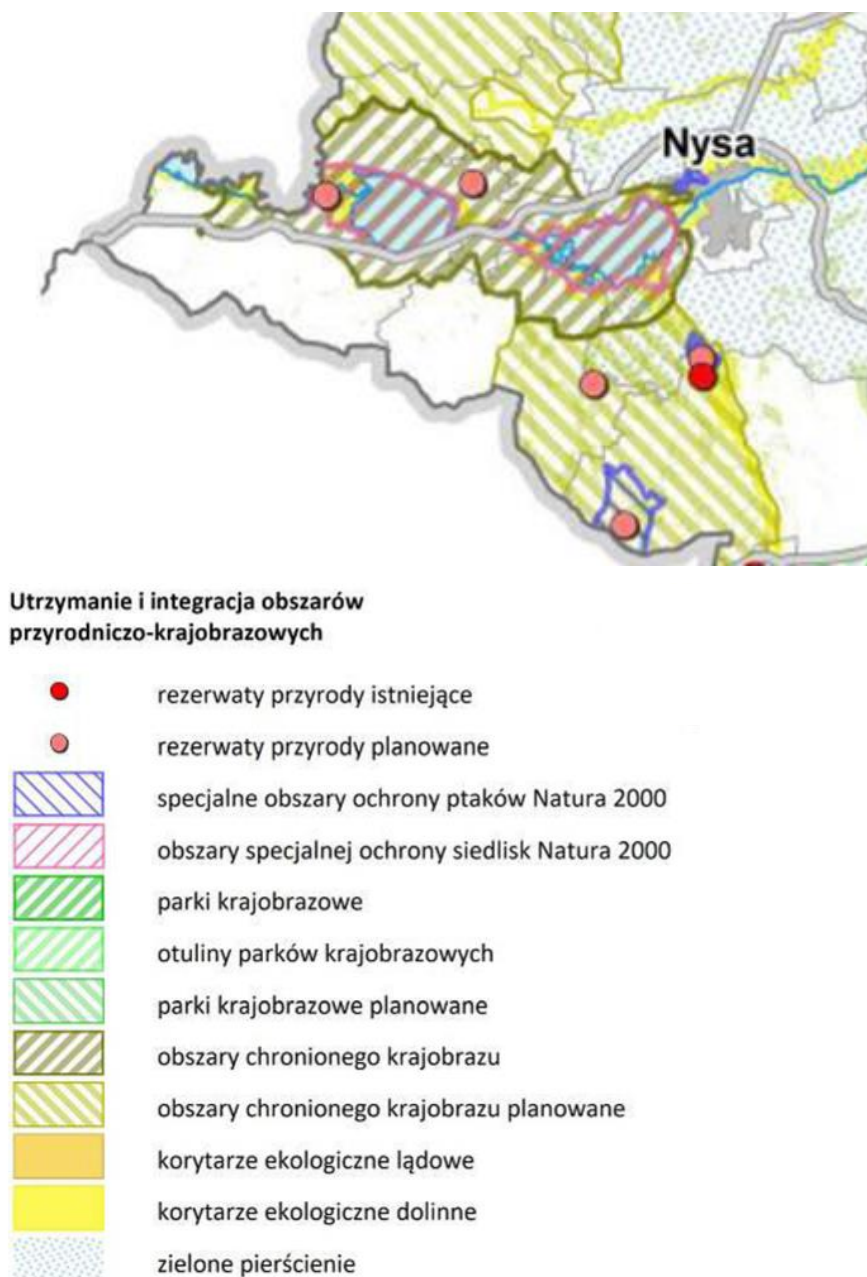

Rysunek 17. Otmuchowsko-Nyski Obszar Chronionego Krajobrazu i pomniki przyrody na terenie gminy Paczków.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez GDOŚ

Proponowane formy ochrony przyrody

Zgodnie z Planem zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego⁵, Otmuchowsko-Nyski Obszar Chronionego Krajobrazu jest planowany do powiększenia, natomiast nie na terenie gminy. Ponadto zgodnie z poniższym rysunkiem planowany na terenie gminy jest jeden rezerwat przyrody.

⁵ Załącznik nr 1 do uchwały nr VI/54/2019 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 24 kwietnia 2019 r.

Rysunek 18. Planowane formy ochrony przyrody na terenie gminy Paczków.
Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego

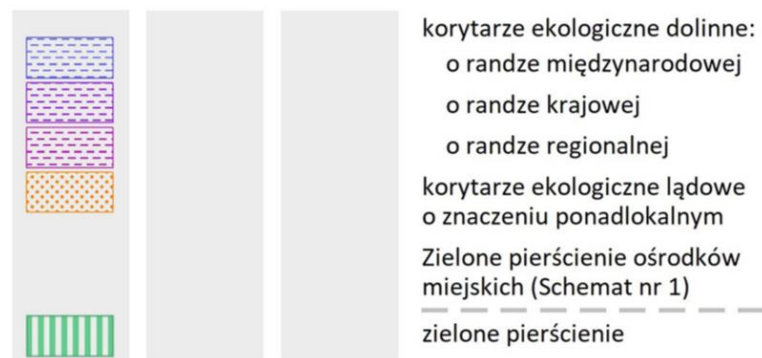
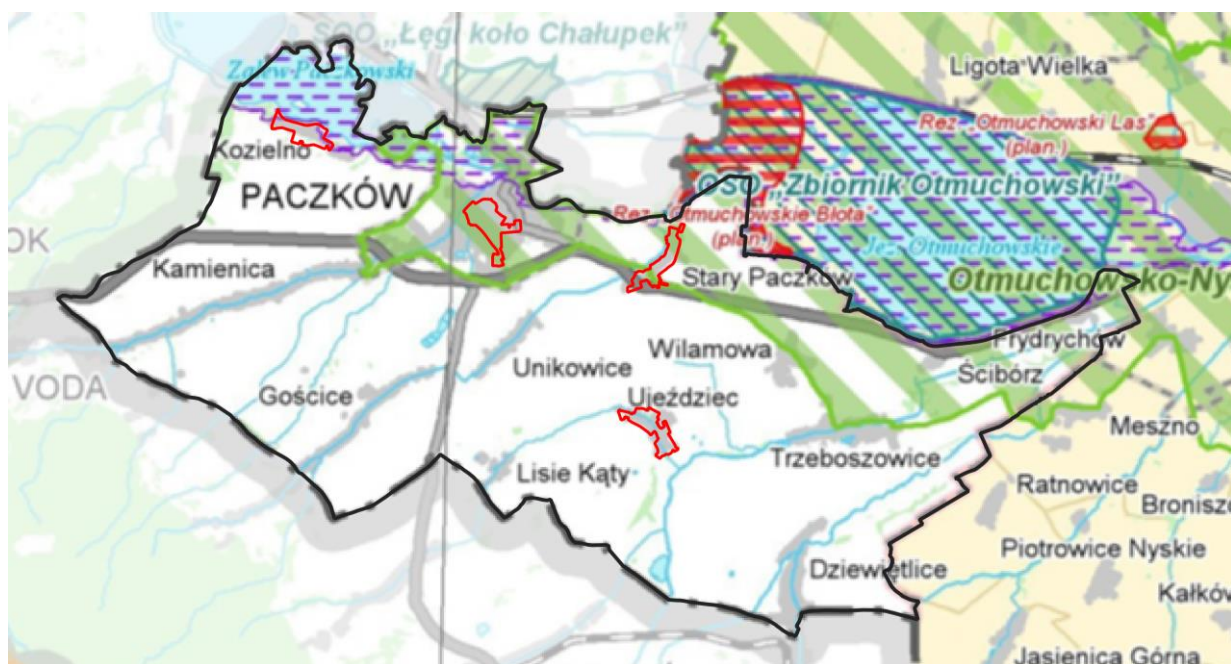
Na terenie gminy Paczków nie są planowane nowe formy ochrony przyrody, ujęte w opracowaniu „Ekspertyza kierunków rozwoju sieci opolskich rezerwatów przyrody” z 2021 roku.

Korytarze ekologiczne

W przestrzeni przyrodniczej ważną rolę spełniają korytarze ekologiczne. System obszarów obejmuje przede wszystkim doliny i pradoliny rzek, którymi mogą przemieszczać się organizmy zwierzęce i diaspory roślinne oraz rozległe tereny (np. puszcze, duże kompleksy łąk, bagien), w których skupia się zasadnicza część różnorodności biologicznej. Korytarze ekologiczne, aby spełniały swoją funkcję, muszą tworzyć sieć powiązanych przestrzennie obszarów. Główne cele wyznaczania i ochrony korytarzy to:

- przeciwdziałanie izolacji obszarów przyrodniczo cennych i zapewnienie funkcjonalnych połączeń między poszczególnymi regionami kraju,
- zapewnienie możliwości funkcjonowania stabilnych populacji gatunków roślin i zwierząt,
- ochrona i odbudowa bioróżnorodności w kraju i Europie,
- stworzenie spójnej sieci obszarów chronionych, które zapewnią optymalne warunki do życia możliwie dużej liczbie gatunków.

Podobszar Kozielno znajduje się częściowo w obrębie krajowego korytarza ekologicznego Nysa Kłodzka oraz Dolina Nysy Kłodzkiej, co przedstawia poniższy rysunek.

Rysunek 19. Korytarze ekologiczne na terenie gminy Paczków.

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego

Lasy

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż powierzchnia gruntów leśnych na terenie gminy Paczków wynosi 137,81 ha, co daje lesistość na poziomie 1,7%. Wskaźnik lesistości jest dużo niższy niż średnia krajowa, która wynosi 29,7%. Strukturę lasów na terenie gminy Paczków przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 17. Struktura lasów gminy Paczków w roku 2022.

Lasy		
Powierzchnia gruntów leśnych ogółem	ha	137,81
Lesistość	%	1,7
Powierzchnia lasów	ha	136,55
Lasy publiczne ogółem	ha	84,55
Lasy prywatne ogółem	ha	52,00

Źródło: GUS, stan na 31.12.2022 r.

6. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

Zagadnienia i cele środowiskowe ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym ze względu na priorytetowe traktowanie ochrony środowiska zawarte są w wielu konwencjach międzynarodowych i podstawowych aktach tworzących Wspólnotę UE. Dokumenty te stanowią ramy dla regulacji prawnych (dyrektywy i rozporządzenia w prawie unijnym oraz ustawy i rozporządzenia w prawie polskim) oraz stanowią podstawę dla kształtowania polityki ochrony środowiska w określonej perspektywie czasowej, w szeregu tworzonych dokumentów (strategie, polityki, programy). Cele polityki ochrony środowiska na szczeblu wspólnotowym zostały określone w wielu dokumentach strategicznych, które stanowią ramy dla dokumentów krajowych i regionalnych. W Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Paczków wyznaczono 3 cele strategiczne, w ramach których nie wszystkie zaplanowane działania będą oddziaływały na środowisko.

7. Przewidywane oddziaływanie na środowisko w wyniku realizacji zapisów dokumentu

Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Paczków wyznacza przedsięwzięcia rewitalizacyjne, które są zadaniami zarówno o charakterze inwestycyjnym i nie inwestycyjnym. Działania rewitalizacyjne ukierunkowane są na rozwój sfery społecznej, przestrzenno-infrastrukturalnej oraz na aspekt środowiskowy.

W projekcie Programu wyznaczono zadania, mogące kwalifikować się jako przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z Rozporządzeniem w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 poz. 1839), dla

których konieczne może być przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania na środowisko na zasadach określonych w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2023 poz. 1094).

Program zawiera wyłonione przedsięwzięcia podstawowe oraz uzupełniające. W wyniku tego procesu na finalnej liście przedsięwzięć podstawowych znalazło się 26 przedsięwzięć. Część zadań inwestycyjnych nie ma określonego zakresu, sposobu i charakteru prowadzenia prac, w związku z czym podanie konkretnych oddziaływań jest dosyć trudne i problematyczne. Zgodnie z powyższym w niniejszej Prognozie przedstawiono potencjalne oddziaływania, zidentyfikowane na podstawie oceny oddziaływania dla innych przedsięwzięć o zbliżonym zakresie. Zatem w ramach oceny skutków realizacji projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Paczków na lata 2023-2030 na etapie opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedstawiono potencjalne oddziaływanie bezpośrednie (B) pośrednie (P), wtórne (W), skumulowane (Sk), stałe/długoterminowe (S), chwilowe/krótkoterminowe (Ch), pozytywne, negatywne i neutralne na powierzchnię ziemi i krajobraz, wody, różnorodność biologiczną, rośliny, zwierzęta, formy ochrony przyrody, zasoby naturalne, powietrze atmosferyczne i klimat, klimat akustyczny, krajobraz kulturowy i zabytki, ludzi i dobra materialne wykorzystując metodę macierzy interakcji.

W przypadku Gminy Paczków istnieje niewielkie prawdopodobieństwo bezpośredniego lub pośredniego ryzyka oddziaływania na obszary cenne przyrodniczo. Należy jednak nadmienić, iż stopień, zakres oraz skutek oddziaływania (negatywny, pozytywny, neutralny) będzie mógł zostać oceniony z chwilą ustalenia dokładnego zakresu oraz rodzaju prowadzonych przedsięwzięć. W zależności od ich rodzaju może zostać nałożony obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, która może zakończyć się wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub odmową jej wydania, z uwagi na znaczne negatywne oddziaływania. Należy mieć na uwadze uwzględnianie zasad ochrony środowiska podczas projektowania i planowania poszczególnych inwestycji.

Poniższa tabela przedstawia ocenę i analizę oddziaływania na poszczególne elementy środowiska działań zaplanowanych do realizacji w ramach projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Paczków na lata 2023-2030.

LEGENDA:

	Potencjalne pozytywne oddziaływanie	B	Bezpośrednie
	Potencjalne neutralne oddziaływanie	P	Pośrednie
	Potencjalne negatywne oddziaływanie	S	Stałe
		Ch	Chwilowe
		W	Wtórne
		Sk	Skumulowane

Tabela 18. Ocena oddziaływania na środowisko działań przewidzianych do realizacji w ramach projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Paczków.

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
Podobszar Paczków 3 – projekty podstawowe														
1.	Rewitalizacja zabytkowego budynku Domu Kata w Paczkowie	P,S Ch	P,S	B,S	P,S	P,S Ch	B,S Ch	P,S	Ch	P,S	P,S	P,S	P,S	B,S Ch
2.	Rozwój obiektów dziedzictwa kulturowego poprzez remont zabytkowego budynku Ratusza Miejskiego w Paczkowie.			B,S					Ch					B,S Ch
3.	Rewitalizacja skweru na dz. nr 378/1 i 333/1 w Paczkowie poprzez budowę fontanny	B,S	B,S	B,S	B,S	B,S	P,S	P,S		P,S	B,S	B,S	P,S	
4.	Odbudowa kościoła pw. św. Jana Ewangelisty i zagospodarowanie terenu byłego cmentarza w Paczkowie	B,S	P,S	B,S	B,S	P,S	P,S	P,S		P,S	P,S	B,S	P,S	
5.	Termomodernizacja Domu Kultury w Paczkowie	P,S Ch	P,S	B,S	P,S	P,S Ch	B,S Ch	P,S	Ch	P,S	P,S	P,S	P,S	
6.	Przebudowa budynku Domu Plastyka w Paczkowie	P,S Ch	P,S	B,S	P,S	P,S Ch	B,S Ch	P,S	Ch	P,S	P,S	P,S	P,S	
7.	Zmiana sposobu użytkowania budynku przy ul. Sienkiewicza 22 w Paczkowie z funkcji oświatowej na funkcję socjalną	P,S Ch		B,S	P,S Ch	P,S Ch	P,S Ch		Ch	P,S Ch	P,S Ch	P,S Ch	P,S Ch	
8.	Przebudowa podwórek w obrębie murów obronnych w Paczkowie	P,S Ch	P,S Ch	B,S Ch	P,S Ch	P,S Ch	P,S Ch		P,S Ch	P,S Ch	S Ch	S Ch	P,S Ch	P,S Ch

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
9.	Budowa ścieżki widokowej na części murów obronnych			B,S			Ch		Ch			S		P,S Ch
10.	Rewitalizacja ul. Spacerowej w Paczkowie	P,S Ch		B,S	P,S Ch	P,S Ch	P,S		B,S Ch		P,S Ch	B,S Ch	P,S Ch	
11.	Rewitalizacja terenu przy budynku na Kościelnej 24 w Paczkowie – parking i architektura zielona	P,S Ch	B,S	B,S	B,S Ch	P,S Ch	P,S	P,S	B,S Ch	P,S	P,S Ch	B,S	P,S Ch	
12.	Termomodernizacja dachu – budynek ul. Kościelna 24	P,S Ch		B,S	P,S Ch	P,S Ch	P,S Ch	P,S	Ch			P,S	P,S	
13.	Kreatywny Paczków-plener malarski dla dzieci i młodzieży			B,S										
14.	Twórcze podwórko			B,S										
15.	770 lecie Paczkowa – Piknik historyczny			B,S										
16.	Szlakiem Paczkowskich Legend			B,S								S		
17.	Teraz taras- czytamy od zaraz!			B,S								S		
18.	Twórcy Paczkowskiego Pogranicza			B,S										
19.	Mieszkania wspomagane dla osób starszych/niepełnosprawnych – 12 mieszkań chronionych dla 24 osób starszych/niepełnosprawnych			B,S										
20.	Usługi opiekuńcze w gminie Paczków			B,S										
21.	Rewitalizacja pracowni komputerowych w paczkowskich szkołach podstawowych			B,S										

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
Podobszar Stary Paczków – projekty podstawowe														
22.	Budowa budynku remizy OSP w Starym Paczkowie	Ch		B,S	Ch	Ch	Ch		Ch		S	S	Ch	
Podobszar Ujeździec – projekty podstawowe														
23.	Rewitalizacja parku w Ujeźdźcu		B,S	B,S	B,S	B,S	P,S	P,S		P,S	P,S	B,S	P,S	
Podobszar Kozielnio – projekty podstawowe														
24.	Rewitalizacja budynku gospodarczego na centrum sportów wodnych w Kozielnio			B,S	P,S Ch	P,S Ch	P,S Ch		Ch	P,S Ch	P,S Ch	B,S Ch	P,S Ch	
25.	Budowa pomostu rekreacyjnego wraz z kąpieliskiem przy Zalewie Paczkowskim w Kozielnio			B,S	Ch	Ch	Ch			S Ch	S Ch	S	P,S Ch	
Działania wspólne dla podobszaru Stary Paczków, Ujeździec, Kozielnio – projekty podstawowe														
26.	Piknik rodzinny			B,S										
Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne														
27.	Przebudowa dróg dojazdowych do Rynku			B,S	P,S Ch	P,S Ch	P,S		B,S Ch		P,S Ch	B,S Ch	P,S	
28.	Remont budynków przy ul. Staszica 16 i 16a wraz z zagospodarowaniem terenu		P,S	B,S	P,S Ch	P,S Ch	P,S	P,S	Ch			P,S	P,S	
29.	Paczków Połączy Pokolenia – organizacja spotkań integracyjnych dla seniorów oraz ich rodzin			B,S										
30.	Elektromobilność – transport osób o ograniczonej mobilności			B,S			P,S	P,S					P,S	
31.	Rewitalizacja części plant miejskich		P,S	B,S	P,S	P,S	P,S	P,S	P,S Ch		P,S	B,S	P,S	

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
32.	Kolorowe miasto			B,S										
33.	Piknik Lotniczy			B,S										
34.	Inauguracja Roku Akademickiego PUTW – Paczkowskie Święto Nauki			B,S										
35.	Święto Jubilatów PUTW			B,S										
36.	Narodowe Czytanie 2024 z PUTW - wydarzenie wielopokoleniowe			B,S										
37.	Promocja aktywności fizycznej mieszkańców gminy paczków. Poprawa estetyki i wyposażenia orlika w Paczkowie jako miejsca organizacji cyklu imprez sportowo-rekreacyjnych dla mieszkańców			B,S							S	S		
38.	Promocja aktywności fizycznej seniorów. Budowa „bułodromu” jako miejsca aktywnych spotkań seniorów wraz z organizacją zajęć ruchowych			B,S										
39.	Warsztaty prozdrowotne dla seniorów			B,S										

Tabela 19. Oddziaływanie inwestycji na komponenty środowiska

Działanie	Oddziaływanie
1. Rewitalizacja zabytkowego budynku Domu Kata w Paczkowie Lokalizacja przedsięwzięcia: ul. Wojska Polskiego 23 <u>Zakres realizowanych zadań:</u> Wykonanie izolacji pionowej, Osuszenie ścian piwnicznych, Strop nad parterem, Strop nad piętnem, Remont schodów drewnianych wewnętrznych, Wieżba dachowa, Pokrycie dachu, Remont podłóg drewnianych, Naprawa konstrukcji szachulcowej ściany pietra, Wykonanie wzmocnień zarysowań, Roboty towarzyszące 5. Termomodernizacja Domu Kultury w Paczkowie Adres: ul. Wojska Polskiego 27 <u>Zakres realizowanych zadań:</u> Wymiana pokrycia dachowego, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, ocieplenie elewacji, wymiana źródła ciepła, ocieplenie stropu i dachu, wymiana instalacji C.O. i C.W.U. 6. Przebudowa budynku Domu Plastyka w Paczkowie Adres: ul. Rynek 20 <u>Zakres realizowanych zadań:</u> Wymiana pokrycia dachowego, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, zagospodarowanie terenu, remont pomieszczeń 7. Zmiana sposobu użytkowania budynku przy ul. Sienkiewicza 22 w Paczkowie z funkcji oświatowej na funkcję socjalną Adres: ul. Sienkiewicza 22 <u>Zakres realizowanych zadań:</u> Roboty ogólnie budowlane wewnętrzne, wykończenie wewnętrzne, roboty budowlane zewnętrzne, roboty instalacyjne: wod-kan., c.o., wentylacji itp., Roboty elektryczne wewnętrzne, wyposażenie	Przed rozpoczęciem prac związanych z termomodernizacją budynku zarządca powinien wykonać ekspertyzę przyrodniczą stwierdzającą obecność lub brak chronionych gatunków ptaków i nietoperzy w danym obiekcie budowlanym. Ekspertyzę powinna wykonać osoba merytorycznie związana z ornitologią (ptaki) i chiropterologią (nietoperze). W przypadku konieczności zniszczenia podczas prac budowlanych siedlisk ptaków objętych ochroną, należy uzyskać zezwolenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, przy jednoczesnym zapewnieniu zastępczych miejsc lęgowych m.in.: poprzez zawieszenie budek lęgowych dla ptaków i budek lub schronów dla nietoperzy. Najdogodniejszym terminem prowadzenia termomodernizacji obiektów budowlanych jest okres od 16 października do 28 lutego, przypadający poza okresem rozrodu większości gatunków zwierząt. W tym czasie wykonawca prac może, bez zezwolenia, zabezpieczyć wszelkie szczeliny i otwory wentylacyjne budynku przed zajęciem ich przez zwierzęta i nie dopuścić do założenia gniazd i przeprowadzenia lęgów przez ptaki w następnym sezonie. W związku z tym, działania termomodernizacyjne obiektu będą wykonywane w sposób jak najbardziej minimalizujący negatywne skutki dla ptaków i nietoperzy. W przypadku działań termomodernizacyjnych na etapie prowadzenia prac może pojawić się również negatywne, krótkoterminowe oddziaływanie na powietrze. Po zaprzestaniu prac remontowych zadanie polegające na termomodernizacji i modernizacji budynków będzie jednak w sposób długoterminowy oddziaływać pozytywnie na powietrze, klimat i krajobraz. Budynki, po przeprowadzonej termomodernizacji będą bardziej efektywne energetycznie, a w związku z tym mniej emisyjne do środowiska. Zadania związane z poprawą jakości powietrza mają pozytywny pośredni wpływ na pozostałe komponenty środowiska, zmniejsza się ilość zanieczyszczeń opadających na liście roślin, zostaje również zminimalizowany ich opad do wód i gleb. Modernizacja instalacji grzewczej, wymiana systemu zaopatrzenia w ciepłą wodę użytkową, modernizacja energetyczna będą mieć bezpośredni, pozytywny wpływ na powietrze. W wyniku realizacji zadania nastąpi poprawa jakości powietrza atmosferycznego, co będzie mieć

Działanie	Oddziaływanie
12. Termomodernizacja dachu – budynek ul. Kościelna 24 Adres: ul. Kościelna 24 w Paczkowie <u>Zakres realizowanych zadań:</u> Zakup materiałów i usług budowlanych 28. Remont budynków przy ul. Staszica 16 i 16a wraz z zagospodarowaniem terenu Adres: ul. Staszica 16 i 16a. Działki 315/2, 315/1, 317/2, 317/3. <u>Zakres realizowanych zadań:</u> Kompleksowy remont budynków wraz z zagospodarowaniem terenu, obejmujący m.in. remont dachu i elewacji wymianę okien, remont wnętrza	pozytywne oddziaływanie na zwierzęta, rośliny, ludzi, wody i klimat oraz zasoby naturalne. Nowoczesne źródła ogrzewania, spełniające najnowsze restrykcyjne normy, wydzielają spaliny o lepszych parametrach (niższych zawartościach substancji toksycznych czy cieplarnianych). Zatem wymiana i modernizacja źródeł ciepła, nie tylko spowoduje ogólne zmniejszenie zużycia paliw kopalnych, ale także zmniejszenie emisji gazów odpowiedzialnych za zmiany klimatu. Działania remontowe mogą generować chwilowy, lokalny hałas.
2. Rozwój obiektów dziedzictwa kulturowego poprzez remont zabytkowego budynku Ratusza Miejskiego w Paczkowie Adres: ul. Rynek 1 <u>Zakres realizowanych zadań:</u> Kompleksowy remont pomieszczeń w budynku Urzędu miejskiego. Remont pomieszczeń biurowych, sali posiedzeń, korytarza, dostosowanie obiektu dla osób niepełnosprawnych	Modernizacja budynku już istniejącego nie będzie miała znaczącego wpływu na środowisko, gdyż nie powstanie nowa infrastruktura. Zadanie będzie miało bezpośredni pozytywny wpływ na ludzi. Szczegółowy plan przedsięwzięcia nie jest znany, z związku z czym przewidywane oddziaływanie na zabytek jest utrudnione. Jednakże zadanie nie zakłada zniszczenia zabytku, a przeznaczenia na cele kultury, historii i tradycji, z związku z czym nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na zabytek. Prowadzenie założonych działań infrastrukturalnych w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów zabytkowych będzie wymagało od inwestora uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków postępowania i właściwego zabezpieczenia na etapie wykonywania robót budowlanych. Zadania nie będą oddziaływać na krajobraz, gdyż realizowane one będą wewnątrz budynków mieszkalnych, a więc nie zostanie zaburzona struktura krajobrazu. Podczas prac inwestycyjnych możliwe jest generowanie hałasu, który ustąpi po zakończeniu inwestycji.
3. Rewitalizacja skweru na dz. nr 378/1 i 333/1 w Paczkowie poprzez budowę fontanny Lokalizacja przedsięwzięcia: Dz. nr 378/1 oraz 333/1 <u>Zakres realizowanych zadań:</u> Budowa małej architektury, fontanny, nowe nasadzenia, nowe zagospodarowanie terenu	Nasadzenie roślin będzie mieć korzystny wpływ na gleby, powietrze i klimat. Zwiększenie powierzchni biologicznie czynnej niesie za sobą wiele korzyści, w tym m. in. nawilżanie powietrza, magazynowanie wody, stworzenie cennych siedlisk dla flory i fauny, poprawa kondycji gleby. W przypadku powiększania terenów zieleni zasadne jest stosowanie gatunków rodzimych.

Działanie	Oddziaływanie
31. Rewitalizacja części plant miejskich Adres: Dz. nr 341/1 <u>Zakres realizowanych zadań:</u> Nowe nasadzenia, remont nawierzchni ciągu pieszego, nowe oświetlenie parkowe, mała architektura	Mała architektura nie ma znaczącego wpływu na środowisko, odpowiednie rozmieszczenie obiektów wpisze się w istniejący krajobraz. Tereny, na którym przewidziane są inwestycje, są obszarami zdegradowanymi. Podjęte działania względem budynku wpłyną tylko pozytywnie na otaczający krajobraz. Rewitalizacja działek mają na celu przywrócenie ich funkcji edukacyjnej i rekreacyjnej, kulturalnej i społecznej, co wpłynie pozytywnie na ludzi. Remont nawierzchni ciągu pieszego może wiązać się z chwilową emisją hałasu, która ustąpi po zakończeniu remontów. Ponadto rower to bezemisyjny środek transportu oraz pozwala obniżyć emisję i hałas zwłaszcza w obszarach miejskich tam, gdzie udostępni się mieszkańcom wygodną i bezpieczną infrastrukturę.
4. Odbudowa kościoła pw. św. Jana Ewangelisty i zagospodarowanie terenu byłego cmentarza w Paczkowie Adres: Dz. nr 386 <u>Zakres realizowanych zadań:</u> Odbudowa kościoła pw. Bożego Ciała oraz zagospodarowanie terenu byłego cmentarza w Paczkowie na „Park Pamięci	Odbudowa zniszczonej kaplicy poprawi jej aspekt wizualny, co wpływa pozytywnie na krajobraz. Nasadzenie roślin będzie mieć korzystny wpływ na gleby, powietrze i klimat. Podniesienie atrakcyjności miejsca będzie mieć pozytywny wpływ na ludzi.
8. Przebudowa podwórek w obrębie murów obronnych w Paczkowie Adres: podwórka pomiędzy ulicami: Narutowicza, Kościelna, Krasińskiego, Wojska Polskiego, Wrocławska, Emilii Plater, Piastowska, Sikorskiego, Słowackiego, Kołłątaja <u>Zakres realizowanych zadań:</u> Budowa dróg, parkingów, małej architektury, oświetlenia, stacji ładowania pojazdów elektrycznych 27. Przebudowa dróg dojazdowych do Rynku Lokalizacja przedsięwzięcia: Ulice: Narutowicza, Kościelna, Krasińskiego, Wojska Polskiego, Wrocławska, Emilii Plater, Piastowska, Sikorskiego, Słowackiego, Kołłątaja <u>Zakres realizowanych zadań:</u> Przebudowa, nawierzchni jezdni, chodników, oświetlenia ulicznego, małej architektury, stacji ładowania pojazdów elektrycznych	Przebudowa podwórek w obrębie murów obronnych będzie mieć pozytywny wpływ na otaczający krajobraz. Podwórka te charakteryzują się zaśmieceniem, występującym wandalizmem, zniszczonymi garażami i komórkami, brakiem odpowiedniej nawierzchni. Tereny objęte inwestycjami są obszarami miejskimi, przekształconymi antropogenicznie. Powstałe granitowe drogi, parkingi również powstaną w miejscach, gdzie istnieją już drogi i budynki. Istotny jest dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Stacja ładowania pojazdów elektrycznych wpłynie pośrednio na powietrze, gdyż stworzy możliwość do wykorzystywania przez właścicieli samochodów elektrycznych, nieemitujących takich ilości spalin jak zwykle samochody. Poprawa stanu technicznego infrastruktury drogowej wpłynie na ograniczenie wtórnej emisji substancji pyłowych emitowanych do powietrza w wyniku unosu z nawierzchni dróg.

Działanie	Oddziaływanie
	Realizacja inwestycji na terenie miejskim nie będzie mieć znaczącego oddziaływania na środowisko. Podczas fazy budowy dróg i parkingów wystąpią lokalne chwilowe oddziaływania negatywne na otaczające środowisko, jednak zależne są one od charakteru dróg, ich długości. Budowa drogi może potencjalnie negatywnie wpłynąć na krajobraz z uwagi na pojawienie się nowej formy w przestrzeni. Niemniej jednak z uwagi na powierzchniowy charakter dróg, nie stanowią one dominanty krajobrazowej, a ich przebieg jest w większości dostosowany do lokalnego ukształtowania terenu. Wyzwaniem pozostaje takie zabezpieczenie środowiska, by wpływ antropopresji był możliwie najmniejszy, a także wprowadzanie działań adaptacyjnych adekwatnych do zmian środowiska. Należy zauważyć, iż inwestycje związane z rozbudową dróg, z uwagi na swój charakter podlegać będą procedurze oddziaływania na środowisko, w której szczegółowo analizowane będzie oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska. Wydanie odpowiednich pozwoleń i decyzji będzie wiązało się także ze wskazaniem działań minimalizujących lub kompensujących dla konkretnych projektów. Rozbudowa dróg wpłynie na zmniejszenie gęstości samochodów. Rozłożenie w przestrzeni ilości pojazdów skutkować będzie upłynnieniem ruchu i minimalizacją ryzyka wystąpienia zatorów drogowych, podczas których samochody nie przemieszczają się, a generują znaczne ilości spalin do powietrza.
10. Rewitalizacja ul. Spacerowej w Paczkowie⁶ Adres: ul. Spacerowa <u>Zakres realizowanych zadań:</u> Przebudowa nawierzchni jezdni, oświetlenia ulicznego, małej architektury, zieleni, infrastruktura techniczna, tężnie solankowe	Droga objęta inwestycją charakteryzuje się bardzo zniszczoną nawierzchnią. Wskutek przeprowadzonych modernizacji nastąpi długotrwała poprawa środowiska akustycznego poprzez zastosowanie tzw. cichych nawierzchni (cechą takiej nawierzchni jest jej porowata struktura pozwalająca na rozproszenie powietrza spod kół do pustych przestrzeni) oraz poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym co pozytywnie wpłynie na życie ludzi. Przebudowy istniejącej drogi lokalnej i która wpisana już jest w lokalny krajobraz nie będzie mieć znaczącego oddziaływania, a odpowiednio zaprojektowana droga może nawet wpłynąć pozytywnie na krajobraz. Wymiana słabego oświetlenia na nowe wpłynie na bezpieczeństwo użytkowników.

⁶ Projekt realizowany jest poza obszarem rewitalizacji jednak dotyczy ciągu komunikacyjnego, który rozpoczyna się na obszarze rewitalizacji i stanowi ważną arterię komunikacyjną dla mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Działanie	Oddziaływanie
	Podczas prac budowlanych i modernizacyjnych dróg może dojść do zniszczenia szaty roślinnej. Roboty powinny być tak zaplanowane, aby w jak największym stopniu ograniczyć wycinkę drzew i krzewów. Działania na rośliny i krajobraz będą krótkotrwałe i odwracalne, po zakończeniu inwestycji zalecane jest wykonanie nasadzeń drzew i krzewów. W celu ograniczenia uciążliwości inwestycji mieszkańcy powinni być poinformowani o okresie, w jakim odbywać będą się prace, a te z kolei powinny być prowadzone w porze dziennej, gdy hałas jest mniej uciążliwy. Oddziaływania te ustaną jednak natychmiastowo wraz z zakończeniem prac.
11. Rewitalizacja terenu przy budynku na Kościelnej 24 w Paczkowie – parking i architektura zielona. Adres: ul. Kościelna 24 w Paczkowie <u>Zakres realizowanych zadań:</u> Zaopatrzenie w materiały budowlane do wyrównania powierzchni i wykonania ścieżek. Zakup krzewów i roślin do nasadzenia. Dobór i zakup odpowiedniego wyposażenia do siłowni zewnętrznej, a także doposażenie w siedziska (np. ławki, huśtawki, kosze wiszące) oraz donice na rośliny	Budowa chodników ścieżek pozwoli na skumulowanie ruchu turystycznego, do miejsc ku temu wyznaczonych, tym samym zmniejszy się ryzyko „dzikiej” turystyki mogącej mieć wpływ na obszary chronione Teren przy budynku jest obszarem miejskim, już przekształconym antropogenicznie, w związku z czym nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na środowisko ani krajobraz. Mogą wystąpić lokalne, chwilowe niekorzystne oddziaływania podczas fazy realizacji budowy ścieżek i wyrównywania powierzchni ziemi. Stworzenie terenów zielonych wokół budynku na ulicy Kościelnej 24 w Paczkowie, pozwoli na efektywniejsze wykorzystanie miejsc do aktywizacji i rekreacji Seniorów, osób z niepełnosprawnościami, a także poprawi bezpieczeństwo użytkowania i estetyczny wygląd otoczenia. Nasadzenia krzewów i roślin pozytywnie wpływają na glebę i powietrze. Tereny zieleni stwarzają również miejsca bytowania najmniejszych organizmów.
9. Budowa ścieżki widokowej na części murów obronnych Adres: Dz. nr 399 <u>Zakres realizowanych zadań:</u> Kompleksowe wykonanie ścieżki widokowej na koronie murów obronnych przy bramie nyskiej. Wykonanie ścieżki widokowej na długości ok 80 metrów fragment tzw. hurdy, czyli zadaszego ganku na szczycie murów, po którym można swobodnie przechodzić wraz z prowadzącymi do niego trzema klatkami schodowymi wewnątrz baszt, oświetleniem i instalacjami p.poż.	Budowa ścieżki widokowej na części murów obronnych nie będzie mieć oddziaływania na środowisko ze względu na jej planowaną lokalizację w miejscu już zajęтым przez obiekty budowlane. W fazie realizacji budowy może być generowany chwilowy, lokalny hałas. Prowadzenie założonych działań infrastrukturalnych w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów zabytkowych będzie wymagało od inwestora uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków postępowania i właściwego zabezpieczenia na etapie wykonywania robót budowlanych.

Działanie	Oddziaływanie
13. Kreatywny Paczków-plener malarski dla dzieci i młodzieży Lokalizacja przedsięwzięcia: Plac przy Ośrodku Kultury/ Planty Miejskie/ Dom Plastyka <u>Zakres realizowanych zadań:</u> Organizacja pleneru malarskiego dla 15 dzieci i młodzieży z gminy Paczków, mający na celu rozwój umiejętności artystycznych dzieci i młodzieży, nawiązanie nowych kontaktów interpersonalnych a także stworzenia przestrzeni wzajemnej inspiracji, poszerzenie umiejętności w zakresie technik plastycznych, wymiana doświadczeń. Zakończeniem pleneru będzie organizacja wystawy poplenerowej w Domu Plastyka, która będzie wspaniałą okazją do promocji naszego miasta. W ramach zadania zakupione zostaną materiały plastyczne (podobrazia, farby, pędzle, sztalugi). Przewidziany został również poczęstunek podczas pleneru oraz na wystawie poplenerowej 14. Twórcze podwórko Lokalizacja przedsięwzięcia: Ośrodek Kultury i Rekreacji w Paczkowie / Dom Plastyka/ Rynek <u>Zakres realizowanych zadań:</u> Organizacja warsztatów twórczych dla dzieci i młodzieży (warsztaty ceramiki, tworzenia biżuterii, malowania na szkle, tkactwa) oraz spektakli teatralnych. Zakup materiałów plastycznych 15. 770 lecie Paczkowa – Piknik historyczny Lokalizacja przedsięwzięcia: Planty miejskie, Wojska Polskiego 16, 48-370 Paczków <u>Zakres realizowanych zadań:</u> Organizacja imprezy plenerowej z okazji 770 lecia Paczkowa w formie pikniku historycznego podczas, którego planty miejskie zamienią się w średniowieczną osadę, gdzie mieszkańcy poprzez zabawę będą mieli okazję poznać wiele tradycji, zwyczajów i wartości rycerskiego etosu. Impreza nawiązująca do średniowiecznego klimatu Paczkowa przeniesie wszystkich uczestników do zamierzczłych czasów sprzed kilku stuleci	Przy realizacji zadań nie powstanie nowa infrastruktura, nie prognozuje się żadnego oddziaływania na środowisko. Zadania będą miały bezpośredni pozytywny wpływ na ludzi. Wszystkie zadania nieinwestycyjnie zostały wyznaczone przede wszystkim w celu podniesienia komfortu życia mieszkańców.

Działanie	Oddziaływanie
20. Usługi opiekuńcze w gminie Paczków Lokalizacja przedsięwzięcia: w miejscu zamieszkania. <u>Zakres realizowanych zadań</u> :W ramach realizacji zadania planuje się zatrudnienie kadry niezbędnej do realizacji usług opiekuńczych dla mieszkańców Gminy Paczków pomoc świadczona osobom, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, polegającą na zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiece higienicznej, zaleconej przez lekarza pielęgnacji oraz, w miarę możliwości, zapewnieniu kontaktów z otoczeniem, usługi miały by charakter bezpłatny 26. Piknik rodzinny Lokalizacja przedsięwzięcia: Stary Paczków – plac rekreacyjny, Ujeździec – plac rekreacyjny, Kozielno – plac rekreacyjny <u>Zakres realizowanych zadań</u>: Organizacja pikników rodzinnych w miejscowościach Stary Paczków, Ujeździec, Kozielno, podczas których odbędą się między innymi prezentacje zespołów śpiewaczych, ludowych, rozgrywki sportowo-rekreacyjne, warsztaty dla dzieci, animacje, pokazy Ochotniczych Straży Pożarnych, wystawy „Historia wsi” dla pogłębienia wiedzy na temat historii regionu. 29. Paczków Połączy Pokolenia – organizacja spotkań integracyjnych dla seniorów oraz ich rodzin Lokalizacja przedsięwzięcia: ul. Kościelna 24, 48-370 Paczków <u>Zakres realizowanych zadań</u>: Zorganizowanie części artystycznej poprzez wynajęcie profesjonalnego zespołu lub artysty, zorganizowanie miejsca do występów – zakup estrady do występów. Zapewnienie odpowiednich sprzętów i artykułów spożywczych do zorganizowania zaplecza gastronomicznego. Zaopatrzenie w potrzebne materiały papierniczo – biurowe do zorganizowania warsztatów arteterapii, wykonania zaproszeń, dyplomów. Zakup nagród i gadżetów okolicznościowych	

Działanie	Oddziaływanie
32. Kolorowe miasto Lokalizacja przedsięwzięcia: Planty miejskie, Rynek, Ośrodek Kultury i Rekreacji w Paczkowie. <u>Zakres realizowanych zadań:</u> Do realizacji wydarzenia zaangażowane zostaną organizacje pozarządowe, placówki edukacyjne, organizacje senioralne. Podczas imprezy odbędą się konkurencje sprawnościowe, warsztaty twórcze oraz animacje dla dzieci i młodzieży, prezentacje artystyczne placówek edukacyjnych 33. Piknik Lotniczy Lokalizacja przedsięwzięcia: Plac rekreacyjny – Kozielno <u>Zakres realizowanych zadań:</u> Organizacja Pikniku Lotniczego wzbogaci ofertę kulturalną, turystyczną i rekreacyjną gminy Paczków. Uczestnicy pikniku korzystając z darmowych atrakcji zobaczą symulatory lotu szybowca, balonu, modeli RC, symulator VR i symulator samolotu Cessna, żyroskop, skrzydło Lilienthala, modele w dużej skali. Będą mogli wznieść się balonem na ogrzane powietrze poprzez zorganizowane loty balonem na uwięzi. Osoby biorące udział w pikniku będą mogły skorzystać z bogatej i różnorodnej oferty kulturalno- rekreacyjnej 34. Inauguracja Roku Akademickiego PUTW – Paczkowskie Święto Nauki Lokalizacja przedsięwzięcia: Ośrodek Kultury i Rekreacji w Paczkowie <u>Zakres realizowanych zadań:</u> Organizacja w OKiR w Paczkowie Inauguracji Roku Akademickiego PUTW, tj. lokalnego Święta Nauki z wykładem okolicznościowym, występem artystycznym i poczęstunkiem dla uczestników. Uroczystości towarzyszy wykład inauguracyjny, koncert, biesiada i wystawa rękodzielnicza. Konieczny wydatek oprawa artystyczna, catering, tort z animacją, nagrody i trofea – smartwatche, podziękowania i statuetki za aktywny rok pracy dla wolontariuszy i osób oraz organizacji aktywnie działających na rzecz seniorów, materiały promocyjne (w tym plakaty, zaproszenia na wydarzenie) oraz do dekoracji wnętrza i organizacji wystawy– w tym Rollup i sztalugi, parasolki z logo PUTW	

Działanie	Oddziaływanie
35. Święto Jubilatów PUTW Lokalizacja przedsięwzięcia: Ośrodek Kultury i Rekreacji w Paczkowie; Muzeum Gazownictwa; Biblioteka Publiczna lub kręgielnia <u>Zakres realizowanych zadań:</u> Organizacja w dostępnych dla seniorów miejscach przestrzeni publicznej spotkań związanych z organizacją Święto Jubilatów PUTW, połączonych z wydarzeniem artystycznym lub sportowym oraz poczęstunkiem. Koszt przedsięwzięcia obejmuje: materiały promocyjne, w tym plakaty, zaproszenia, dekoracji wnętrza i pamiątek dla uczestników – w tym podziękowania, koszulek z logo organizacji 36. Narodowe Czytanie 2024 z PUTW - wydarzenie wielopokoleniowe Lokalizacja przedsięwzięcia: Zespół Szkół w Paczkowie, Kołłątaja 9, 48-370 Paczków <u>Zakres realizowanych zadań:</u> Organizacja głośnego czytania wskazanego przez Prezydenta RP tekstu, w roku 2023 jest to „Nad Niemnem” E. Orzeszkowej. Organizacja wydarzeń towarzyszących, w tym poczęstunku i pokazu artystycznego 37. Promocja aktywności fizycznej mieszkańców gminy paczków. Poprawa estetyki i wyposażenia orlika w Paczkowie jako miejsca organizacji cyklu imprez sportowo-rekreacyjnych dla mieszkańców Adres: boisko orlik w Paczkowie ul. Sienkiewicza 23 <u>Zakres realizowanych zadań:</u> Odnowienie urządzeń i wymiana zużytego wyposażenia orlika, organizacja zajęć sportowo-rekreacyjnych o charakterze cyklicznym dla różnych grup wiekowych. Organizacja turniejów piłkarskich i siatkarskich dla różnych grup zawodowych i społecznych. Organizacja pikników rodzinnych i zawodów dla dzieci 39. Warsztaty prozdrowotne dla seniorów Lokalizacja przedsięwzięcia: Ośrodek Kultury i Rekreacji w Paczkowie. Zespół Szkół w Paczkowie lub GCSiR w Paczkowie <u>Zakres realizowanych zadań:</u>	

Działanie	Oddziaływanie
Zajęcia jogi; technik oddechowych i improwizacji oraz ogólnorozwojowe – 3 rodzaje warsztatów (każdy cykl składający się z 10 spotkań po 1.5 godziny.). Wśród form aktywności do wyboru również udział w zajęciach z instruktorem na basenie krytym w Ząbkowicach Śl. (ważne zapewnienie środków na opłatę usługi transportowej), gry stolikowe i taniec. Zostaną zakupione: materiały promocyjne (w tym plakaty, podziękowanie dla partnerów wydarzenia) oraz do przygotowania / zakupu strojów dla grupy tanecznej, mat treningowych, rekwizytów, ewentualnie gier stolikowych– w tym Rollup i parasolki z logo PUTW lub koszulki z logo organizacji	
16. Szlakiem Paczkowskich Legend Lokalizacja przedsięwzięcia: Miasto Paczków-obręb murów obronnych, planty miejskie <u>Zakres realizowanych zadań:</u> Tablice informacyjne podświetlane z punktami szlaku legend, tablice z legendami, ławeczki, stoliki, figury ptaka kawki z legend paczkowskich, wydanie książki legend paczkowskich w dwóch językach : w języku polskim i ukraińskim lub angielskim, mapa papierowa informująca o przebiegu szlaku, tablice przy wjazdach do miasta informujące o szlaku	Planowane elementy małej architektury, lokalizacja tablic informacyjnych nie będą mieć wpływu środowiskowego. Ich umieszczenie w mieście Paczków w obrębie murów obronnych wpisze się w istniejący krajobraz.
17. Teraz taras- czytamy od zaraz! Lokalizacja przedsięwzięcia: Plac położony w obrębie Biblioteki Publicznej im. Jana Brzechwy przy ul. Słowackiego 7 w Paczkowie <u>Zakres realizowanych zadań:</u> Remont i adaptacja podłoża pod altanę, modernizacja i przebudowa otoczenia wokół biblioteki, zakup altany czytelniczej, krzeseł i stolików ogrodowych, szafki na książki, standów ekspozycyjnych i reklamowych do prezentacji prac czytelników biblioteki, ekspresu do kawy, niezbędnych akcesoriów do organizacji „czytelni pod chmurą” (płotek, donice na kwiaty), koszty poniesione z tytułu opłat za spotkania autorskie 18. Twórcy Paczkowskiego Pogranicza Lokalizacja przedsięwzięcia: Biblioteka Publiczna im. Jana Brzechwy w Paczkowie ul Słowackiego 7-48-370 Paczków, filie biblioteczne: 48-370 Kamienica 92, : 48- 370 Dziewiętlice 85,- 48-370 Trzeboszowice 11	Lokalizacja elementów małej architektury, krzeseł czy stolików charakteryzuje się pokrywaniem znikomych ilości powierzchni oraz brakiem ingerencji w glebę. Remont i adaptacja podłoża pod altanę nie niesie za sobą znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko.

Działanie	Oddziaływanie
<u>Zakres realizowanych zadań:</u> Krzesełka, stoliki, ekran/projektor, sztalugi, regały, witryny, gabloty, koszty spotkań autorskich, stojaki reklamowe, ekspres do kawy, namiot	
19. Mieszkania wspomagane dla osób starszych/niepełnosprawnych – 12 mieszkań chronionych dla 24 osób starszych/niepełnosprawnych. <u>Zakres realizowanych zadań:</u> Zatrzymanie swoich mieszkańców na terenie gminy a nie kierowanie ich do domu pomocy społecznej poza miejscem zamieszkania. Utworzenie mieszkań dla osób starszych / niepełnosprawnych w którym znalazło by się 12 mieszkań dla 24 osób pomogło by Gminie Paczków realizować zasadę deinstytucjonalizacji. Uczestnicy mieli by zapewnione wsparcie w postaci usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dostosowanych do niepełnosprawności. Proponowana kadra to przede wszystkim opiekunki świadczące usługi opiekuńcze, specjaliści z różnych dziedzin świadczących różnego rodzaju usług, psycholog, pracownik socjalny, rehabilitant, personel medyczny, asystent osobisty osoby niepełnosprawnej	Zadanie ma charakter projektu społecznego. Nie przewiduje się żadnego oddziaływania na środowisko.
21. Rewitalizacja pracowni komputerowych w paczkowskich szkołach podstawowych Adres: Publiczna Szkoła Podstawowa nr 2 w Paczkowie ul. Wojska Polskiego 45, Publiczna Szkoła Podstawowa nr 3 w Paczkowie ul. 1-go Maja 2 <u>Zakres realizowanych zadań:</u> Remont pomieszczeń 2 pracowni komputerowych w 2 szkołach podstawowych. Każda pracownia wyposażona w 24 stanowiska komputerowe uczniowskie i 1 nauczycielskie. Zakup sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem, wyposażenie między innymi (meble, biurka, krzesła, tablice interaktywne). Publiczna Szkoła Podstawowa nr 2 w Paczkowie – 1 pracownia komputerowa (25 stanowisk), Publiczna Szkoła Podstawowa nr 3 w Paczkowie – 1 pracownia komputerowa (25 stanowisk)	Remont pracowni odbywa się wewnątrz budynków, w związku z czym nie prognozuje się żadnego negatywnego oddziaływania.
22. Budowa budynku remizy OSP w Starym Paczkowie Adres: Dz. nr 152/1, 152/3	Zadanie ma bezpośredni pozytywny wpływ na ludzi. Budowa budynku remizy zwiększy bezpieczeństwo ludzi oraz środowiska w momencie wystąpienia pożarów. Faza realizacji inwestycji może nieść za sobą niekorzystne, chwilowe oddziaływania. Dostarczanie na miejsce materiałów niezbędnych do budowy obiektu wiąże się z emisją spalin

Działanie	Oddziaływanie
<u>Zakres realizowanych zadań:</u> Planowane przedsięwzięcie obejmuje budowę remizy dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Starym Paczkowie. Budowa remizy ma na celu stworzenie pełnowartościowej jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej z garażem na sprzęt oraz zapleczem socjalnym. Ponadto zakres zamierzenia obejmuje wykonanie: utwardzonej nawierzchni gruntu przed wjazdem do części garażowej i wejściem do budynku, utwardzonego placu do ustawiania zamykanych kontenerów na odpadki, oraz stanowisk postojowych dla samochodów osobowych, zbiornika ścieków sanitarnych, masztu flagi, przyłącza wodociągowego z hydrantem p.poż., przyłącza energetycznego, zieleni	samochodowych. Nieunikniony jest również hałas związany z budową. Podczas zasklepienia gleby należy zwrócić uwagę na istniejące tam rośliny i zwierzęta. Wszystkie potencjalne oddziaływania (głównie emisje substancji gazowych i pyłowych oraz hałasu) będą miały charakter miejscowy i krótkotrwały (w czasie wykonywania robót) a ich zasięg nie przekroczy obszaru objętego inwestycją. Nowo budowany obiekt nie jest zaliczany do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko wg Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko i nie wymaga decyzji środowiskowej. Po zakończeniu prac, inwestycja nie będzie generować żadnych negatywnych oddziaływań do środowiska. Obiekt znajdować się będzie na obszarze chronionego krajobrazu. Jednakże przedmiotowe zadanie zalicza się do inwestycji celu publicznego w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2023 poz. 977) dla których nie obowiązują zakazy ustanowione dla obszarów chronionego krajobrazu, parków krajobrazowych – zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2023 poz. 1336).
23. Rewitalizacja parku w Ujeźdźcu Adres: Ujeździec dz. nr 402/1 <u>Zakres realizowanych zadań:</u> Rewitalizacja parku, prace pielęgnacyjne zieleni, nowe nasadzenia, mała architektura, ogrodzenie. Konieczność wykonania inwentaryzacji dendrologicznej, wykonanie cięć pielęgnacyjnych, nowych nasadzeń, ciągów komunikacyjnych – alejek, miejsca spotkań np. wiaty, punktów widokowych, wykonanie ogrodzenia.	Teren, na którym przewidziana jest inwestycja jest obszarem zdegradowanym. Podjęte działania względem budynku wpłyną bardzo pozytywnie na otaczający krajobraz. Pielęgnacja zieleni, nowe nasadzenia roślin będą mieć korzystny wpływ na gleby, powietrze i klimat. Zwiększenie powierzchni biologicznie czynnej niesie za sobą wiele korzyści, w tym m. in. nawilżanie powietrza, magazynowanie wody, stworzenie cennych siedlisk dla flory i fauny, poprawa kondycji gleby. W przypadku powiększania terenów zieleni zasadne jest stosowanie gatunków rodzimych.
24. Rewitalizacja budynku gospodarczego na centrum sportów wodnych w Kozielnie Adres: Kozielno dz. nr 85/6 <u>Zakres realizowanych zadań:</u> Kompleksowa przebudowa budynku po dawnej stodole z zamiarem utworzenia centrum sportów wodnych wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu pod miejsce rekreacyjne i	Teren objęty inwestycją nie leży na obszarach chronionych, w związku z czym inwestycje nie wpłyną na chronione gatunki roślin i zwierząt. Budynek gospodarczy – wcześniej stodoła, obecnie obiekt nie jest użytkowany, jest zdegradowany i z roku na rok jego stan się pogarsza co w konsekwencji może grozić

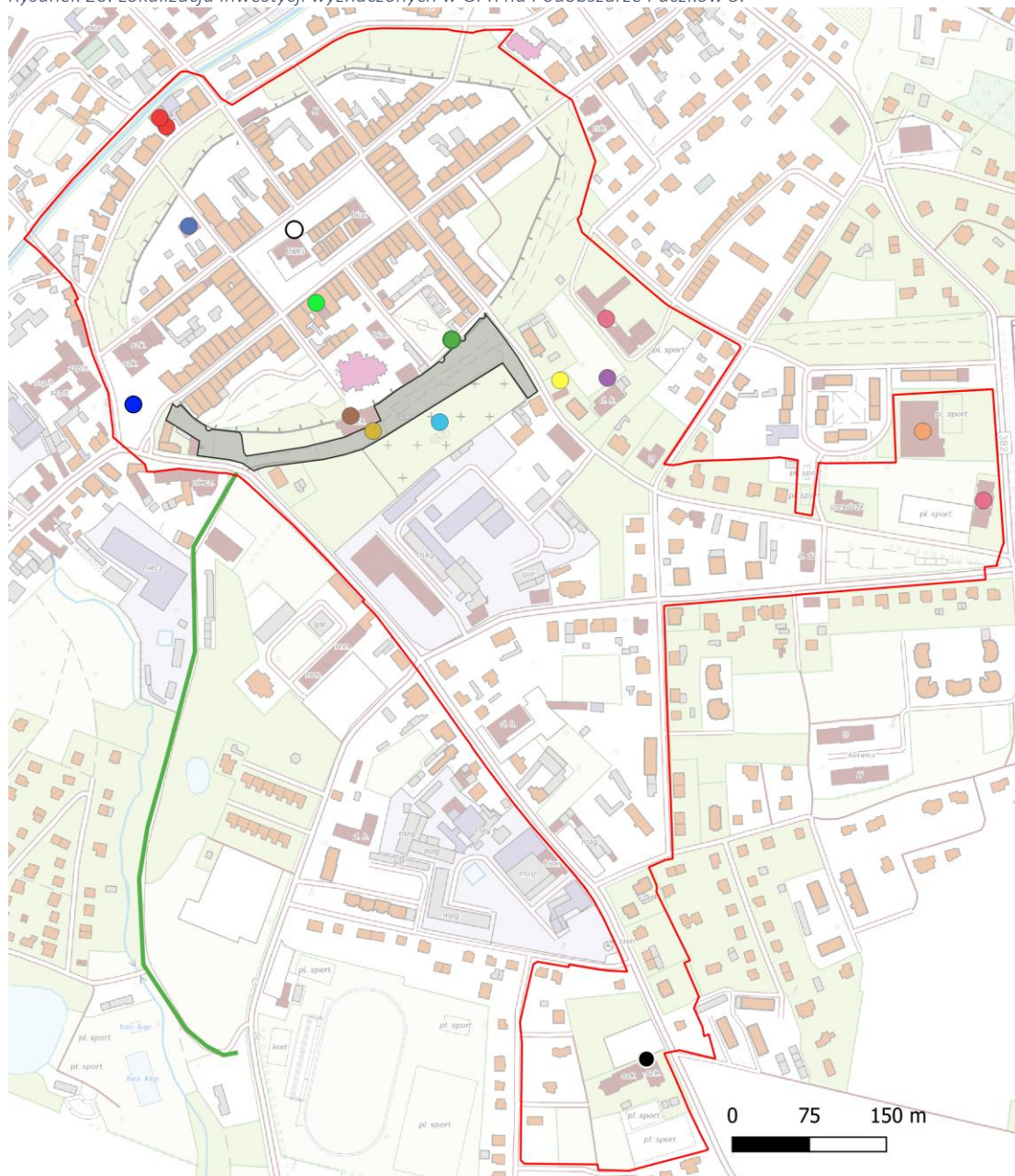
Działanie	Oddziaływanie
eventowe. Przebudowa budynku po dawnej stodołę obejmująca zmianę sposobu użytkowania na obiekt gastronomiczny oraz bazę noclegową (restauracja z pokojami na górnej kondygnacji) oraz zapleczem rekreacyjno sportowym z wypożyczalnią sprzętu wodnego. Zagospodarowanie terenu – budowa parkingu, strefy dla dzieci, placu rekreacyjnego	zawaleniem. Rewitalizacja wpłynie na zwiększenie bezpieczeństwa użytkowników oraz otoczenia. Przebudowa istniejącego budynku na obiekt gastronomiczny nie niesie za sobą negatywnych oddziaływań. Zagospodarowanie przyległego terenu może spowodować negatywne oddziaływania środowiskowe podczas fazy realizacji inwestycji, chwilowe oraz lokalne. Budowa parkingu, strefy dla dzieci, placu rekreacyjnego będzie znajdować się na terenie w pobliżu budynków oraz ścieżek. Inwestycje powinny poprawić aspekty wizualne zaniedbanego obszaru. Strefa skupi również mieszkańców oraz turystów zapobiegając tym samym rozproszenia użytkowników na innych obszarach, w tym chronionych.
25. Budowa pomostu rekreacyjnego wraz z kąpieliskiem przy Zalewie Paczkowskim w Kozielnie⁷. Adres: Kozielno działka 85/7 <u>Zakres realizowanych zadań:</u> Remont starych zabudowań gminnych i stworzenie miejsc noclegowych oraz zaplecza socjalnego dla turystów i sportowców. Instalacja 12 stanowisk camperowych wraz z przyłączami oraz punktem samodzielnej obsługi higienicznej. Budowa pola namiotowego na co najmniej 12 stanowisk, budowa mola dla wypożyczalni sprzętu pływającego. Organizacja cyklu imprez sportowych i rekreacyjnych dla rodzin z dziećmi - piknik wodniacki z udziałem WOPR, dla biegaczy i pływaków - biegi przełajowe, zawody triathlonowe, zawody pływackie na otwartym akwenie, morsowanie oraz zawody żeglarskie	Zalew Paczkowski w Kozielnie nie jest objęty ochroną, inwestycje nie wpłyną na chronione gatunki. Strefa skupi mieszkańców oraz turystów w jednym miejscu zapobiegając tym samym rozproszenia użytkowników na innych obszarach, w tym chronionych. Remont starych zabudowań gminnych i stworzenie miejsc noclegowych oraz zaplecza socjalnego dla turystów i sportowców odbywa się w już istniejącym budynku, w związku z czym nie prognozuje się oddziaływania środowiskowego. Planowane inwestycje nie będą wprowadzać do środowiska substancji lub energii mogących niekorzystnie wpływać na środowisko. Na etapie budowy/remontu pracujące maszyny nie będą powodować znaczącej emisji spalin ani wprowadzać do gleby żadnych szkodliwych substancji. W czasie budowy/remontu mogą występować uciążliwości akustyczne związane z pracą urządzeń. Przewidywane oddziaływanie na wody może wystąpić podczas budowy mola. Jego oddziaływanie uzależnione jest od wielkości inwestycji oraz fazy realizacji budowy. Jednakże mając na uwadze charakter zadań oraz zastosowanie rozwiązań chroniących środowisko na etapie realizacji oraz eksploatacji przedsięwzięcia nie przewiduje się negatywnego oddziaływania inwestycji w odniesieniu do realizacji zarówno celów środowiskowych wyznaczonych dla wód powierzchniowych i podziemnych.

⁷ Projekt realizowany poza obszarem rewitalizacji, w bezpośrednim jego sąsiedztwie, stanowi niezbędne kompleksowe dopełnienie przedsięwzięcia 25 związanego z centrum sportów wodnych. Efekty projektu będą służyć mieszkańcom obszaru rewitalizacji.

Działanie	Oddziaływanie
	Budowa pola namiotowego nie obejmuje zasklepiania gleby, skupia się na wytyczeniu i ewentualnym ogrodzeniu terenu.
30. Elektromobilność – transport osób o ograniczonej mobilności Adres: ul. Kościelna 24 Paczków <u>Zakres realizowanych zadań:</u> Zakup elektrycznego busa	Samochody elektryczne wykazują znacznie niższy poziom emisji gazów cieplarnianych w całym cyklu życia niż modele spalinowe. Zakup tego typu busa będzie mieć pośredni pozytywny wpływ na powietrze, klimat oraz zasoby naturalne.
38. Promocja aktywności fizycznej seniorów. Budowa „boulodromu” jako miejsca aktywnych spotkań seniorów wraz z organizacją zajęć ruchowych. Adres: Hala sportowa GCSiR w Paczkowie, ul. Wojska Polskiego 45a <u>Zakres realizowanych zadań:</u> Budowa boulodromu wraz z infrastrukturą w części terenu przy hali sportowej w Paczkowie. Cykliczna organizacja olimpiad seniorów oraz turniejów boule dla seniorów oraz rodzin z dziećmi	Obszar oddziaływania obiektu przy hali sportowej w Paczkowie, z związku z czym oddziaływanie inwestycji będzie lokalne. Obiekt znajdować się będzie bezpośrednio przy zwartej zabudowie, nie zaburzy więc obecnego krajobrazu. Nowo budowany obiekt nie jest zaliczany do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko wg Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko i nie wymaga decyzji środowiskowej. Nie spowoduje zanieczyszczeń gleby i wód gruntowych, nie wywoła szkodliwego pylenia, wibracji, zapachu. Nie oddziałuje też na tereny NATURA 2000. Obiekt jest niewielki, nie przewiduje się żadnego oddziaływania środowiskowego podczas fazy realizacji.

Poniższe rysunki przedstawiają przybliżoną lokalizację powyższych planowanych działań na tle obszarów poddanych rewitalizacji. Biorąc pod uwagę oddziaływania przewidzianych w GPR inwestycji należy wziąć pod uwagę fakt, iż obszar objęty GPR jest terenem miejskim, przekształconym antropogenicznie i planowane przedsięwzięcia również będą realizowane na obszarze zurbanizowanym.

Rysunek 20. Lokalizacja Inwestycji wyznaczonych w GPR na Podobszarze Paczków 3.

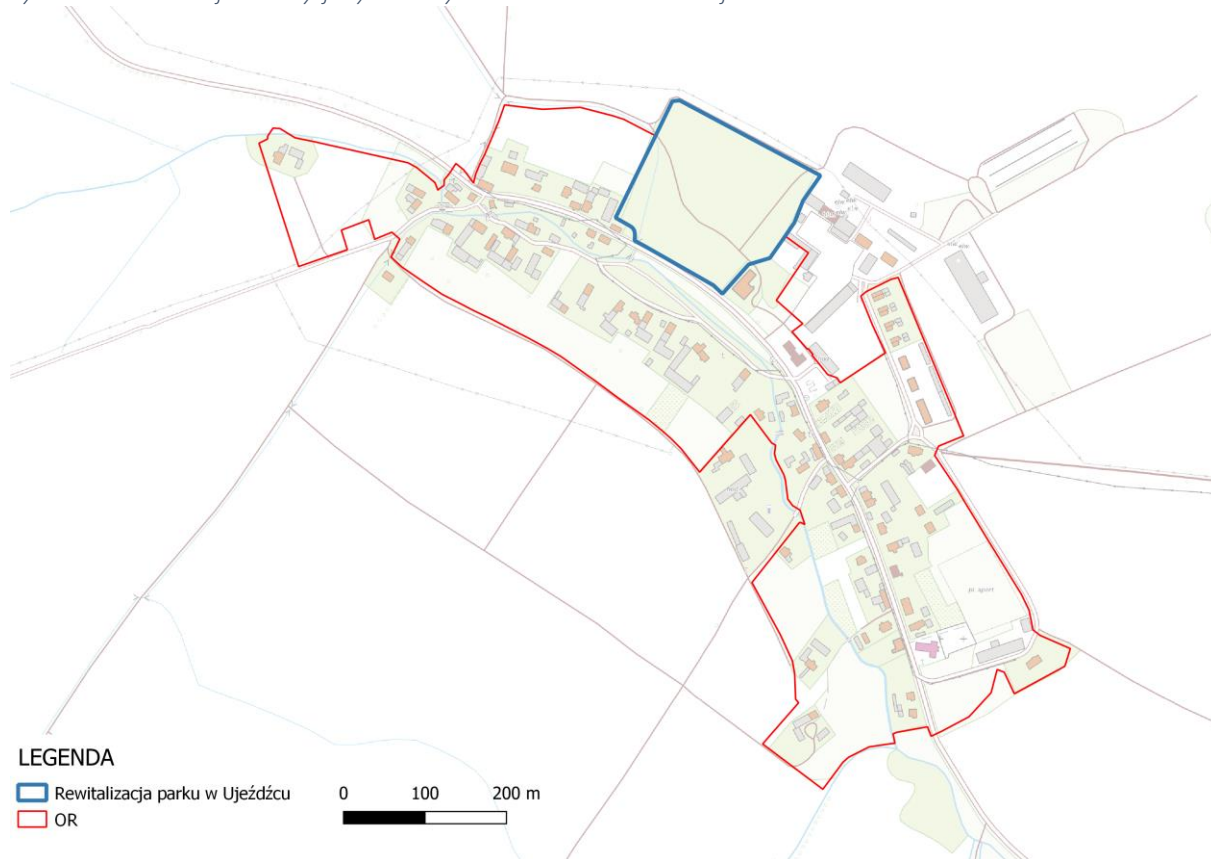

LEGENDA

- OR
- Rewitalizacja zabytkowego budynku Domu Kata w Paczkowie
- Remont zabytkowego budynku Ratusza Miejskiego w Paczkowie
- Rewitalizacja skweru na dz. nr 378 1 i 333 1 w Paczkowie poprzez budowę fontanny
- Odbudowa kościoła pw. św. Jana Ewangelisty i zagospodarowanie terenu byłego zmentarza w Paczkowie
- Termomodernizacja Domu Kultury w Paczkowie
- Przebudowa budynku Domu Plastyka w Paczkowie
- Zmiana sposobu użytkowania budynku przy ul. Sienkiewicza 22 w Paczkowie z funkcji oświatowej na socjalną
- Rewitalizacja terenu przy budynku na Kościelnej 24 w Paczkowie-parking i architektura zielona
- Termomodernizacja dachu-budynku ul. Kościelna 24
- Budowa ścieżki widokowej na części murów obronnych
- Remont budynków przy ul. Staszica 16 i 16a
- Teraz taras- czytamy od zaraz!
- Rewitalizacja części plant miejskich
- Budowa „bulodromu”
- Rewitalizacja pracowni komputerowych w paczkowskich szkołach podstawowych

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 21. Lokalizacja Inwestycji wyznaczonych w GPR na Podobszarze Ujeździec.

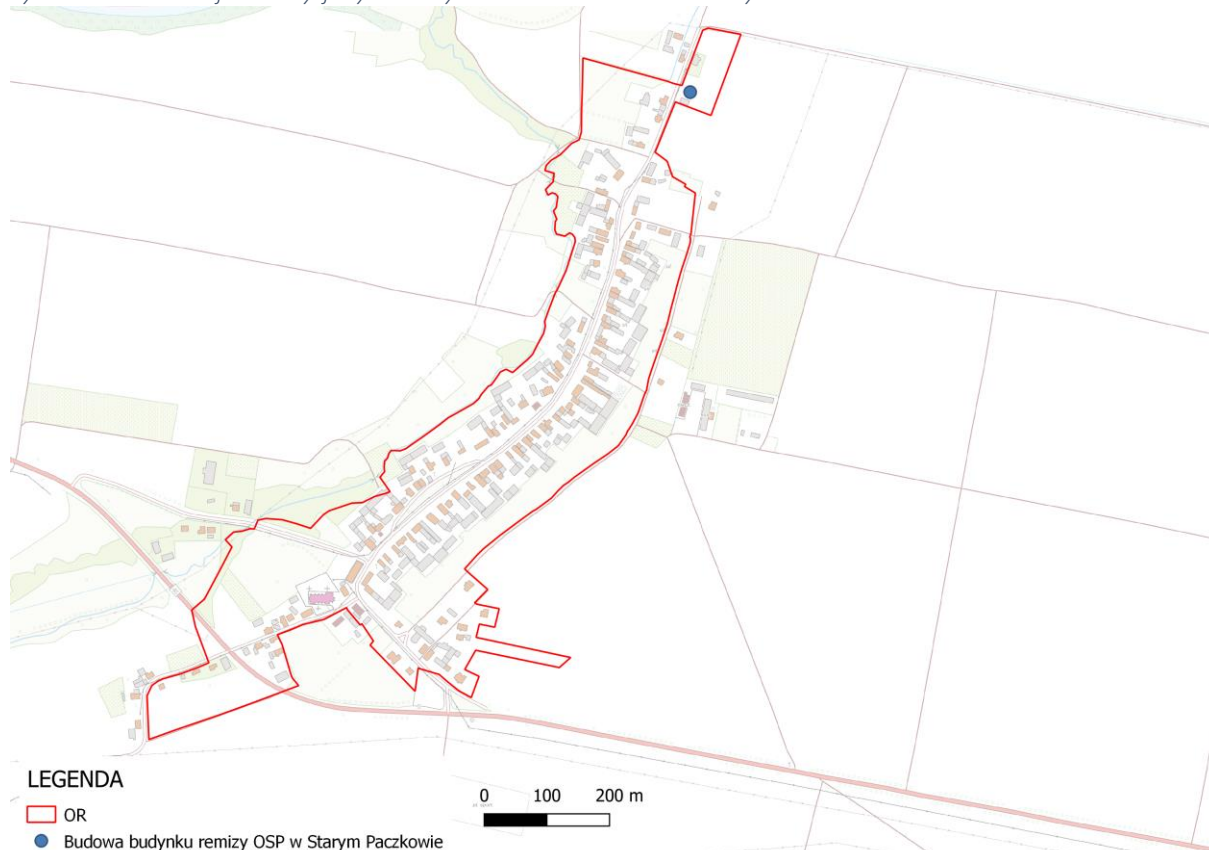
Źródło: opracowanie własne

Rysunek 22. Lokalizacja Inwestycji wyznaczonych w GPR na Podobszarze Kozielno.

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 23. Lokalizacja Inwestycji wyznaczonych w GPR na Podobszarze Stary Paczków.

Źródło: opracowanie własne

Spośród wszystkich podobszarów, tylko podobszar Paczków 3 leży w całości na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu.

7.1. Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko

Przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko określone zostały w §3 ust 1 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 poz. 1839). Spośród nich w niniejszym GPR wyznaczono do realizacji jedynie zadania związane z przebudową dróg.

7.2. Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody

Na obszarze gminy Paczków występują następujące formy ochrony przyrody:

- Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Pomniki przyrody.

Podobszar Paczków 3 oraz częściowo podobszar Stary Paczków znajdują się w granicach Otmuchowsko-Nyskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu w odniesieniu, do którego mają zastosowanie zapisy uchwały

Nr XX/228/2016 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 27 września 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Op. Z 2017, poz. 414, z późn. zm.)

Poniżej przedstawiono zakazy zawarte w powyższej uchwale.

§ 3.1. W celu zachowania walorów obszarów, o których mowa w § 1 ust. 1, na ich terenie określa się następujące zakazy:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
 - 2) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
 - a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
 - b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodno prawnym, o którym mowa w art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo Wodne z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej;
 - 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
 - 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów;
 - 5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
 - 6) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno - błotnych.
2. Zakaz, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 2, nie dotyczy:
- 1) obszarów zabudowy miast i wsi, w granicach określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku jego braku w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, jeżeli przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak negatywnego wpływu na ochronę przyrody, w tym pełnioną funkcję korytarzy ekologicznych i ochronę krajobrazu obszaru chronionego krajobrazu;
 - 2) sztucznych zbiorników wodnych, za wyjątkiem: Zbiornika Nyskiego, Otmuchowskiego i Turawskiego;
 - 3) siedlisk rolniczych – w zakresie uzupełniania istniejącej zabudowy o obiekty związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego;

4) działek przeznaczonych pod zabudowę wyznaczonych w obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub decyzjach lokalizacyjnych.

3. Zakaz, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 3, nie dotyczy:

a) zadrzewień śródpolnych, których usunięcie jest konieczne w celu przywrócenia użytkowania gruntów rolnych - krzewów do 10 lat lub drzew, których obwód pnia na wysokości 5 cm nie przekracza 35 cm w przypadku topoli, wierzb, kasztanowca zwyczajnego, klonu jesionolistnego, klonu srebrzystego, robinii akacjowej i platanu klonolistnego oraz 25 cm w przypadku pozostałych gatunków drzew.

4. Zakaz, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 4, nie dotyczy obszarów, na których położone są złoża kopalin udokumentowane przed dniem wejścia w życie niniejszej uchwały i których dokumentacje zostały zatwierdzone przez właściwy organ administracji geologicznej.

Wszystkie inwestycje wyznaczone w GPR na podobszarze Paczków 3 będą realizowane na terenie Otmuchowsko-Nyskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, jednak żadne z ewentualnie realizowanych przedsięwzięć nie będzie stało w sprzeczności z zakazami określonymi dla terenów objętych ochroną. W przypadku konieczności realizacji zadań w sposób prowadzący do naruszania ww. zakazów, należy uprzednio uzyskać stosowne zezwolenie wydawane w trybie art. 56 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336).

Działania w ramach rewitalizacji mają uwzględniać i przestrzegać przepisów w zakresie form ochrony przyrody.

Zgodnie z ustawą z dn. 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2023 poz. 1336 z późn. zm.) zabrania się, z zastrzeżeniem art. 34, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami. W obszarach Natura 2000 nie wprowadza się zakazów za pomocą aktów prawnych jak dla pozostałych obszarowych form ochrony przyrody, a ograniczenia realizacji pewnych inwestycji wynikają z zagrożeń i presji związanych z poszczególnymi przedmiotami ochrony oraz celów ochrony określonych dla każdego obszaru indywidualnie.

Wskazane w GPR działania nie są planowane do realizacji w granicach obszarów Natura 2000, tym samym poza siedliskami i stanowiskami zwierząt będących przedmiotami ochrony w tym obszarze.

7.3. Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta

Realizacja zapisów Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Paczków w przypadku typowych działań inwestycyjnych w zakresie infrastruktury technicznej, termomodernizacji budynków może powodować wystąpienie negatywnych, chwilowych oddziaływań na środowisko przyrodnicze.

Prace budowlane mogą wpływać negatywnie na bioróżnorodność poprzez: możliwe zniszczenie siedlisk roślin i zwierząt, tworzenie barier w migracji zwierząt, zmianę warunków siedliskowych oraz ewentualną wycinkę drzew i krzewów. Będą to jednak oddziaływania chwilowe. Podczas realizacji inwestycji nie będą łamane zakazy niszczenia lub uszkodzania zadrzewień przydrożnych, nawodnych i śródpolnych. Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań.

Przed rozpoczęciem prac związanych z termomodernizacją budynków zarządca powinien wykonać ekspertyzę przyrodniczą stwierdzającą obecność lub brak chronionych gatunków ptaków i nietoperzy w danym obiekcie budowlanym. Ekspertyzę powinna wykonać osoba merytorycznie związana z ornitologią (ptaki) i chiropterologią (nietoperze).

W związku z powyższym koniecznym jest właściwe planowanie i prowadzenie robót termomodernizacyjnych. W przypadku nieodpowiedniego ich wykonywania może dochodzić do naruszania zakazów wymienionych w § 7 rozporządzenia, m.in. zabijania i okaleczania ptaków lub nietoperzy, niszczenie ich jaj i postaci młodocianych oraz ich siedlisk, miejsc gniazdowania, lęgu lub schronień (zakazy). Także umyślne płoszenie i niepokojenie ww. gatunków jest dla nich zagrożeniem, gdyż prowadzić może, m.in. do porzucenia lęgów przez osobniki rodzicielskie. Dodatkowo przeprowadzone zamierzenia remontowe mogą uniemożliwić w przyszłości zakładanie gniazd przez bytujące tam wcześniej gatunki ptaków (np. poprzez montaż podbitek i uszczelnienie wszelkich szpar i nieciągłości elewacji wykorzystywanych wcześniej przez ptaki) lub też sprawić, że dane obiekty nie będą nadawały się w przyszłości do wykorzystania jako miejsca odpoczynku przez występujące tam wcześniej nietoperze (np. poprzez zagrodzenie dostępu do pomieszczeń wcześniej przez nie wykorzystywanych). Najdogodniejszym terminem prowadzenia termomodernizacji obiektów budowlanych jest okres od 16 października do 28 lutego, przypadający poza okresem rozrodu większości gatunków zwierząt. W tym czasie wykonawca prac może, bez zezwolenia, zabezpieczyć wszelkie szczeliny i otwory wentylacyjne

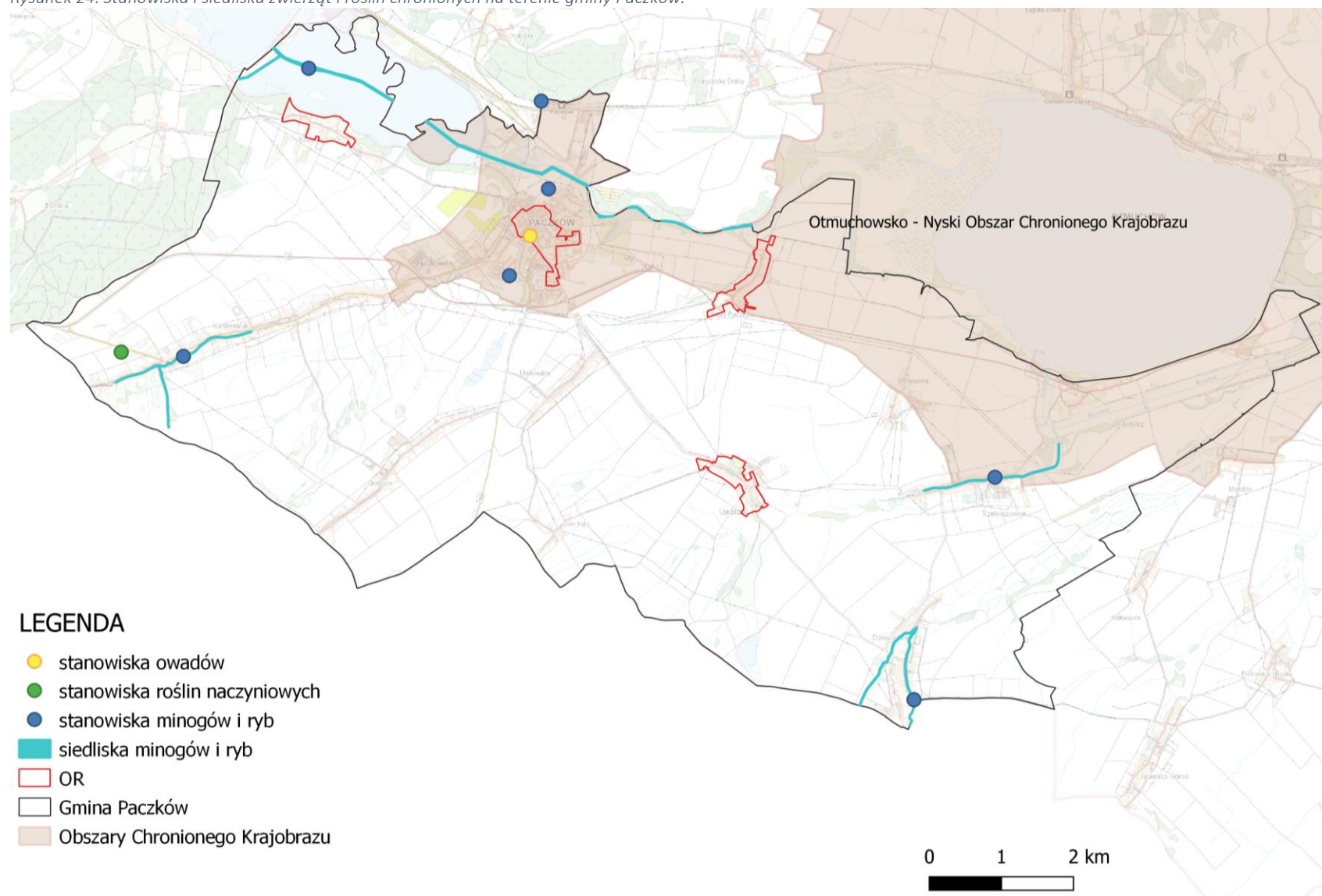
budynku przed zajęciem ich przez zwierzęta i nie dopuścić do założenia gniazd i przeprowadzenia lęgów przez ptaki w następnym sezonie.

Natomiast przed przystąpieniem do wykonywania przedmiotowych prac w terminie od 1 marca do 15 października należy bezwzględnie:

- upewnić się, czy w obrębie remontowanych budynków nie występują miejsca lęgowe ptaków lub rozrodu nietoperzy - obserwacje dotyczące zasiedlenia budynku powinny zostać przeprowadzone przez eksperta ornitologa i chiropterologa w okresie możliwie najkrótszym poprzedzającym planowaną inwestycję, tak aby uniknąć przykrych konsekwencji wstrzymania prac,
- w przypadku stwierdzenia zasiedlenia budynku przez chronione gatunki ptaków lub nietoperzy ekspert powinien wskazać dokładne miejsca ich przebywania tak, aby przed okresem lęgowym tych gatunków można było zamknąć nisze, szczeliny i dostępy do stropodachu wykorzystywane przez te zwierzęta. W momencie gdy planowane działania będą się wiązać z koniecznością realizacji czynności zakazanych w stosunku do nich, tj. z niszczeniem gniazd, jaj, czy też postaci młodocianych, inwestor zobowiązany jest do uzyskania, przed przystąpieniem do prac, zezwolenia właściwego organu ochrony przyrody, wydawanego w trybie art. 56 ustawy. Jednakże przypadki takie należy traktować jako wyjątkowe, nie zaś jako zasadę w procesie inwestycyjnym. Uzyskanie ww. zezwolenia nie jest wymagane w przypadku usuwania, w okresie od dnia 16 października do końca lutego, gniazd ptasich z obiektów budowlanych i terenów zieleni, jeżeli wymagają tego względy bezpieczeństwa lub sanitarne, jednak pod warunkiem, iż dla planowanych czynności brak rozwiązań alternatywnych oraz gdy nie będzie to szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony populacji tych gatunków i ich siedlisk (§ 8 ust. 2 rozporządzenia). Powyższe zezwolenie może być wydane jedynie w przypadku wystąpienia łącznie trzech warunków, tj.: braku rozwiązań alternatywnych, jeżeli czynności te nie są szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji chronionych gatunków roślin, zwierząt lub grzybów oraz gdy zachodzi jedna z przesłanek wymieniona w art. 56 ust. 4 pkt od 1 do 7 ustawy. Brak spełnienia jednego z ww. warunków skutkuje odmową wydania zezwolenia, po przeprowadzeniu prac remontowych należy, w miarę możliwości, umożliwić ptakom i nietoperzom dalsze występowanie w obiektach budowlanych, poprzez stworzenie na remontowanych budynkach siedlisk zastępczych w postaci, np. budek lęgowych. Ich charakter, lokalizacja, parametry techniczne i zagęszczenie powinny być dobrane przez specjalistę ornitologa i chiropterologa odpowiednio do preferencji gatunków, które występowały tam wcześniej (przykładowe wymiary budek lęgowych oraz sposoby i miejsce ich umieszczenia zawierają załączniki nr 1, nr 2 i nr 3 do niniejszego pisma),

- w przypadkach, gdy obiekt budowlany wykorzystywany był przez jerzyki *Apus apus*, a w ramach remontu stropodach budynku ocieplono materiałami sypkimi (np. przy użyciu granulatu wełny mineralnej, granulatu styropianu fibry celulozowej), należy całkowicie zrezygnować z pozostawiania otwartych otworów do stropodachów, gdyż materiały użyte do izolacji są niebezpieczne dla tego gatunku.

Rysunek 24. Stanowiska i siedliska zwierząt i roślin chronionych na terenie gminy Paczków.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez RDOŚ w Opolu

Na podstawie poniższych rysunków stwierdza się, że na obszarze poddanym rewitalizacji w podobszarze Paczków 3 występuje stanowisko owadów – pachnicy dębowej *osmoderma eremita*.

Wszelkie działania nie mogą naruszać zakazów określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183).

§ 6. 1. W stosunku do dziko występujących zwierząt, należących do gatunków objętych ochroną ścisłą oraz częściową, o których mowa w lp. 1–478 i 480–592 w załączniku nr 1 do rozporządzenia oraz w lp. 1–210 w załączniku nr 2 do rozporządzenia, wprowadza się następujące zakazy:

- 1) umyślnego zabijania;
- 2) umyślnego okaleczania lub chwytania;
- 3) umyślnego niszczenia ich jaj lub form rozwojowych;
- 4) transportu;
- 5) chowu;
- 6) zbierania, pozyskiwania, przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków;
- 7) niszczenia siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania;
- 8) niszczenia, usuwania lub uszkodzania gniazd, mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk lub innych schronień;
- 9) umyślnego uniemożliwiania dostępu do schronień;
- 10) zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany lub darowizny okazów gatunków;
- 11) wwożenia z zagranicy lub wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków;
- 12) umyślnego przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca;
- 13) umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego.

2. W stosunku do dziko występujących zwierząt, oznaczonych symbolem (1) w załącznikach nr 1 i 2 do rozporządzenia, wprowadza się dodatkowo zakaz umyślnego płoszenia lub niepokojenia.

§ 9. Wprowadza się następujące odstępstwa od zakazów:

- 1) zakaz usuwania gniazd, o którym mowa w § 6 ust. 1 pkt 8 oraz w § 8 ust. 1 pkt 6, nie dotyczy usuwania od dnia 16 października do końca lutego gniazd z budek dla ptaków i ssaków;

- 2) zakaz usuwania gniazd, o którym mowa w § 6 ust. 1 pkt 8 oraz w § 8 ust. 1 pkt 6, nie dotyczy usuwania od dnia 16 października do końca lutego gniazd ptasich z obiektów budowlanych lub terenów zieleni, jeżeli wymagają tego względy bezpieczeństwa lub sanitarne;
- 3) zakazy chwytania, transportu, przetrzymywania oraz umyślnego przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 2, 4, 6 i 12, nie dotyczą:
 - a) chwytania na terenach zabudowanych przez podmioty upoważnione przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska zabłąkanych zwierząt i przemieszczania ich do miejsc regularnego przebywania,
 - b) chwytania zwierząt rannych lub osłabionych w celu udzielenia im pomocy weterynaryjnej i przemieszczania do ośrodków rehabilitacji zwierząt;
- 4) zakazy, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 1–4, 6 i 8–12 oraz ust. 2, nie dotyczą okazów gatunków, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. c, pozyskiwanych przez podmioty, które uzyskały zezwolenie regionalnego dyrektora ochrony środowiska lub Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska na ich pozyskiwanie;
- 5) zakazy przetrzymywania, posiadania, zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany, darowizny, a także wywożenia poza granicę państwa, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 6, 10 i 11, nie dotyczą okazów gatunków, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. c, pozyskanych na podstawie zezwolenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska lub Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska;
- 6) zakazy przetrzymywania, posiadania, zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany, darowizny, a także wywożenia poza granicę państwa, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 6, 10 i 11 oraz w § 7 pkt 4–6, nie dotyczą okazów gatunków pozyskanych poza granicą państwa i wwiezionych z zagranicy na podstawie zezwolenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska lub Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oznaczonych symbolem (4) w załączniku nr 2 do rozporządzenia;
- 7) zakazy zbierania i posiadania, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 6 oraz w § 8 ust. 1 pkt 5, nie dotyczą zbierania i przechowywania piór ptaków;
- 8) zakazy, o których mowa w § 6 ust. 1–4 oraz w § 7, nie dotyczą wykonywania czynności związanych z prowadzeniem racjonalnej gospodarki leśnej, jeżeli technologia prac uniemożliwia ich przestrzeganie.

7.4. Ludzie

Wszystkie planowane działania realizowane w ramach, w perspektywie średnio i długoterminowej Programu wpłyną bezpośrednio pozytywnie na ludzi, m.in. na jakość oraz komfort ich życia, a także bezpieczeństwo. Zadania termomodernizacyjne poprawiają jakość powietrza, jednocześnie wpływając na zdrowie ludzi. Jednym z ważnych elementów będzie rozwój infrastruktury. Pozytywny wpływ na ludzi będą miały działania związane z powiększaniem terenów zieleni, gdyż taki stan rzeczy poprawia samopoczucie, wpływa na jakość powietrza, stwarza miejsce wypoczynku. Wiele zadań dotyczy tworzenia nowych miejsc kultury, nowych miejsc rekreacji, co pozwoli na zaspokojenie potrzeb mieszkańców, a także zmniejszy negatywny wpływ na środowisko, zarówno w sposób pośredni i bezpośredni. Oddziaływaniami negatywnymi dla mieszkańców, znajdujących się w najbliższym sąsiedztwie obszarów objętych inwestycjami, mogą być prace remontowo-budowlane. Będzie to związane z użyciem maszyn i urządzeń budowlanych (emisja hałasu, pyłu i wibracji) oraz utrudnieniami komunikacyjnymi. Oddziaływania te będą bezpośrednie, krótkotrwałe i odwracalne, jak również ustaną po zakończeniu robót.

Wszystkie zadania nie inwestycyjne zostały wyznaczone przede wszystkim w celu podniesienia komfortu życia mieszkańców.

7.5. Powietrze atmosferyczne

Oceniono, że wyznaczone w projekcie Programu działania nie będą mieć znaczącego negatywnego wpływu na jakość powietrza atmosferycznego. Pozytywny wpływ na powietrze atmosferyczne i klimat będą miały takie zadania inwestycyjne jak: termomodernizacja budynków, modernizacja instalacji grzewczych, nasadzenie zieleni, zakup busa elektrycznego, montaż stacji do ładowania pojazdów elektrycznych, poprawa nawierzchni dróg. Głównym zagrożeniem powietrza atmosferycznego jest niska emisja z instalacji grzewczych budynków. Termomodernizacja budynku pozwoli na znaczące ograniczenie zużycia materiału opałowego niezbędnego do ogrzania obiektu. W konsekwencji wpłynie to na redukcję emisji szkodliwych zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego. W przypadku działań termomodernizacyjnych na etapie prowadzenia prac może pojawić się również negatywne, krótkoterminowe oddziaływanie na powietrze. Po zaprzestaniu prac remontowych zadanie polegające na termomodernizacji i modernizacji budynków będzie jednak w sposób długoterminowy oddziaływać pozytywnie na powietrze, klimat i krajobraz. Budynki, po przeprowadzonej termomodernizacji będą bardziej efektywne energetycznie, a w związku z tym mniej emisyjne do środowiska. W okresie realizacji niektórych przedsięwzięć, gdzie niezbędny będzie transport materiałów budowlanych, będą miały miejsce uciążliwości związane z emisją do powietrza substancji z procesu spalania paliw w silnikach maszyn budowlanych i pojazdów transportowych, prac montażowych. Powyższe emisje będą miały

charakter okresowy i odwracalny, a uciążliwości z nimi związane ustaną wraz z zakończeniem prac budowlanych.

7.6. Klimat

Skutki zmian klimatu, zwłaszcza wzrost temperatury, częstotliwości i nasilenia zjawisk ekstremalnych, występujące w ostatnich kilku dekadach pogłębiają się i z tego względu stały się przedmiotem zainteresowania rządów i społeczności międzynarodowej. Wyniki badań naukowych jednoznacznie wskazują, że zjawiska powodowane przez zmiany klimatu stanowią zagrożenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju w tym także dla Polski. Wysiłki na rzecz dostosowania się do skutków zmian klimatu powinny być zatem podejmowane jednocześnie z realizowanymi przez Polskę działaniami ograniczającymi emisję gazów cieplarnianych.

„Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” został opracowany z myślą o zapewnieniu warunków stabilnego rozwoju społeczno-gospodarczego w obliczu ryzyka związanego ze zmianą klimatu, ale również z myślą o wykorzystaniu pozytywnego wpływu, jakie niosą działania adaptacyjne mogące mieć wpływ nie tylko na stan polskiego środowiska, ale również na wzrost gospodarczy. Realizacja ustaleń niektórych zaproponowanych działań może mieć wpływ na mikroklimat.

Część działań ujętych w Programie Rewitalizacji będzie charakteryzowała się zarówno oddziaływaniami pozytywnymi lub neutralnymi. Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania.

7.7. Zabytki oraz dobra materialne

Działania wyznaczone w projekcie Gminnego Programu Rewitalizacji mają w większości neutralne oddziaływanie na dobra materialne i zabytki. Wśród zadań wyznaczonych w GPR są inwestycje dotyczące obiektów zabytkowych. Jednakże żadne z zadań nie zakłada zniszczenia zabytków, z związku z czym nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na zabytek.

Prowadzenie założonych działań infrastrukturalnych w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów zabytkowych będzie wymagało od inwestora uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków postępowania i właściwego zabezpieczenia na etapie wykonywania robót budowlanych.

Konsekwencją realizacji zadań inwestycyjnych będzie dbałość o walory historyczno-kulturowe poprzez zastosowanie takich rozwiązań projektowych, aby środowisko kulturowe nie zostało zdegradowane.

7.8. Zasoby naturalne

Z dokonanej analizy wynika, że na etapie realizacji zadań typowo inwestycyjnych wyznaczonych w projekcie Gminnego Programu Rewitalizacji z zasobów naturalnych głównie będzie wykorzystywana głównie gleba. Inwestycje związane z budową nowej infrastruktury mogą wiązać się z krótkotrwałym negatywnym i bezpośrednim oddziaływaniem na ten komponent środowiska. Nieuniknionym negatywnym oddziaływaniem na zasoby naturalne będzie trwałe zajęcie terenów biologicznie czynnych pod realizację zaplanowanych zadań infrastrukturalnych, przykładowo w przypadku budowy OSP. Wielkość zapotrzebowania będzie wynikała jednak z rodzaju inwestycji i zastosowanej technologii. Na etapie sporządzania niniejszej Prognozy nie jest możliwe oszacowanie wielkości zużytych zasobów, jednak mając na względzie lokalny charakter zaplanowanych inwestycji oraz stosowane rozwiązania proekologiczne nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na ten komponent środowiska.

Pozytywny wpływ na powierzchnię ziemi przyniesie ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza, które migrują do gleb. Oddziaływania pozytywne wystąpią również w sektorze surowcowym. Termomodernizacja budynków zmniejszy zapotrzebowanie na surowce.

7.9. Wody

Działania zaplanowane do realizacji w ramach projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Paczków nie będą wywierały znaczącego wpływu na stan wód powierzchniowych i podziemnych. Oceniono, że wyznaczone w projekcie Programu zadania będą mieć pozytywny wpływ na jakość i ilość wód powierzchniowych i podziemnych, w tym jednolite części wód, nie wpłyną na pogorszenie stanu wód i nie będą stanowić zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych.

Zadania, w których przewidziane jest powiększanie terenów zieleni, wpływają na retencję wód.

7.10. Krajobraz i powierzchnia ziemi

Wśród działań przewidzianych w Programie znajdują się takie, które będą wiązać się z naruszeniem istniejącej struktury gruntów oraz wprowadzeniem zmian krótkookresowych lub długookresowych w krajobrazie naturalnym. Należą do nich zadania związane z budową dróg, budowa OSP, budowa parkingów, miejsc rekreacji. Rodzaj oddziaływania (pozytywny bądź negatywny) jest uzależniony od lokalizacji danej inwestycji i otaczającego je terenu. Właściwie zaprojektowany i zlokalizowany w przestrzeni nie powinien negatywnie oddziaływać na środowisko. Zadania rewitalizacyjne zwykle zakładają uporządkowanie zdegradowanych przestrzeni wraz z zagospodarowaniem otoczenia, co uchroni teren przed dalszą degradacją środowiska przyrodniczego.

Inwestycje budowlane w sposób trwały wpiszą się w krajobraz, dlatego istotny jest wybór lokalizacji oraz odpowiedniej technologii z zachowaniem ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Zgodnie z celami przyjętymi w Europejskiej Konwencji Krajobrazowej (zalecenia CM/Rec(2008)3 Komitetu Ministrów w sprawie wytycznych dotyczących wdrażania Europejskiej Konwencji Krajobrazowej) *„Każde działanie lub projekt powinien być zgodny ze standardami jakości krajobrazu. W szczególności powinny poprawić jakość krajobrazu, a przynajmniej nie doprowadzić do jej pogorszenia. Wpływ projektów na krajobraz, niezależnie od ich skali, powinien być oceniony, a przepisy i instrumenty odpowiadające tym skutkom powinny być sprecyzowane. Każde działanie lub projekt powinien nie tylko odpowiadać cechom miejsca, ale także być do nich dostosowany”*.⁸

Wiele zadań wyznaczonych w Gminnym Programie Rewitalizacji będzie miało bezpośredni pozytywny wpływ na krajobraz, w szczególności działania polegające na nasadzeniu nowych roślin. Oceniono, że wyznaczone w projekcie Programu zadania nie będą mieć znaczącego negatywnego wpływu na powierzchnię ziemi i krajobraz.

Zgodnie z *Waloryzacją krajobrazu naturalnego województwa opolskiego wraz z programem czynnej i biernej ochrony* (wg opracowania K. i K. Badora, Opole 2006) teren realizacji założeń GPR podobszar Stary Paczków znajduje się częściowo w obszarze o szczególnie wysokich walorach fizjonomicznych krajobrazu.

⁸ Zalecenia CM/Rec(2008)3 Komitetu Ministrów w sprawie wytycznych dotyczących wdrażania Europejskiej Konwencji Krajobrazowej

Rysunek 25. Obszary o szczególnie wysokich walorach fizjonomicznych krajobrazu na terenie gminy Paczków.

Źródło: Waloryzacja krajobrazu naturalnego województwa opolskiego wraz z programem czynnej i biernej ochrony (wg opracowania K. i K. Badora, Opole 2006)

7.11. Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne

Działania przewidziane w Programie są związane z podjęciem nowych inwestycji na obszarze gminy, co będzie skutkowało budową, a także zabiegami modernizacyjno-remontowymi. Oddziaływanie to będzie krótkotrwałe, odwracalne i występujące tylko na terenie prowadzonych prac i w ich najbliższym sąsiedztwie. Prace realizowane w ramach tych zadań będą źródłem hałasu, którego głównym emitorem będzie praca urządzeń mechanicznych. Zadania, których realizacja będzie się wiązać z użyciem ciężkiego sprzętu powinny być prowadzone w dzień, aby nie zakłócać ciszy w porze nocnej. Dla zminimalizowania emisji hałasu i spalin, podczas prac zostaną użyte maszyny w pełni sprawne, które zostaną wykorzystane do prac zgodnych z ich przeznaczeniem i możliwościami, tak aby nie powstały inne zagrożenia, np. dla pracowników i osób postronnych znajdujących się w pobliżu. Oddziaływanie to będzie krótkotrwałe i ustąpi z chwilą zakończenia prac.

Podczas prac ziemnych i montażowych, w sąsiedztwie placu budowy wystąpią potencjalne bezpośrednie i krótkotrwałe uciążliwości w tym: emisja hałasu, zanieczyszczeń do powietrza oraz wytwarzanie odpadów. Oceniono je jako krótkoterminowe. Prace związane z budową przedsięwzięć wiązać się będą

ze wzrostem poziomu hałasu, którego źródłem będzie praca sprzętu budowlanego, środków transportu. Hałas będzie miał zasięg lokalny. Ewentualne uciążliwości będą minimalizowane poprzez prowadzenie prac w porze dziennej w godz. 6.00-22.00 oraz zastosowanie urządzeń i maszyn w pełni sprawnych. W przypadku promieniowania elektromagnetycznego nie przewiduje się żadnych oddziaływań.

8. Główne problemy ochrony środowiska

Przedstawione poniżej problemy ochrony środowiska są wynikiem wykonanej oceny stanu środowiska. Zdiagnozowane problemy mają charakter wyłącznie informacyjny, a ich celem jest ukierunkowanie działań w taki sposób, aby je zminimalizować lub wyeliminować. Poniższa tabela przedstawia główne problemy z punktu widzenia ochrony środowiska na terenie poddanym rewitalizacji w gminie Paczków.

Tabela 20. Główne problemy środowiska na terenie gminy Paczków.

Komponent środowiska	Główne problemy
Powietrze	• Występowanie na terenie gminy tradycyjnych, nie ekologicznych źródeł ciepła, w których spalane są paliwa niskiej jakości. • Przekroczenia dopuszczalnych norm jakości powietrza w przypadku: pyłu zawieszonego PM10, PM2,5, B(a)P na terenie strefy opolskiej. • Brak stacji pomiarowych jakości powietrza na terenie gminy.
Wody	• Niedostateczny stopień skanalizowania. • Zły stan JCWP w obrębie których znajdują się obszary podane rewitalizacji • Narażenie terenu na suszę i powódzie
Hałas	• Nadmierny poziom hałasu na terenach położonych wzdłuż dróg.
Zasoby przyrodnicze	• Przekształcanie środowiska związane z działalnością człowieka.

Źródło: opracowanie własne

9. Analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Prognoza oddziaływania na środowisko wykazała, że niektóre z przedsięwzięć realizowanych w ramach projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Paczków mogą negatywnie wpłynąć na środowisko. Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych budową nowych obiektów można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań.

Podczas podejmowania nowych działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów. Każdorazowe podjęcie działań inwestycyjnych wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury (decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach).

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych;
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych;
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu;
- odpowiedni wybór lokalizacji inwestycji, uwzględniając zapisy dokumentów lokalnych oraz dokumentów wyższego szczebla.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji; tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

W wyniku realizacji projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Paczków może potencjalnie dojść do oddziaływania na obszary chronione, dlatego ważne jest, aby wszelkie przedsięwzięcia wynikające z Programu były przeprowadzone zgodnie z przepisami dotyczącymi gospodarowania na obszarach objętych prawną formą ochrony przyrody.

Minimalizacja negatywnego wpływu na środowisko możliwa jest m.in. poprzez prowadzenie świadomej polityki przestrzennej popartej stosownymi zapisami w dokumentach prawa lokalnego oraz zachowanie walorów przyrodniczych gminy.

Poniżej przedstawiono propozycje zapobiegania, łagodzenia negatywnego wpływu na środowisko, będącego konsekwencją realizacji działań ujętych w Programie na poszczególne komponenty środowiska:

Ochrona powierzchni ziemi i wód:

- Na etapie projektowania należy rozważać koncepcje organizacji placu budowy i jego zaplecza z uwzględnieniem zasady minimalizacji zajęcia terenu i przekształcenia jego powierzchni.
- Po zakończeniu prac budowlanych, w razie konieczności, należy przeprowadzać rekultywację.
- W projekcie i wykonawstwie należy minimalizować zakres robót powodujących zdejmowanie warstw próchnicznych gleby, a także zaplanować wykorzystanie nadmiarów ziemi pochodzącej z wykopów.
- W opisach technicznych projektów budowlanych należy zaplanować miejsca przeznaczone do składowania substancji podatnych na migrację wodną.
- Prawidłowe przechowywanie substancji ropopochodnych oraz inne materiałów.
- Opracowanie procedury na wypadek wystąpienia awarii na placu budowy, by nie doprowadzić do zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego.
- Właściwe postępowanie z odpadami.
- Prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów nadających się do odzysku lub unieszkodliwiania, a odpady niebezpieczne gromadzić w szczelnych, oznakowanych pojemnikach, w wydzielonym miejscu.
- Powstające podczas realizacji inwestycji oraz eksploatacji obiektu odpady należy przekazywać tylko wyspecjalizowanym jednostkom posiadającym zezwolenie na odzysk, utylizację, zbieranie i transport tych odpadów.
- Materiał pozostały po robotach ziemnych w miarę możliwości należy wykorzystywać na miejscu.

Ochrona powietrza:

- Wykonawcy wybierani do realizacji poszczególnych zadań powinni używać nowoczesnego sprzętu i wykazać się dbałością o prawidłową eksploatację i właściwą konserwację sprzętu i środków transportu. Takie zapisy mogą znaleźć się na odpowiednich etapach procedur przetargowych.
- Niedopuszczalne jest palenie na terenie budowy papy, opon, rozpuszczalników, farb itp.
- Pogłębiona analiza lokalizacji przedsięwzięcia.

- Zminimalizowaniu ryzyka awarii poprzez stosowanie sprawdzonych rozwiązań i nowoczesnego sprzętu.
- Prowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu płazów.
- Prowadzenie prac budowlanych i rozbiórkowych w porze dziennej.
- Stosowanie przepisów BHP.
- Zastosowanie do budowy nowoczesnego sprzętu, który emituje mniejsze ilości spalin.
- Na etapie eksploatacji - prowadzenie monitoringu powietrza.

Różnorodność biologiczna (w tym fauna, flora, obszary chronione):

- Minimalizacja negatywnych oddziaływań inwestycji infrastrukturalnych wymaga (oczywiście nie jest to konieczne w przypadku każdej inwestycji) wcześniejszych terenowych inwentaryzacji zasobów środowiska przyrodniczego. Inwentaryzacja pozwoli na precyzyjne dostosowanie ogólnych zaleceń do realiów danego zadania inwestycyjnego i uniknięcie spowodowania znaczących szkód w środowisku przyrodniczym i wiążących się z tym komplikacji w trakcie realizacji poszczególnych inwestycji.
- W przypadku prac termomodernizacyjnych budynków czy remontów elewacji bądź pokrycia dachowego budynków należy przeprowadzić inwentaryzację ornitologiczną i chiropterologiczną.
- Wykorzystanie rozwiązań technologicznych umożliwiających zachowanie istniejących stosunków wodnych.
- Ograniczenie na etapie planowania i wykonawstwa wycinki drzew i krzewów oraz naruszania cennych siedlisk.
- W przypadku braku możliwości nienaruszenia siedlisk rzadkich/chronionych gatunków, należy wziąć pod uwagę możliwość przeniesienia populacji.
- Nie należy prowadzić robót budowlanych w okresie lęgowym, jeśli na obszarze inwestycji lub w jej pobliżu gniazdują ptaki.
- W przypadku istotnego zagrożenia hałasem, mogącego płoszyć chronione gatunki zwierząt w okresie rozrodczym (i/lub powodujące ponadnormatywną emisję na terenach mieszkaniowych), należy rozważyć zastosowanie ekranów.

Ochrona przed hałasem i drganiami:

- Ograniczenie prac związanych z wykorzystaniem głośnego sprzętu, do pory dziennej między 7:00 a 20:00.

- W miejscach szczególnie wrażliwych obok zabudowy mieszkaniowej należy ograniczyć prędkość pojazdów dowożących materiały budowlane ze względu na drgania przenoszące się na konstrukcje budynków oraz wpływ na klimat akustyczny otoczenia.
- Projektanci powinni zwrócić uwagę na propozycję lokalizacji baz zaplecza technicznego budowy tak, aby planować je możliwe z dala od okien budynków mieszkalnych.
- Na terenach zwartej zabudowy mieszkaniowej należy tak planować roboty budowlane w ramach poszczególnych zadań by prowadzić prace związane z emisją hałasu w tym samym czasie tylko po jednej stronie budynku, aby w mieszkaniu były pomieszczenia nienarażone na emisję hałasu.
- Organizacja pracy, ograniczająca liczbę osób i czas ekspozycji na hałas.
- Stosowanie harmonogramów prac, ograniczających narażenie na hałas.
- Ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji w środowisko,
- Racjonalna gospodarka materiałami i minimalizacja powstawania odpadów.
- Sprawne przeprowadzenie prac.
- Ograniczenie do niezbędnego minimum usuwania drzew i krzewów będących w kolizji z planowaną inwestycją.
- Dobór gatunków roślin pełniących rolę dźwiękochronną dostosowanych do wymogów siedliska.

Zgodnie z art. 24, 33, 45, Ustawy o ochronie przyrody (Dz.U. 2023 poz. 1336) określono zakazy mogące występować na terenie gminy Paczków.

10. Propozycja działań alternatywnych

Art. 51, ust. 2, pkt. 3b ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2023 poz. 1094) nakłada obowiązek przedstawienia rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

W przypadku projektu Gminnego Programu Rewitalizacji, rozwiązaniem alternatywnym jest brak realizacji Programu. Wszystkie działania zaproponowane do realizacji w ramach projektowanego dokumentu z założenia mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców oraz stanu środowiska na terenie gminy i tym samym pozytywnie wpływać będą na zdrowie człowieka.

W związku z ciągłym rozwojem gospodarczym regionu oraz wzrostem poziomu konsumpcji brak realizacji Programu prowadzić będzie do pogorszenia wszystkich elementów środowiska.

11. Potencjonalne oddziaływanie transgraniczne

Zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2023 poz. 1094), z rozdziału 3, działu VI dotyczącego postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku projektów polityk, strategii, planów i programów, opracowywany dokument nie będzie wywierał znaczącego oddziaływania transgranicznego.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach dokumentu ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Paczków nie wskazuje możliwości negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

12. Monitorowanie realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji

Prowadzony monitoring realizacji GPR da podstawę do oceny postępu wdrażania dokumentu. Będzie on prowadzony przez cały okres wdrażania programu, swoim działaniem obejmie wszystkie zaangażowane podmioty, zarówno publiczne, prywatne jak i społeczne.

Przedstawione w niniejszym dokumencie ramy monitoringu przełożą się na jego realizację w sposób zgodny z regulacjami prawnymi, w szczególności Ustawą o rewitalizacji. Kluczowym aspektem przemawiającym za przyjęciem prezentowanej metodologii monitoringu było ograniczanie obciążenia biurokratycznego dla podmiotów zewnętrznych względem Urzędu Miejskiego w Paczkowie.

Prowadzona ocena aktualności i postępu realizacji GPR będzie realizowana w cyklach trzyletnich. Dotyczyć ona będzie całości zaplanowanych w ramach Programu działań, w tym także ocenę osiągnięcia wskaźników przypisanych poszczególnym celom zakończoną raportem. W poniższej tabeli przedstawiono wskaźniki monitoringu określonych celów, zgodnych ze wskaźnikami użytymi do delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Tabela 21 Wskaźniki monitorowania osiągnięcia celów GPR

Wskaźnik	Wartość wskaźnika (2023)	Źródło danych	Wartość docelowa wskaźnika
Cel strategiczny 1 Spójność społeczna i aktywizacja mieszkańców			
Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	88	OPS	spadek
Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 1000 mieszkańców	5,3	OPS	spadek
Cel strategiczny 2 Podniesienie atrakcyjności i spójności przestrzeni			
Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji	83%	UM	spadek
Udział obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	83%	UM	spadek
Cel strategiczny 3. Lepsza jakość środowiska naturalnego			
średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego P.M2.5	15,9	GIOŚ	spadek

Źródło: opracowanie własne

13. Podsumowanie i wnioski

- Gminny Program Rewitalizacji Gminy Paczków na lata 2023-2030 (GPR) jest dokumentem operacyjnym wyznaczającym cele i kierunki działania w perspektywie długookresowej, które mają zapewnić kompleksową rewitalizację na wyznaczonym obszarze gminy. Dokument ma za zadanie rozwiązanie lub wyraźne zmniejszenie problemów występujących na obszarze rewitalizacji.
- Gminny Program Rewitalizacji Gminy Paczków jest zgodny ze strategicznymi dokumentami obowiązującymi na szczeblu europejskim, krajowym i lokalnym.
- Przeprowadzone w ramach niniejszej Prognozy analizy zgodności celów Programu z celami nadrzędnych dokumentów strategicznych oraz podstawowych dokumentów opracowywanych na szczeblu regionalnym, wskazują na znaczną ich spójność oraz zharmonizowanie.
- Projektowany Program określa obszary problemowe i wyzwania w zakresie rozwoju społecznego, gospodarczego oraz ochrony środowiska na terenie rewitalizowanym gminy Paczków oraz wyznacza cele i kierunki interwencji mające na celu poprawę jakości życia mieszkańców oraz środowiska.
- Niektóre z zadań zaplanowanych do realizacji w ramach projektowanym programie mogą wywierać negatywny wpływ na środowisko. Oddziaływanie to może być chwilowe, na etapie prac budowlanych i modernizacyjnych.
- W niniejszej prognozie zaproponowano szereg działań ograniczających negatywne oddziaływanie zaplanowanych zadań na środowisko oraz przykłady kompensacji przyrodniczej.
- Podczas podejmowania działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów.
- Każdorazowe podjęcie działań inwestycyjnych wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury.

14. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do projektu *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Paczków na lata 2023-2030*. Opracowanie zostało wykonane w oparciu o art. 46 oraz art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2023 poz. 1094).

Głównym celem prognozy jest ustalenie czy zapisy projektu *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Paczków na lata 2023-2030* nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego a cele ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju są spójne z celami i priorytetami zaplanowanymi w dokumentach wyższego szczebla. Prognoza ma za zadanie także ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

Prognoza ponadto określa i analizuje:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na środowisko.

Przy sporządzaniu *Prognozy* zastosowano metody statystyczne i porównawcze, analizy i oceny dostosowane do stanu współczesnej wiedzy. Autor kierował się swoją wiedzą i doświadczeniem stosownie do stanu wiedzy współczesnej.

W projekcie *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Paczków na lata 2023-2030* wyznaczono cele rewitalizacji, które określą konkretne kierunki działań. Cele strategiczne obejmują sfery: gospodarczą, przestrzenno-funkcjonalną, środowiskową oraz techniczną.

W rozdziale 5 Prognozy opisano teren gminy Paczków z podaniem portretu gminy, charakterystyki struktury demograficznej, przyrodniczej i gospodarczej. W miarę możliwości scharakteryzowano podobszary, które zostaną poddane rewitalizacji.

W ramach tworzenia dokumentu prowadzona była szczegółowa ocena oddziaływania zadań pod kątem środowiskowym. Część zadań inwestycyjnych nie ma określonego zakresu, sposobu i charakteru prowadzenia prac, w związku z czym podanie konkretnych oddziaływań jest dosyć trudne i problematyczne. Zgodnie z powyższym w niniejszej Prognozie przedstawiono potencjalne oddziaływania, zidentyfikowane na podstawie oceny oddziaływania dla innych przedsięwzięć o zbliżonym zakresie. Zatem w ramach oceny skutków realizacji projektu Gminnego Programu Rewitalizacji na etapie opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedstawiono potencjalne oddziaływanie bezpośrednie pośrednie, wtórne, skumulowane, stałe/długoterminowe, chwilowe/krótkoterminowe, pozytywne, negatywne i neutralne na następujące komponenty środowiska wykorzystując metodę macierzy interakcji:

• Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000;	• Klimat;
• Różnorodność Biologiczna;	• Klimat akustyczny;
• Ludzie;	• Wody (w tym JCW);
• Rośliny;	• Powierzchnia ziemi;
• Zwierzęta;	• Krajobraz;
• Powietrze;	• Zasoby naturalne;
	• Zabytki.

W przypadku Gminy Paczków istnieje niewielkie prawdopodobieństwo bezpośredniego lub pośredniego ryzyka oddziaływania na obszary cenne przyrodniczo. Należy jednak nadmienić, iż stopień, zakres oraz skutek oddziaływania (negatywny, pozytywny, neutralny) będzie mógł zostać oceniony z chwilą ustalenia dokładnego zakresu oraz rodzaju prowadzonych przedsięwzięć. W zależności od ich rodzaju może zostać nałożony obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, która może zakończyć się wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub odmową jej wydania z uwagi na znaczne negatywne oddziaływania.

Należy mieć na uwadze uwzględnianie zasad ochrony środowiska podczas projektowania i planowania poszczególnych inwestycji.

Przedstawione przedsięwzięcia będą miały charakter lokalny, tzn. będą one terytorialnie realizowane w obrębie jednej gminy, konkretnie na obszarze poddanym rewitalizacji.

W związku z powyższym przedsięwzięcia te charakteryzować się będą ograniczonym przestrzennie oddziaływaniem na środowisko. Ponadto, w przypadku wielu przedsięwzięć główne oddziaływanie na środowisko występuje w fazie realizacji przedsięwzięcia i ma ono również czasowo ograniczony charakter. Zadania inwestycyjne są zazwyczaj realizowane w obrębie terenów zmienionych antropogenicznie, tj. w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy.

Do negatywnych oddziaływań na środowisko podczas realizacji inwestycyjnych można zaliczyć:

- zmiany stosunków gruntowo-wodnych;
- zmianę warunków siedliskowych;
- tworzenie barier w migracji zwierząt;
- wycinkę roślinności;
- użycie maszyn i urządzeń budowlanych (emisja hałasu, pyłu i wibracji);
- naruszenie jego pierwotnego stanu obiektów zabytkowych;
- zajęcie terenów pod realizację zaplanowanych zadań infrastrukturalnych.

Pozytywne skutki realizacji planowanych zadań:

- mniejszy udział zanieczyszczeń bezpośrednio kierowanych do wód, ziemi i powietrza;
- minimalizacja zużycia zasobów naturalnych;
- poprawa walorów krajobrazowych;
- zapewnienie stabilności siedlisk przyrodniczych;
- mniejszy udział zanieczyszczeń bezpośrednio kierowanych do wód, ziemi i powietrza;
- poprawa stanu środowiska i jego elementów, w perspektywie długoterminowej;

Podczas podejmowania nowych działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów. Każdorazowe podjęcie działań inwestycyjnych wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury (decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach).

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych,
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych,
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu,
- odpowiedni wybór lokalizacji inwestycji, uwzględniając zapisy dokumentów lokalnych oraz dokumentów wyższego szczebla.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji; tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

W kolejnych rozdziałach omówione zostały oddziaływania transgraniczne oraz rozwiązania alternatywne. W przypadku projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Paczków, rozwiązaniem alternatywnym jest brak realizacji Programu. Wszystkie działania zaproponowane do realizacji w ramach projektowanego dokumentu z założenia mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców, a także stanu środowiska na terenie gminy i tym samym pozytywnie wpływać będą na zdrowie człowieka.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach dokumentu ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Paczków nie wskazuje możliwości negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

Przewidywane oddziaływanie działań zawartych w projekcie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Paczków na wybrane elementy środowiska oddziaływania w formie opisowej zawarto w rozdziale 7. Przeanalizowano: przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, oddziaływanie na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta, ludzi, powietrze atmosferyczne, klimat, zabytki oraz dobra materialne, zasoby naturalne, wody, krajobraz i powierzchnię ziemi, hałas i promieniowanie elektromagnetyczne.

Kolejnym etapem przeprowadzenia prognozy oddziaływania na środowisko była analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu. Zgodnie z Art. 51, ust. 2, pkt. 3b ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2023 poz. 1094) przedstawiono rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

W niniejszej Prognozie oddziaływania na środowisko opisano potencjalne oddziaływanie transgraniczne oraz zaproponowano sposoby monitorowania realizacji Programu Rewitalizacji.

15. Zestawienie tabel oraz rysunków

Spis tabel

Tabela 1. Obszar rewitalizacji – powierzchnia i ludność.....	10
Tabela 2 Założenia interwencji rewitalizacyjnej GPR Gminy Paczków.....	18
Tabela 3. Komplementarność GPR z dokumentami na poziomie krajowym	19
Tabela 4 Komplementarność z dokumentami na poziomie regionalnym.....	20
Tabela 5 Komplementarność z dokumentami na poziomie lokalnym	21
Tabela 6. Obszar rewitalizacji – powierzchnia i ludność.....	25
Tabela 7 Korzystający z instalacji w % ogółu ludności.....	35
Tabela 8. Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza.	39
Tabela 9. Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za lata 2020-2022 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia.	40
Tabela 10. Klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za lata 2020-2022 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin.	41
Tabela 11. Charakterystyka jednolitych części wód powierzchniowych zlokalizowanych na terenie gminy Paczków.....	43
Tabela 12 Charakterystyka jednolitych części wód podziemnych zlokalizowanych na terenie gminy Paczków.	44
Tabela 13. Charakterystyka JCWPd nr 109.	45
Tabela 14. Ocena stanu JCWP będących w zasięgu Gminy Paczków	49
Tabela 15. Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu.....	52
Tabela 16. Pomniki przyrody na terenie gminy Paczków	54
Tabela 17. Struktura lasów gminy Paczków w roku 2022.	58
Tabela 18. Ocena oddziaływania na środowisko działań przewidzianych do realizacji w ramach projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Paczków.....	60
Tabela 19. Oddziaływanie inwestycji na komponenty środowiska	64
Tabela 20. Główne problemy środowiska na terenie gminy Paczków.	94
Tabela 21 Wskaźniki monitorowania osiągnięcia celów GPR.....	100

Spis rysunków

Rysunek 1. Mapa pogłądowa podobszaru Kozielno.	11
Rysunek 2. Mapa pogłądowa podobszaru Paczków 3.....	12
Rysunek 3. Mapa pogłądowa podobszaru Stary Paczków.	13
Rysunek 4. Mapa pogłądowa podobszaru Ujeźbdziec.....	14
Rysunek 5. Podział województwa opolskiego na strefy ochrony powietrza wraz z lokalizacją punktów pomiarowych.	38
Rysunek 6. Zasięg obszarów przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10, określonego ze względu na ochronę zdrowia ludzi w województwie opolskim w 2022 roku	41
Rysunek 7. Obszar przekroczeń dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 w województwie opolskim w 2022 r.	42
Rysunek 8. Obszar przekroczeń średniorocznego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 faza II w województwie opolskim w 2022 r.	42
Rysunek 9. Zlewnie JCWP na terenie gminy Paczków.....	44

Rysunek 10. Jednolite części wód podziemnych na terenie gminy Paczków	45
Rysunek 11. Zagrożenie powodzią na terenie gminy Paczków.	46
Rysunek 12. Zagrożenie suszą hydrologiczną na terenie gminy Paczków.	47
Rysunek 13. Zagrożenie suszą atmosferyczną na terenie gminy Paczków.	47
Rysunek 14. Zagrożenie suszą hydrogeologiczną na terenie gminy Paczków.	47
Rysunek 15. Zagrożenie suszą rolniczą na terenie gminy Paczków	48
Rysunek 16. Otmuchowsko-Nyski Obszar Chronionego Krajobrazu i pomniki przyrody na terenie gminy Paczków.	55
Rysunek 17. Planowane formy ochrony przyrody na terenie gminy Paczków.....	56
Rysunek 18. Korytarze ekologiczne na terenie gminy Paczków.	57
Rysunek 19. Lokalizacja Inwestycji wyznaczonych w GPR na Podobszarze Paczków 3.	78
Rysunek 20. Lokalizacja Inwestycji wyznaczonych w GPR na Podobszarze Ujeździec.	79
Rysunek 21. Lokalizacja Inwestycji wyznaczonych w GPR na Podobszarze Kozielno.	79
Rysunek 22. Lokalizacja Inwestycji wyznaczonych w GPR na Podobszarze Stary Paczków.	80
Rysunek 23. Stanowiska i siedliska zwierząt i roślin chronionych na terenie gminy Paczków.	86
Rysunek 24. Obszary o szczególnie wysokich walorach fizjonomicznych krajobrazu na terenie gminy Paczków.	93